

LUIS ROGELIO NOGUERAS

IAR DACĂ MÎINE AM SĂ MOR

Coperta de MIHAI MĂNESCU

LUIS ROGELIO NOGUERAS
Y si muero mañana

LUIS ROGELIO NOGUERAS

IAR DACĂ MÎINE AM SĂ MOR

Traducere şi note de Ileana Bucurenciu

Bucureşti, 1986
EDITURA UNIVERS

Nu există moarte ci numai vieți
care-nfloresc în cumplita primăvară
. . . .
Nu există moarte. Nu există decît
victorie.

FAYAD JAMÍS

Ceva s-a rupt pentru totdeauna.

Işi duce mîna la buze curge sînge. Începe să tuşească şi tot trupul i se chirceşte de durere. Ceva s-a rupt pentru totdeauna în el. Are să moară.

Ridică cu greu braţul şi încearcă să vadă cît e ceasul, dar un val de umbre se aşterne între ochii lui şi cadran ; şi-l apropie de obraz, ca prin ceaţă reuşeşte să vadă orele şi acele : e trecut de opt şi jumătate.

Se lasă să cadă pe-o parte. O icnitură de vomă şi gura i se umplu de sînge, gros, acru, cald. Se tîrăşte pe covor către pat. Încet, încet de tot, trece pe lîngă trupul lui Chang : în urmă lasă o dîră întunecată de sînge, pe care covorul o absoarbe de îndată.

Din nas i se prelinge o dîră de sînge iar în jurul buzelor are spumă roşiatică. Nu trebuie să-şi mai pipăie abdomenul ca să ştie că îngrozitoarea lovitură a chinezului l-a rănit de moarte, probabil la ficat. Işi şterge faţa cu mîneca, făcînd un efort ca să se sprijine pe celălalt braţ.

Ţinîndu-se cu amîndouă mîinile, adunîndu-şi toate puterile, îşi lăsă să cadă tot trupul pe pat.

Întinde degetele pînă ce dă de butonul radioului. Îl aprinde. Aproape secătuit de forţe, învîrte butonul lungimii de undă căutînd 43 de metri. Beculeţul roşu, care arată că aparatul e pregătit pentru transmisie, clipeşte des. Lîngă radio se află mesajul gata cifrat. Are să moară.

Lacrimile încep să i se rostogolească pe obraji, amestecîndu-se cu sîngele. Nu-i frică ceea ce simte. E-o ciudă surdă, o senzație aspră, de adîncă tristețe că trebuie să moară așa de departe.

Începe să transforme cifrele în impulsuri electrice. Lor le trimite, pe deasupra caldei și albastrei mări a Caraibilor, propria lui viață.

ORELE

— Grăbește-te, spune Artemisa.

Nu-i ușor să scoţi bulgării tari de sare cu un cuţit. Mă ustură unghiile și, deși noaptea e răcoroasă, broboanele de sudoare mi se rostogolesc pe faţă. Artemisa și-a umplut aproape sacul ; eu mai am peste jumătate pînă să-l umplu pe-al meu.

Spre norocul nostru nu e lună. Abia se vede marea, se-aude — asta da — respiraţia ei înceată : un val, o liniște interminabilă în care mă aud gîfîind ; apoi alt val și din nou liniștea, în vreme ce apa se retrage de pe plajă ca să atace apoi din nou.

— Mai ai mult ?

— Ceva mai puţin de jumătate, spun eu.

Îi văd silueta, dar îi simt și mirosul de sudoare — de-atît mers, de rășină, de-atîtea ierburi — și damful umed al ghetelor lui de piele și al curelei puștii. Eu nu miros a nimic ; a oraș, a proaspăt sosit, a luptător clandestin devenit acum *guerrillero* ; am să miros și eu, poate nu peste mult, ca Artemisa. Dacă nu mor.

— Să te-ajut.

Vorbim în șoaptă, între un val și altul.

Baioneta lui începe să desprindă bucăţile de cristal și le simt cum cad în sac. Îmi scutur capul, pentru ca sudoarea care-mi curge de pe frunte să nu-mi înceţoșeze ochii.

Nu-i uşor să smulgi diamantele astea amare ; o salină nu dă aşa, oricum, ceea ce soarele i-a furat mării, trebuie să dai cu tîrnăcopul ca să sară bucăţile. Noi însă n-avem tîrnăcop doar un cuţit de vînătoare şi-o baionetă ştirbită.

— Încă puţin şi plecăm, spune el.

Respir uşurat. Sîntem de mai bine de-o jumătate de oră în cîmp deschis, pe plajă, la peste trei sute de metri de zona împădurită. Dacă ne-ar surprinde a patrulă am fi o ţintă uşoară. Ne-ar ajuta puţin întunericul, dar ar putea trage în rafale şi ne-ar dobori.

— Leagă sacul.

Undeva, la cartuşieră, mi-am prins bucăţica de sfoară. Am găsit-o lîngă încărcătorul carabinei San Cristóbal. Sacul de iută are, aproape de gură, nişte găuri mari. Pe pipăite, trec sfoara prin ele, strîngînd cu putere ca să nu-mi cadă bulgării de sare cînd o să-mi pun sacul pe umăr.

Două ore din tabără pînă la salină, dar fără nici o greutate în spinare. Acum, cu doi saci de cincizeci de kilograme, plini cu bolovani de sare, o să facem vreo trei ore şi jumătate, urcînd dealul, ca să ajungem pînă la tabără.

— Gata ? spune Artemisa.

— Gata.

Fără cel mai mic efort, se ridică cu sacul pe umăr, ca păstorul cu mielul din statuia aceea pe care-am văzut-o nu ştiu unde. Îmi încordez toţi muşchii, scot un icnet scurt şi izbutesc să-mi arunc sacul în spinare.

— La drum !

Cînd intrăm în pădure simt că sacul atîrnă mai uşor. A trecut frica. O parte din frică. Sau încep cumva să am senzaţia aceea de siguranţă, greu de definit, pe care o are un *guerrillero* cînd se ştie înconjurat de-o vegetaţie bogată ? I-am auzit pe cei cu mai multă experienţă vorbind de asta. Nu pe Artemisa. El nu vorbeşte. Are un an de cînd e *guerrillero* ; aproape un an. Eu, aproape o lună.

Începem să urcăm dealul ; nu pe cel mai greu — cel numit Muerto Lindo —, ci primul, presărat cu stînci ce slujesc drept trepte. Nu simt cele cincizeci de kilograme

pe care le duc în spinare, iar sudoarea mi-a dispărut de pe frunte. Acum mai degrabă mi-e puțin frig.

Artemisa merge în față, deschizînd drum cu trupul ; eu mă țin după umbra lui încercînd să nu-mi ies din pas.

— Cine ? întrebă Pury Mendoza.

— Ricardo și Artemisa, spune căpitanul Kike Sánchez.

În întuneric, niște mîini întind sacul de agavă gol.

Sîntem zece oameni într-o mică zonă împădurită, la o jumătate de oră de tabăra unde se află coloana.

— La drum, spune căpitanul Sánchez. Două ore pînă la plajă. O oră ca să scoateți sarea. Alte două ore ca să urcați. Cinci ore. E zece, la patru dimineața puteți fi înapoi.

— Sînt santinele ? întreb.

— Asta o s-o vedeți voi acolo, spune căpitanul. O să ne povestiți la-ntoarcere.

Artemisa se ridică-n picioare ; nu-l văd, dar trebuie să fie silueta asta care se apropie de mine, îmi dă una peste umăr și-mi zice

— Haidem, prietene.

O oră. Probabil. Ceasul mi s-a stricat la trei zile după ce-am sosit în La Plata. A naibii ironie, am adus cincizeci de ceasuri și s-a stricat tocmai al meu ! Un transport de ceasuri din Holguín și Santiago ; cu percheziţiile de pe șosea, care au urmat după greva din aprilie, nu puteai trece altfel spre Oriente. Am venit cu mașina tatălui lui Lavastida, transportînd pînzeturi, ceasuri, dar nimeni nu ne-a oprit.

Acum chiar că are cincizeci de kilograme, ba și mai mult, căci mă doare spatele și abia pot să țin pasul cu Artemisa. Am început din nou să transpir și mi-e sete. Sete, nu frică.

— Să stăm puțin aici, prietene, spune.

Mă consolează faptul că și el e obosit. Lasă jos sacul, se așază și se reazemă de un copac. Fac la fel. Înaintez în patru labe pînă lîngă el.

— Ce-aș mai fuma o țigară.

— Și eu la fel, spune. Și de ce nu ?

Am văzut atîtea filme unde franctirorii îi nimeresc pe soldați drept în inimă trăgînd în luminița țigării, în timpul nopții, încît îi spun

— Crezi că-i bine ?

— Pe-aici nu-s decît nutrii, spune el. Santinelele urcă numai pînă la La Tijera și sînt vreo douăzeci de minute de cînd am lăsat-o în urmă.

Aprinde o țigară, la lumina chibritului îi văd nasul ascuțit, pomeții proeminenți, barba roșiatică și creață. Trage de două ori din ea și mi-o dă mie. Fumul mă ustură pe gît, e o țigară foarte tare. Tușesc, dar el nu rîde. Îi dau țigara ; va trebui să mă obișnuiesc cu ele. Camel e un lux aici, în Sierra. Ori Lucky Strike.

— Din Havana, nu ? mă întreabă deodată.

— Da, îi spun. Dar tu, din Pinar del Río ?

— De bunăseamă. Dar nu din Artemisa. Din Cinco Pesos. Asta nici măcar nu-i pe hartă. Te-au mirosit ?

— Da. Am fost implicat în grevă...

— Era greu să-l dai jos pe Batista cu o grevă, spune.

— Pe Machado l-a dat jos o grevă, răspund.

— Atunci era altceva.

— Cum adică ? îl întreb.

— Erau alte vremuri.

— E același lucru, spun.

— Nu-i așa, prietene.

Să cobori e mai ușor decît să urci, dar nu întotdeauna ; panta te trage în jos, vrea să te tîrască și să te doboare, trebuie să te sprijini tot timpul de copaci, să înfigi tare tocul bocancilor în pămînt.

Încă nu se vede marea. Artemisa e în față, la vreo cinci sau șase metri. Nu pare să-ntîmpine vreo greutate la mers, sare ușor din piatră-n piatră, nu-l văd pe el ci umbra lui, care alunecă fără zgomot la vale.

Or fi santinele la salină ?

Artemisa stinge țigara de pămînt. Rămînem tăcuți, înconjurați de zgomotele pădurii și de întunericul apăsător.

— Cum stă treaba la Havana ? întrebă deodată.

— Arde, spun.

— De bunăseamă, dar mă refer la... Ce se zice de noi pe-acolo ?

Presupun că acest noi nu mă include, eu am fost — aproape că mai sînt încă — un luptător de oraș. El se referă la veteranii din Sierra.

— De oamenii din Sierra ? întreb eu, deși cunosc răspunsul.

— Da.

— Ei sînt speranța, spun încet.

Aud cum se scarpină-n barbă, un zgomot ca de unghii ce scormonesc într-un hățiș.

— Asta gîndesc și eu, spune într-un sfîrșit.

Nu știu de ce m-am împiedicat, probabil de vreo rădăcină. Cad și mă duc de-a rostogolul. Artemisa se pune însă între trupul meu și pantă.

Mă ajută să mă ridic în picioare.

— Țin'te bine de copaci, prietene.

— Tocmai asta încercam să fac.

Nici măcar nu mă scutur. La ce bun ? Îmi pun bine pe umăr carabina și-o iau din nou, cu mai multă grijă, la vale.

— Ai familie ? întreabă.

— Adică nevastă, copii...

— Da.

— Nu, îi spun. Dar tu ?
— Am doi băieți, în Guanajay, la bunici.
— Cu ce te ocupai ?
Nu răspunde timp de cîteva secunde.
— Cu... căutatul de lucru. Dar tu ?
Tac.
— Încă o oră și sîntem în tabără.
— Slavă Domnului ! spun. Sacul ăsta e greu ca naiba.
— Uite plaja, șoptește Artemisa.
Mă apropii încet de el. Ies din desiș. Pînă am dat de nisip, am făcut ultimii metri tîriș.
— Nu se vede nimic, îi spun.
— Păi nici nu e nimic.
— Nu sînt santinele ?
— Dacă trag, cînd ieșim din iarbă, înseamnă că sînt, prietene. Haidem !

Se ridică-n picioare și, cu oarecare efort, își aruncă din nou sacul pe umăr. Eu fac la fel. Nu pare să aibă cincizeci de kilograme ci două sute.
— Asta se termină repede, prietene, îmi spune brusc.
— Ce anume ?
— Războiul. Batista nu ține mult.
— Tot ce se poate, spun.
— Sigur.
O pornim la deal în sus, gîfîind sub greutatea sacilor. În acel moment nici el și nici eu nu știam nimic cu siguranță, dar într-o privință Artemisa avusese dreptate șase luni mai tîrziu, Batista avea să părăsească, într-un avion, Insula pe care voise s-o prefacă într-un imens mormînt.
În cealaltă, însă, Artemisa se înșela războiul abia începuse.

ZILELE

MARȚI

Se uită la ceas, un Seiko nr. 5 care arăta 8,28 seara. Era marți, 6 octombrie 1960. Punctual, avea să emită la 8,30 p.m. cu indicativul BRO pe 37 de metri, lungimea de undă corespunzătoare acelei zile în calendarul lui de emisiuni. Radioul cu tranzistori — RT — 48A — era deja deschis. Avea în față, pe noptieră, răspunsul pentru Walter :

4756 9786 2534 5758 0987 2845 9687 2623 7565
7009 2056 9442 6677 9090 3589 7792 5665 7823
0898 5545 8792 7770 8223 0896 6457 0892 7654
4467 5622 7836 0965 8508 7609 4573 8967 2332

Aprinse o țigară. Mai era doar un minut pînă ce aparatul său avea să funcționeze pentru a o mie nouă sute treizeci și noua oară. Întinse picioarele, căscă, și-și aminti în treacăt că nu mai băgase nimic în gură de la prînz.

8 și 29. Puse degetul pe clapa de control a radioului.

Treizeci de secunde... douăzeci... zece...

8 și 30.

Începu să preschimbe în semnale de joasă frecvență blocurile de cifre :.4756...9786...2534...

Cinci minute după aceea terminase. Mai așteptă o clipă. Stinse transmițătorul și-l puse într-o valijoară de piele care stătea pe masă. Strînse pachetul de țigări, bricheta, scoase închizătoarea specială cu magneți, cu care

asigurase în plus uşa, şi părăsi încăperea.

Plătise anticipat, ca întotdeauna. Timp de cinci ani trimisese toate mesajele către Walter din unul dintre motelurile sau hotelurile din Miami Beach şi-avea de-acum o practică extraordinară în privinţa asta.

Ford-ul său — un Ford Torino — era în celălalt capăt al parcării cu pietriş mărunt al motelului. Dădu drumul motorului şi-o porni încet spre şosea. Locuia într-o clădire de pe bulevardul 27 colţ cu strada 8, în South West.

Jumătate de oră mai tîrziu îşi oprea maşina într-un parcaj de pe strada 12, la cincizeci de metri de casa lui.

De cum aruncă o privire asupra documentului, pe care i-l dăduse Harry Tertz, Stuart Duke înţelesese că toate informaţiile nu prezentau nici un interes.

A fost un moment penibil, pentru că nu voia să rănească orgoliul profesional al bătrînului. Îşi trecu degetele prin părul său rar în vreme ce citea, aparent cu atenţie, ultima pagină a referatului. Singurul zgomot care se auzea în biroul acela spaţios era bîzîitul aparatului de aer condiţionat.

În sfîrşit, ridică privirea ca să-ntîlnească faţa lui Harry, faţa aceea stigmatizată de o cicatrice lungă şi groasă în formă de semilună ; o cicatrice roşiatică ce, pornind de la frunte, se deschidea către bărbie amintire oribilă a unui accident de circulaţie care-i încheiase cu o uşă trîntită-n nas tinereţea. În ochii obosiţi ai bătrînului apăru o expresie de nesiguranţă.

— Bine, spuse Duke. Foarte bine.

— Într-adevăr ? întrebă neliniştit Harry.

— Sigur, murmură Duke, închizînd dosarul. Foarte util.

Duke scoase capacul stiloului şi scrise într-o agendă un nume şi o adresă Roland Hayward, 1345, Nicholas Avenue, West Side, Manhattan. Apoi rupse foaia şi i-o întinse lui Harry peste biroul de aluminiu şi sticlă.

— Ai lucrat vreodată pentru Hayward ?

— De mai multe ori, spuse Harry uitîndu-se la hîrtiuță. Mai de mult.

— Treci pe la el. Poate că are ceva pentru tine.

— Mulțumesc, Duke. Îți mulțumesc mult.

Recunoscător ca un cîine, Harry își mișcă de mai multe ori capul lui mic și se ridică în picioare. Știa că timpul e aur pentru oameni ca Stuart Duke.

— N-ai pentru ce, spuse Duke fără să se uite la el. Dacă apare ceva te sun negreșit.

— Mulțumesc, Duke, rosti din nou bătrînul.

— Bine, spuse Duke cu un zîmbet trist. Nu te mai rețin. Știi unde trebuie să-ți încasezi onorariul, bătrîne.

— Detz Building în Lexington Avenue, etajul IV ? întrebă Harry cu o expresie care voia să fie a înțelegere amuzată, dar care nu era decît o strîmbătură urîtă.

— Exact. Am să anunț chiar azi, ca să-ți pregătească cecul. Ca întotdeauna, în asemenea cazuri, vei primi patru de cincizeci.

— Patru, repetă Harry și-i zîmbi din nou.

Fără să se-ntoarcă cu spatele la Duke, se-ndreptă încet spre ușă. Duke îi cunoștea bine foaia de serviciu pentru că amîndoi lucraseră, la sfîrșitul anilor '40, pentru Comitetul de Activități Antiamericane el ca investigator pentru echipa lui McCarthy, iar Harry ca martor al acuzării. Celor care n-au trăit anii tulburi ai războiului rece s-ar putea să li se pară ciudat că cineva „lucra" ca martor, dar epoca aceea a fost o perioadă paradoxală. În 1950 Harry a început să colaboreze cu pe-atunci recent creata CIA un an mai tîrziu, Duke intra în cartierul general al Agenției, care era pe vremea aceea la New York. Dar Harry nu fusese niciodată unul din cei 16500 de oameni care figurau pe listele organizației CIA ; aparținuse în mod invariabil micii trupe inefabile de informatori pe care Agenția îi folosea pentru ca să scormonească, ici-colo, în viața particulară a celor indezirabili. Soarta îi rezervase un destin întunecat, făcea parte din grupul cel mai discriminat din lume, cel al informatorilor. Dar lui Duke i s-a

părut întotdeauna că sufletul cenușiu și pustiu al lui Harry se potrivea cel mai bine cu munca aceea ; carnetul albastru al Agenției i-ar fi atîrnat poate prea greu în buzunar.

Pe măsură ce Duke urca în cadrul aparatului organizației CIA, Harry rămăsese priponit la aceeași treabă ingrată și sîcîitoare. În cartierul general de la New York, Duke fusese destinat inițial sectorului *Domestic-Operations* al Serviciului Clandestin. Mai tîrziu, și în cadrul aceluiași sector, a trecut să lucreze în echipa care se ocupa de problema negrilor (în 1957, cînd cu povestea lui Little Rock și tot restul). În 1961, după cele din Bahia de Cochinos, fusese transferat la departamentul care controla activitățile anticastriste din New York. Dar indiferent unde era, în mod invariabil Duke îi întinsese o mînă lui Harry, chiar și atunci cînd tipul acesta de „personal auxiliar" începu să iasă din uz odată cu amurgul războiului rece. Harry era un veteran și, în afară de asta, unul dintre supraviețuitorii generației lui Duke.

Aprinse o țigară de foi cu bătrîna brichetă de aur masiv care-l însoțea de mai bine de douăzeci de ani. Dădu drumul fumului și-și trecu privirea peste impecabila încăpere a biroului pe care i-l dăduseră cu un an în urmă, în porumbarul acela, la aproape o jumătate de kilometru înălțime deasupra bulevardului George Washington din Manhattan. Părea mai degrabă o sală de operație, cu pereții lui albi, cu mobilă de nichelcrom, cu mirosul de dezinfectant și cu o liniște apăsătoare. Nu era, nicidecum, ca birourile întunecoase și neacrisite ale Agenției de odinioară, atît de comode însă, cu cîteva birouri de mahon ca să-ți cațeri picioarele și cu zgomotele acelea grozave ale Hudsonului strecurîndu-se prin ferestre.

Da, agenția se schimbase, iar el, Duke, îmbătrînea pe zi ce trece și devenea sentimental. Cum îmbătrînise și bietul Harry Tertz, leul de pe vremuri, căruia viața îi tocise dinții și unghiile. Se gîndi cu tristețe că mai rămăseseră abia cîțiva martori ai acelei epoci frumoase și barbare în care CIA îl avea pe Dulles ca patron, iar FBI pe Hoover ca ierarh absolut ; între aceștia cîțiva, era unul pe nume

Harry şi altul de şaizeci şi cinci de ani pe nume Stuart Duke. Timp de cîteva minute, rămase într-o stare de deprimare trecătoare. O combătu cu o duşcă zdravănă din sticla de whisky „Jim Beam" pe care o ţinea într-unul din sertarele biroului.

Răsfoi din nou referatul lui Harry. Nu, realmente nu era bun de nimic. Îi ceruse „date" proaspete asupra activităţii lui San Gil, şeful grupului anticastrist *Comando 16 de abril*, şi bătrînul pierduse aproape două săptămîni ca să constate ceea ce Duke ar fi putut afla cerînd dosarul San Gil celor de la PGP (Profilul Global al Personalităţii) din Langley. De fapt, Duke avea acest dosar pe birou : pe copertă se putea citi : CONFIDENŢIAL, şi mai jos : SAN GIL Robert CUB-9562-3879 CODEX 0100110101001. Ultimul număr corespundea, desigur, codului de computerizare ; penultimul ariei personalităţii în chestiune, şi anume : că Robert(o) San Gil sosise în S.U.A., venind din Cuba la 9 mai 1962, că locuia la New York (numărul 79), că era patronat de sucursala Agenţiei din Miami (numărul 38). Cuvîntul CONFIDENŢIAL indica nivelul importanţei documentului şi, deci, a persoanei. Mai erau alte trei categorii în jos, clasificarea FOR OFFICIAL USE ONLY [1]; în sus, clasificările SECRET şi TOP SECRET. De exemplu, dosarele şefului Flotei a Şaptea, a secretarului general al ONU şi ale liderilor negri americani, în sfîrşit, celebrităţile naţionale şi mondiale — se clasificau ca TOP SECRET... Dar Harry adusese mult mai puţine date decît cele pe care Duke le aflase prin intermediul dosarului verde de la PGP, adus la zi adresa lui San Gil, prietenii, locurile pe care le frecventa, situaţia veniturilor, deplasările în cadrul teritoriului Statelor Unite, activităţile politice... Or, ce-i trebuia lui Duke (sau mai degrabă Kaplan) era vreun indiciu care i-ar fi putut ajuta să descopere dacă San Gil fusese amestecat în atacul de la Boca de Pájaro, undeva în Cuba. Cineva (oare San Gil care declarase în presă, cu două luni în urmă, că pregătea „ceva în stil mare ca să trezească din amor-

[1] Numai în scopuri oficiale (engl.).

țeală guvernul american" ?) hotărîse să acționeze pe cont propriu. Atacul, așadar, luase prin surprindere însăși CIA.

Treaba era urîtă. Pînă în noaptea de 17 septembrie 1968 Agenția condusese — sau fusese informată asupra lor — toate acțiunile pe care grupurile de acțiune le organizează, din Statele Unite, împotriva lui Castro ; CIA manipula fără nici o greutate colonia cubaneză : controla liderii politici din Cuba de ieri, decanii colegiilor de liber-profesioniști, reprezentanții municipiilor în exil, pe toți cei care scriau la publicațiile de presă și la emisiunile de radio, pe capii marilor grupări (cum ar fi *Asociación de Bahía de Cochinos)* și ai grupurilor și subgrupurilor minuscule în care se fărîmițase o mare parte a emigrației. Dar tot Agenția antrenase, conciliase, echipase și condusese comando-urile teroriste. Nici o acțiune nu fusese plănuită și executată fără participarea directă sau indirectă a organizației CIA. Și iată că vineri, 17 septembrie, loviturile de tun din Boca de Pájaro dădeau prima dovadă că cineva hotărîse să acționeze pe cont propriu. Or, asta era rău, foarte rău. Un *free lancer*[1], care să acționeze în afara Agenției era de neconceput, pentru că ar echivala cu a recunoaște ca aceasta (guvernul Statelor Unite, în fond) pierduse controlul asupra oamenilor pe care-i învățase să ucidă. De aceea, cînd sosi prin telexul de la etajul V din Sheraton Building știrea UPI-ului, a fost ca și cum obuzele ar fi căzut nu în îndepărtata Boca de Pájaro, ci în biroul lui J.J. Tînărul tehnocrat fu cuprins de o criză de furie căci el era, din 1966, însărcinatul cu chestiunile considerate *black cross*[2] în tot ceea ce privea *l'affaire*[3] Cuba. Tot ceea ce era marcat cu o cruce neagră (atentate, sabotaje, infiltrări, sechestre) tot ceea ce-nsemna *dirty work*[4] era condus de J.J. ca *Directatore of Operations*[5].

---

[1] Ziarist pe cont propriu, neangajat (engl.).
[2] Însemnate cu o cruce neagră, stigmatizate (engl.).
[3] Afacerea (fr.).
[4] Afacere murdară (engl.).
[5] Direcția oferațiunilor speciale (engl.).

Dar obuzele căzuseră, J.J. îi telefonă de îndată lui Kaplan (şeful lui Duke, dar subordonat al lui J.J.), iar acesta fu nevoit să-i suporte rafala de invective şi să-i promită că va afla cine, cum şi tot restul în mai puţin de patru săptămîni. Kaplan, la rîndul său, dădu ordine mai jos : îi trecu afacerea lui Duke. J.J., pe de altă parte, zîmbi strîmb în sus : îl informă pe Ralph Aaron — de la U.S. *Intelligence Community* şi omul Preşedintelui în faţa Agenţiei — că se va afla totul în patru săptămîni.

La început, lui Duke i se păru că are timp suficient pentru a investiga ceea ce era de investigat. Cubanezii erau vorbăreţi şi-şi atribuiau cu uşurinţă chiar şi acţiuni la care nu participaseră. Cu atît mai mult trebuia să se afle cineva care să se laude prin vreun bar din New York că aruncase în aer jumătate dintr-un sat de undeva de pe coasta Cubei. Poate că barul ăsta avea să fie în Miami ; de aceea J.J. telefonase şi la Miami. Subordonaţii lui din Florida aveau să-ncerce acolo să afle tot ce puteau. Cel mai probabil era că, într-adevăr, barul ăsta şi lăudărosul ăsta să fie la Miami, căci baza naturală pentru o acţiune de tipul acesta erau debarcaderele de iahturi din Florida.

Ţinînd totuşi seama că Miami era riguros controlat de Companie şi că tonul general îl dădea acolo organizaţia unui anume Jaime Torres (care era în slujba Companiei din 1954, cînd a fost numit ambasador al Cubei la Washington, amănunt pe care-l ştiau doar vreo cîţiva din Langley şi din Sheraton Building) nu era imposibil ca afacerea să fi pornit de la vreun mic grup lezat din New York (al lui San Gil ?) şi să fi folosit ca bază de operaţiuni Haiti, sau chiar Nicaragua.

Dar Duke făcuse greşeala de a-l însărcina cu toată afacerea asta, fără să-i dea prea mare importanţă, pe Harry. Acum trecuseră deja două săptămîni din cele patru pe care i le dăduse Kaplan şi încă nu avea nimic scris în mînă. Era 10 şi 20 seara. Trase zdravăn din trabuc, iertă în mod filozofic bietul suflet păcătos al sărmanului şi ramolitului Harry Tertz, şi se întrebă, nu mai puţin filo-

zofic: „Ei bine, Stuart Duke, prost bătrîn ce ești, acum ce faci ?" Și el însuși își răspunse, cu neplăcere „Acum nu-ți-mai rămîne decît o soluție Mickey Normand".

Beculețul verde al interfonului se aprinse.

— Da ? spuse locotenentul Rodolfo Sarduy.

— Vino pînă la mine. Trebuie să te văd, i se răspunse prin aparat.

— Bine.

Își duse pipa la buze și descoperi că se stinsese din nou. I se părea absolut imposibil să se adapteze la acel instrument incomod care, de altfel, prilejuise o serie întreagă de glume pe seama lui din partea colegilor de la Secția a treia. Dar cardiologul îi interzisese țigările după infarctul care-l ținuse departe de lucru timp de cinci luni, și-i permisese, în chip de consolare, îndoielnica plăcere de a arde după prînz și cină cîteva fire de tutun în acel instrument cu care nu se putea deloc obișnui. „Poți fuma mai departe două pachete pe zi", îi spuse doctorul Núñez, vechiul lui prieten „Dar peste un an s-ar putea să nu mai fiu medicul tău curant, ci să fiu, pentru cîteva ore, medicul tău legist. Și, crede-mă, frățioare, nu-i deloc plăcut să te culci gol pe una din mesele alea reci de marmură de la morgă."

Renunță să-și mai aprindă pipa. O scutură de marginea scrumierei și-o puse-n buzunarul jachetei verde-oliv. Se ridică în picioare, dădu ocol biroului și din trei pași se afla lîngă ușă. Încăperea în care lucra el putea intra ușor în sertarul unei arhive ; dar lui îi plăcea cămăruța aceea și-și apărase cu tenacitate dreptul de a rămîne acolo. Căpitanul Riquenes însuși îi sugerase de mai multe ori să se mute în unul din birourile care erau disponibile la etajul II. „Căci, vezi, Rodolfo, asta nu e propriu-zis un birou mic, ci o cutie de pantofi mare și, în afară de asta, există două încăperi goale la etajul II..." Dar atîta vreme cît sugestiile lui Riquenes nu erau ordine, el hotărîse să rămînă acolo.

Ieşi pe culoar şi-o luă spre lift. Era zece şi jumătate noaptea şi simţea din nou dorinţa aceea acută de a fuma, pe care pipa nu reuşise să i-o potolească. Apăsă pe butonul de apel şi un minut mai tîrziu uşa ascensorului se deschise. Liftiera îi dărui un zîmbet în chip de salut.

— Etajul V, te rog, spuse el, crezînd că-i întoarce surîsul, dar gura i se strîmbă într-un rictus trist.

— Vă simţiţi rău, tovarăşe locotenent ? îi spuse ea, în vreme ce uşa metalică se închidea.

— Arăt rău de tot ? întrebă Sarduy oarecum surprins.

— Nu, spuse fata. Mai degrabă arătaţi obosit.

Cînd ascensorul se opri la etajul V şi uşa se deschise fără zgomot, o întrebă, în vreme ce ieşea pe culoar

— Dumneata fumezi ?

— Mă rog, începu ea să-i spună, încurcată de întrebarea aceea ciudată şi neaşteptată, nu, de fapt...

— Eşti un om fericit, fu răspunsul enigmatic al lui Sarduy.

De douăzeci de minute căpitanul Riquenes străbătea încăperea de la un capăt la celălalt. Mergea de la fereastră la uşă, de la uşă la birou, şi de aici din nou la fereastră, de parcă nu se hotăra ce să facă să se uite în strada L, să se-aşeze pe scaunul turnant sau să iasă pe culoar. Dar nici nu-i trecea prin gînd că încă nu mîncase. În creierul lui persista fixă o dată 17 septembrie.

Locotenentul Sarduy a trebuit să bată tare pentru ca Riquenes să-şi vină-n fire şi să-l audă. Nu spuse „intră", ci el însuşi deschise uşa.

Cînd îl văzu pe Sarduy, de pe faţă i se şterse în parte umbra de contrarietate care-o întuneca.

— Poftim, îi spuse.

De data asta fu Sarduy cel care era cît pe-aci să-l întrebe pe căpitan — doamne, ce faţă ! — dacă se simţea rău. Dar îl cunoştea prea bine pentru ca să nu ştie că era vorba de altceva.

Fără să scoată o vorbă, Riquenes îi arătă unul din cele două fotolii de vinil care se aflau în fața biroului său după care se duse să se-așeze pe scaunul lui turnant. Locotenentul, stînd comod pe fotoliu, își puse mîinile cruciș și așteptă în liniște ca acesta să înceapă conversația.

Ochii lui Riquenes se închiseră pentru o clipă și locotenentul Rodolfo Sarduy crezu că vede, pentru o fracțiune de secundă, o umbră — de durere, de îngrijorare, de oboseală ? — care-i trecu pe față. Îi deschise din nou. Erau niște ochi negri, vioi, febrili, care se micșorau cînd căpitanul aborda vreun subiect care cerea o maximă concentrare.

Riquenes scoase dintr-unul din sertarele mesei de lucru un dosar de grosime obișnuită și i-l întinse locotenentului.

— Asta e Boca de Pájaro, spuse el.

— Dosarul e complet ?

— Da, spuse încet căpitanul. De cît timp, mai puțin de zece ore, ai nevoie ca să-l studiezi ?

— Nouă ore, fu răspunsul rapid al lui Sarduy.

Riquenes schiță un zîmbet.

Locotenentul coborî privirea, timp de vreo cîteva minute răsfoi dosarul. Erau vreo patruzeci de pagini de mărime normală, la un rînd, și vreo cincizeci de fotografii.

— Ceva de memorat ? vru să știe.

— Nu. Studiază-l doar. În ansamblu.

— Bine, spuse Sarduy închizînd dosarul. Cred că mi-ajung trei ore.

— Dacă vrei, ai la dispoziție cele nouă ore cît ai spus la început, răspunse Riquenes. Să zicem, pînă mîine la șase. La șase te-aștept aici, în biroul meu.

— Bine, spuse locotenentul.

Riquenes se ridică în picioare și Sarduy făcu la fel.

— Nu vreau să-ți fur din timp. Începe să citești chiar acum.

— Pot lua note ? întrebă locotenentul.

— Da, poți, dar n-o să fie nevoie.

— Bine, spuse din nou locotenentul lăsînd să-i scape un oftat. Am plecat.

Se-ntoarse și-o luă spre ușă.

— Ascultă, îi spuse Riquenes.

Sarduy se-ntoarse.

— Da, tovarășe căpitan.

Riquenes arăta spre partea stîngă a pieptului.

— Cum merge ?

Locotenentul nu pricepu imediat, dar după cîteva secunde zîmbi.

— Pompa ?

Riquenes dădu din cap că da.

— Merge. Nici o grijă.

— Așadar, totul e-n ordine ?

— În ordine, spuse locotenentul. Afară de asta.

De parc-ar fi scos un scorpion din buzunar, apucă cu vîrful degetelor pipa-i nesuferită.

Riquenes nu înțelese.

— Mi s-a interzis țigara. Acum sînt la două pipe pe zi, precum indienii siux în vreme de pace.

Riquenes surîse. Dădu să-i spună ceva, dar Sarduy i-o tăie

— Dacă vreți să-mi spuneți gluma cu Sherlock Holmes, nu vă mai osteniți, că mi-a spus-o pînă acum toată secția.

MIERCURI

La trei dimineața locotenentul Sarduy văzuse deja de cîteva ori dosarul. Acum ședea în biroul său, dinaintea mesei de lucru, mușcîndu-și pipa și încercînd să-și ordoneze în minte cele ce tocmai terminase de citit. Reveni asupra ultimei pagini, care conținea transcrierea textului cifrat pe care Serviciul de Contrainformații i-o trimisese lui Bruno cu o săptămînă în urmă și a celui pe care Havana o primise de la Bruno cu cîteva ore înainte.

Walter către Bruno

Necesare informaţii asupra atac Boca de Pájaro Oriente. De asemeni asupra eventuale acţiuni similare posibil efectua alte puncte coastă insulă. Necesare precizări organizaţie care efectuat acţiune comando şi date asupra executanţi materiali. A evita riscări inutile.

Bro către Wal 900 khz Centru pe recepţie începînd 03.30h. „Plec miercuri New York via Los Angeles punct Nici unul din grupurile de acţiune de la Miami responsabil atac punct CIA asigură pe Torres a nu avea legătură cu atacul punct Suspectez grupuri New York punct Următoarea transmisie sîmbătă 10 pe lungimea de undă programată punct Salutări..."

Închise dosarul şi se uită la ceas 3 şi 5.

Nu era foarte comod, dar era mai practic să rămînă să doarmă acolo, la birou. Puse deşteptătorul ceasului lui de mînă — un Poliot — la 5 şi 30, stinse veioza care lumina slab încăperea, se lăsă pe spate, în scaunul lui turnant, şi-nchise ochii.

Lumini, voci confuze, o poftă teribilă de-a fuma.

Cinci minute mai tîrziu, dormea.

Zgîrie cu unghia sticla de pe birou şi un şuierat aspru frînse liniştea încăperii.

Nu. N-o să-l sune pe Kaplan. La urma urmei, Kaplan era tot un idiot. Va merge mai sus, îl va suna pe J.J. de îndată ce va avea bine strîns în mînă ghemul. Căci nu putea s-aştepte cu mîinile-n sin ca netotul ăla incapabil de Stuart Duke să se pensioneze pentru ca el să urce o treaptă. De-aia îl pasiona şahul : era un joc crud, în care sacrificai unele piese ca să ajungi la o poziţie bună. El era tînăr, inteligent iar sufletul nu-i era mîncat de sentimentalism ca sufletul lui Duke. Şi trabucurile alea puturoase pe care le fuma, şi fotografia aia a lui Dulles pe care o păstra într-un sertar al biroului, şi costumele lui vechi

și prost croite, și stilul Scotland Yard secolul XIX, și mătreața, și...

Tresări cînd telefonul începu să sune.

— Da, domnule ? spuse apăsînd pe butonul pe care scria *On* [1].

— Vino pînă la mine, Normand. Te-aștept.

Era *el*.

— Da, domnule, spuse.

Da, domnule. Nu, domnule. Dar, la urma urmei, el, Mickey Normand, licențiat la Harvard, 35 de ani, prezentabil, era tipul de om de care CIA avea nevoie. Fosilele tip Dulles rămăseseră în urmă. Lumea era alta și altele și armele noului spionaj. Infanteria de Marină îl înăsprise, dar și mai tare îl înăsprise lucrul la centrul secret de probe cu arme chimice, biologice și psihologice din Dugway, Utah. Acolo, ca funcționar auxiliar, văzuse de-aproape fața războiului modern, un război pentru care oameni ca Duke (și chiar Kaplan) nu erau pregătiți aerosoli capabili să producă halucinații, ultrasunete care duc la nebunie, microbi pe care o mutație genetică îi preschimbă în microbi dătători de moarte. Războiul invizibil, total. Și un neghiob tarat ca Duke se încăpățîna, în pragul acelei lumi miraculoase, să spioneze așa cum o făceau cei ca Pinkerton.

Dar neghiobul acela tarat era șeful lui și-l chema la el.

În silă, se ridică în picioare. De pe fața lui palidă și ascuțită dispărură invidia și ura și o mască impenetrabilă îi ascunse sentimentele. Arboră pînă și un surîs.

Era gata pentru întîlnirea cu bătrînul Stuart Duke.

Pilotul avionului Douglas DC-8, aparținînd companiei Național Airlines, ceru instrucțiuni turnului de control prin radiotelefonul de înaltă frecvență. Din turn, controlorul de zbor, care urmărea pe ecranul radarului coborîrea aparatului, îi dădu autorizația să folosească pista nr. 2 și-i comunică datele : plafon 60 de metri și vizibilitate

---

[1] Deschis (engl.).

000. Avionul DC-8 ieși din pătura de nori și-ncepu să coboare spre zona de aterizare. Pilotul reduse viteza și pregăti *flaps*[1]-urile de aterizare. Cincizeci de metri... patruzeci de metri... treizeci de metri. Stinse motoarele, ridică un pic prora aparatului și pneurile uriașe atinseră în sfîrșit pista.

Era 10 și 30 a.m. Ricardo Villa (înalt, slab și cu o figură foarte puțin meridională) puse în valiză exemplarul din ziarul „Time" care-i atenuase monotonia călătoriei, își desfăcu centura de siguranță și, cînd anunțul luminos FASTEN SEAT BELT NO SMOKING[2] se stinse, se ridică-n picioare și se amestecă în șirul de pasageri care înainta încet, pe culoarul moale al avionului, spre ușa de ieșire.

La Los Angeles era vreme urîtă. Ploaia măruntă, dar sîcîitoare, obligase personalul aeroportului să pună lîngă scara mobilă un mic autocar plin cu umbrele. Un angajat negru, cu un impermeabil portocaliu, dădea pe rînd cîte o umbrelă fiecărui pasager. Ricardo o luă pe a lui, o deschise și-o porni pe pistă către clădirea centrală ca să-și aștepte bagajele.

După o jumătate de oră, intra în posesia micului său geamantan de piele și ieși să caute un taxi. Nu mai avea umbrela căci o înapoiase. Sub ploaie, străbătu parcarea aeroportului pînă ce zări un *yellow cab*[3].

— Columbia Hotel.

— Da, răspunse șoferul.

Automobilul porni spre orașul colinelor.

Ori de cîte ori venea la Los Angeles, Ricardo trăgea la Columbia sau la Keen's. Amîndouă erau modeste, dar confortabile și centrale. De data asta, nu va petrece acolo decît patruzeci și opt de ore micul său obiectiv era să-l viziteze pe León Ortiz, un potentat ce făcuse parte din guvernul lui Batista și care locuia în Bakersfield, în împrejurimile orașului. Ortiz — bun prieten de-al lui Jaime

[1] Eleroane (engl.).
[2] Legați-vă centurile de siguranță nu fumați (engl.).
[3] Taxi (engl.).

Torres și om cu multe relații în rîndul emigranților cubanezi din orașele de pe coasta Atlanticului — avea să-i deschidă ușile în New York. Nu-l anunțase de venirea lui, dar îi va spune, ca și-n alte dăți, că-l trimisese Torres.

Mașina se opri în fața hotelului Columbia, pe strada 66. Ricardo plăti cît marcase contorul taxiului, îi dădu un dolar bacșiș șoferului și coborî. Recepționerul îi întinse formularul de cazare și Ricardo îl completă repede. Avea camera 806, la etajul VIII, aripa de est. Urcă cu liftul ca să-și lase bagajele, după care coborî la bar. Era 11 și 5 și nu-i era foame.

Micul bar era aproape gol. Ricardo se așeză la o masă. Ceru un Manhattan, după care se îndreptă spre telefonul de lîngă tejghea.

— Bakersfield 586—6529, *please*.

— Cu plăcere, domnule, îi răspunse operatoarea.

Telefonul sună îndelung. Ricardo tocmai se pregătea să pună receptorul în furcă cînd, de partea cealaltă, cineva ridică.

— Da ? spuse o voce de femeie.

— Cu Mr. Leo Ortiz, vă rog.

— Cine-ntreabă ? spuse vocea.

— Jaime Torres, minți Ricardo.

— O clipă, vă rog.

Aproape în continuare Ricardo auzi vocea lui León. Ortiz.

— Jaime !

— Nu, León, sînt eu, Ricardo Villa.

— De unde vorbești ?

— De la Hotel Columbia, la o aruncătură de băț de Bakersfield. Trebuie să te văd chiar azi, urgent.

— Bine, spuse León. Ai vreo problemă ?

— O favoare specială pentru Torres. Mi-a spus să vin să te văd.

— Bine, spuse din nou León. Ai luat masa de prînz ?

— Încă nu. Abia am sosit.

— Atunci mîncăm împreună. Te aștept la unu. Știi drumul.

— La revedere, spuse Ricardo.

Puse receptorul în furcă și se-ntoarse la masa lui. Manhattanul îl aștepta deja. Bău cîteva înghițituri și-și aprinse o țigară. Ciudat, León Ortiz vorbea mai bine engleza decît spaniola. Plecase din Cuba în 2 sau 3 ianuarie 1959, dar fusese aproape tot timpul dictaturii lui Batista o piesă cheie pentru acesta. Prin el se cumpăraseră arme atunci cînd se întețise lupta în Sierra, după ofensiva din mai 1958. Dar armele ajunseseră tîrziu, în noiembrie. Două luni după aceea, dictatura lui Batista nu mai exista. La urma urmei, Léon era american, nu cubanez.

Ricardo ceru alt Manhattan și se uită la ceas 11 și 30. La 12 avea să o pornească spre Bakersfield.

Pe suprafața umedă a mesei de lemn lăcuit scrise cu degetul un 5. Se simți trist și deprimat vreme de cîteva secunde, lungi și nesfîrșite.

Cinci ani fără să vadă Cuba. Te pomenești că și el a început să uite spaniola. Nu spaniola în conservă, pocită, din Miami, care în expresii și cuvinte rămăsese la mijlocul drumului între engleză și jargonul din Pila colț cu Colón, ci spaniola lui. Aceea care, chiar acum, în clipa asta, or fi vorbind-o tovarășii lui, Yolanda...

Ploaia nu se opri o clipă toată după-amiaza. Prînzul la grăsanul și fleșcăitul de León Ortiz se prelungi datorită prezenței unui individ pe nume Arnaldo Rodiles, un *gusano* [1] care emigrase la Paris după ce publicase în Cuba un roman de oarecare succes. Parisul, se vede, nu-i prea priise din punct de vedere economic și se afla acum la Hollywood unde scria scenarii de duzină pentru Metro, cu un pseudonim care părea dintr-un roman de Spillane. Era întruchiparea pedanteriei și-i făcea o curte nebună fiicei lui Ortiz, o blondă care se așezase la masă și purta un pulover care-i scotea în evidență formele bustului. Rodiles era un

[1] Vierme (sp.), nume dat în Cuba celor care, activ sau pasiv, sînt împotriva Revoluției.

amestec de hippy cu general al lui Porfirio Ofaz: fața măslinie, mustățile enorme, păr lung și unsuros și-un batic imprimat prins la gît. Cît timp a durat masa n-a făcut altceva decît să-ncerce să demonstreze că marii scriitori (el era unul dintre ei, firește) iubeau pisicile, în vreme ce oamenii politici aveau înclinație pentru cîini.

— De exemplu, Hemingway avea slăbiciune pentru pisici, la fel și Tolstoi, Cehov, Katherine Mansfield. Și Faulkner. Ați văzut fotografia lui Faulkner cu o pisică în brațe ? În schimb, oamenii politici — Napoleon, Roosevelt și alții — preferă cîinii.

Desigur, vorbea doar pentru Ricardo, căci Ortiz habar n-avea cine erau cei mai mulți dintre oamenii aceia celebri, iar blonda nu făcea altceva decît să arunce ocheade irezistibile curtezanului ei.

La 4 p.m. Ortiz și Ricardo au intrat într-un soi de bibliotecă, situată la etaj. Rodiles și cu blonda se duseseră în altă parte a casei să vorbească mai departe despre cîini și pisici, sau poate să se zbenguiască precum cîinii sau pisicile în vreunul din hamacurile din grădină.

Ortiz umplu două pahare dintr-un excelent Martell și se așezară în cîte un fotoliu mare și moale în fața biroului de mahon unde grăsanul se baricada numai și numai ca să răsfoiască cîte o revistă ilustrată și ca să-și contabilizeze veniturile pe care le încasa pentru cele trei magazine pe care le avea în Los Angeles.

— Nu te-ai căsătorit încă ? întrebă Ortiz ca să spargă gheața.

— Încă nu. Mai am timp, răspunse Ricardo cu un zîmbet rece.

— Hotărăște-te, omule, îi spuse Ortiz bine dispus.

— Mă mai gîndesc, spuse Ricardo.

Tăcură amîndoi o bucată de vreme. Din apartamentul de deasupra începu să se audă sunetul strident al unui disc de muzică *beat*. Probabil că blonda și Rodiles dansau.

— Ei bine, spuse Ortiz, devenind brusc serios, *what about business* ? [1]

[1] Ce-ar fi să vorbim de afaceri ? (engl.).

Ricardo bău restul de coniac, puse paharul burtos pe brațul fotoliului și spuse

— Torres vrea informații în legătură cu cele petrecute la Boca de Pájaro, în Cuba. Ați auzit vorbindu-se de asta ?

— Da, am citit în „*Miami Herald*". Dar nu-i afacerea lui Torres ?

— Nu. Cineva a jucat murdar. CIA i-a garantat lui Torres că nu-i amestecată în afacerea aceea. Sînteți de acord cu mine că o acțiune de felul acesta, făcută fără consimțămîntul și aprobarea lui Torres știrbește prestigiul „Planului".

— Înțeleg, spuse Ortiz.

— O să vedeți, spuse Ricardo. Sîntem convinși că nu este un grup din Miami. Am fi știut-o. De altfel, cum bine știți, în afară de „Delta 99" toate celelalte organizații s-au reunit sub conducerea unică a lui Torres. Avem certitudinea că nu cei din „Delta 99" au bombardat satul.

— Cum de sînteți atît de siguri ? întrebă Ortiz.

— Sîntem, spuse sec Ricardo.

Ortiz scoase pachetul de Marlboro și grăsanul întinse spre el, aprinsă, bricheta cu gaz.

— Știi bine că eu sînt pentru steaua cincizeci și doi, spuse grăsunul, dînd drumul fumului pe nas. Pe mine personal nu mă interesează deloc „Planul" lui Torres. Mi se pare smintit. Sînt dintre aceia care cred că soluția definitivă a problemei este anexarea. Ideea asta este astăzi, din punct de vedere tehnic, cea mai funcțională.

Făcu un gest cu miinile, de parcă ar fi încercat să-și dea jos de pe fața-i slinoasă o pînză de păianjen :

— Nu vărsare de sînge, siguranță... Castro are cea mai bună armată din America Latină și nici un grup de exilați nu-l va putea învinge. Mă-nțelegi ? Sigur, este un simplu punct de vedere.

— Așa îl și înțeleg. Dar nu sîntem de acord în această privință, răspunse Ricardo, căruia-i trecu prin minte ideea hazlie că, dimpotrivă, din acest punct de vedere erau de acord.

— Ştiu, spuse oftînd Ortiz şi-şi mişcă trupul gras şi greu în fotoliu. Dar, mă rog, oricum Torres este prietenul meu şi în ciuda situaţiei proaste în care se află finanţele mele... Ce mi se cere concret ?

Ultimele cuvinte le spuse într-un fel evaziv. Părea evident că se aştepta să fie tapat de nişte bani, iar Ortiz era tipul de om care nu voia să se pună rău cu o stea în ascensiune ca Torres.

— Să mă introduceţi în grupurile din New York, mister Ortiz. Dumneavoastră aveţi relaţii bune printre cei care fac parte din ele.

Un oftat de uşurare şi un surîs au fost răspunsul

— Doar asta ?

— Da, doar asta.

— *Very well*, spuse Ortiz. În ce grupuri ?

— Grupurile de acţiune, în primul rînd cel al lui Mingolo Arteaga, al lui San Gil...

— Îi cunosc bine pe Mingolo şi pe San Gil.

— Îi pot vedea din partea dumneavoastră ?

Ortiz nu răspunse imediat. Îşi cîntărea răspunsul. Ştia că Arteaga şi San Gil erau la cuţite cu Torres.

— Cred că da, spuse cu o voce slabă.

— Credeţi sau sînteţi sigur ?

— Mă rog, spuse el neavînd încotro. Sînt sigur. Am să-ţi dau telefoanele, adresele. Dar, fireşte, dumneata nu...

— Nu vor şti că lucrez pentru Torres, dacă asta e ceea ce vă nelinişteşte.

— Da, asta mă nelinişteşte, recunoscu Ortiz.

Se ridică în picioare, încet, cu greutate, şi-i puse alte două degete de coniac lui Ricardo.

— Cînd pleci la New York ?

— Mîine dimineaţă la şapte.

— Atunci îţi scriu chiar acum adresele şi telefoanele lui Mingolo şi San Gil. Şi-ale lui Tatica Romano, dacă te interesează.

— Nu, de astea nu am nevoie, spuse Ricardo, şi bău încet formidabilul Martell, recoltă 1940.

— Un vechi proverb spune că pentru ca să cunoşti pe cineva ai nevoie de tot atîta timp cît ţi-ar trebui ca să mănînci douăzeci de kilograme de sare, şopti Stuart Duke, privindu-l fix pe Mickey Normand. Personal, nu cred că sînt oameni pe care-i poţi cunoaşte foarte bine în cîteva luni. Eu nu cred că m-am înşelat în privinţa dumitale, Mickey : dumneata eşti tînăr şi ambiţios, dar fidel.

— Mulţumesc, domnule, răspunse Normand cu un zîmbet îngheţat.

— Ţie îţi pot vorbi deschis, spuse mai departe Duke, căci am încredere în tine.

Normand făcu un gest de aprobare, cu capul său bine pieptănat. Duke se aplecă într-o parte, în scaunul său turnant, şi-ntinse mîna dreaptă spre o cutie cu trabucuri care era pe birou. Luă unul, îl mirosi îndelung, după care-l aprinse răsucindu-l de mai multe ori între degete. Un trabuc ieftin de Virginia, îşi zise în sinea sa Normand, nici măcar o havană.

— Chestiunea este următoarea, atacă bătrînul, scoţînd pe gură fumul albăstrui în timp ce vorbea, Kaplan mi-a dat să verific dacă un anume Roberto San Gil, din New York, a avut vreun amestec în atacul de acum două săptămîni asupra sătucului ăluia din Cuba, Boca de Pájaro. Cunoşti chestiunea ?

Normand se aplecă puţin şi-şi potrivi ochelarii cu arătătorul.

— Vag, domnule.

— Ce ştii ? întreabă Duke.

— Că Agenţia n-are deloc a face cu el...

— Exact, spuse Ducke. Exact.

Trase cu putere din trabuc. Normand observă cu dezgust că bătrînul udă excesiv vîrful, dar neplăcerea nu i se văzu pe faţă.

— Ei bine, problema e următoarea, spuse bătrînul, pentru prima oară am fost lăsaţi de-o parte şi nu viceversa. Or, asta, cum e lesne de priceput, nu trebuie să se mai repete. Noi sîntem cei care trebuie să ştim problemele privitoare la Cuba. Cred că dumneata înţelegi asta.

— Perfect, domnule, răspunse Normand.

Duke făcu o pauză enormă înainte de a aborda miezul spinos al problemei. Încerca să citească în privirea lui Normand, dar luminile de neon din tavan se reflectau în ochelarii cu rame de metal și dădeau ochilor lui un aspect impenetrabil de monedă de argint. Pînă la ce punct putea avea încredere în el ?

— Am făcut o mică greșeală de calcul, începu să spună încet. I-am încredințat afacerea lui... mă rog...

Duke păru că se fîstîcește, dar Normand se făcu că nu observă nimic.

— Mă rog, lui Harry Tertz, spuse în cele din urmă, de parcă i-ar fi fost îngrozitor de greu să scoată cuvintele din gură. Ce mai, recunosc că mi-ai atras atenția că bietul Harry e terminat...

Normand nu spuse nimic. Pe dinăuntru plesnea de satisfacție.

— Am pierdut două săptămîni cu Harry, spuse jenat Duke. Kaplan mi-a dat patru și nu mai rămîn acum decît două. Știu că-i greu dar... Dacă-ți încredințez dumitale chestiunea, e cineva din echipa dumitale care-ar putea obține informația asta ? Vreau să spun, cineva în stare să afle dacă oamenii lui San Gil au cu adevărat vreun amestec în cele petrecute la Boca de Pájaro ? Doar să afle, Normand. De rest, în caz afirmativ, se ocupă alții...

— Cred că da, domnule.

Pe Duke îl surprinse rapiditatea cu care răspunse secundul său...

— Într-adevăr ? șopti.

— Într-adevăr, domnule.

JOI

A doua zi dimineață, Mike Normand se întîlni în holul hotelului Phoenix, în Queens, cu doi din cei mai buni oameni ai săi Philip Pawelczak și Charlie Melton. Într-o jumătate de oră i-a pus la curent cu ce voia și mai ales

cum voia. Le-a dat adresa lui San Gil şi le-a subliniat că la 11 p.m. îi aştepta tot acolo, la Phoenix.

— Luaţi cu voi un magnetofon, le spuse Normand, care savura de pe-acum victoria asupra bătrînului Duke, şi ser.

Pawelczak şi Melton au luat de la biroul lui Normand un aparat Pioneer model CT5151, cu bandă, şi şase fiole de ser LS-140. Au servit prînzul, au intrat într-un cinema să vadă un film cu Bruce Lee şi, la 5 şi 30 după-amiaza, se-ndreptau într-un Mercedes de culoarea lămîii spre numărul 19357 de pe Park Avenue.

Era o clădire de beton şi sticlă, cu douăzeci de etaje şi ferestre mari. Ocoliră blocul şi-şi lăsară maşina la vreo cincizeci de metri. Se-ntoarseră pe jos. Melton avea-n mînă magnetofonul.

Nu era nimeni în hol. Au luat liftul. Etajul VI.

Philip Pawelczak sună la soneria de la apartamentul lui San Gil.

Căpitanul Riquenes şi locotenentul Sarduy priveau de la fereastră lumea care trecea pe strada L. De mai mult de cincisprezece minute stăteau aşa, fără să scoată o vorbă, după ce discutaseră timp de aproape trei ore, aşezaţi în faţa hărţii Cubei (scara 1 la 50 000) desfăşurate pe biroul lui Riquenes. Era aproape 5 după-amiază.

Reluînd firul discuţiei — de parcă n-ar fi tăcut atîta vreme — căpitanul spuse

— Dacă Torres nu-i amestecat în afacerea de la Boca de Pájaro, de ce l-a dat atunci Agenţia de-o parte ? Sarduy nu răspunse imediat. Îşi scoase încet pipa dintre buze.

— Din cîte zice Bruno, lui Torres i s-a garantat că Agenţia nu are nici o legătură cu atacul de la Boca de Pájaro. Relaţiile lui Torres cu CIA sînt foarte strînse, dar, în sfîrşit, poate că Agenţia nu vrea să joace toate cărţile cu el şi că lucrează, pe ascuns, cu alt grup.

— Dar de ce ? L-ar fi putut folosi pe Torres pentru asta. Eu nu cred că CIA este străină de afacere, cu siguranţă că nu. De ce nu l-au folosit pe Torres ? E tipul de

acţiune pe care el şi grupul lui îl anunţă de mai bine de-un an.

Sarduy îşi îndreptă ochii spre tavan şi se gîndi cîteva secunde înainte de-a răspunde.

— Nu, domnule căpitan, Torres anunţa acţiuni de anvergură. Toată povestea aia cu forţa de eliberare pe care tot zice că o organizează... Asta-i o acţiune la scară mică, de felul celor pe care le făceau pînă acum cinci ani „Delta 99". Fireşte, CIA ştie că Torres e un şarlatan ; mi se pare că-l folosesc ca să-i ţină grupaţi şi în efervescenţă pe cei din exil. Doar *gusanii* din Miami cred în rachete şi-n armata lui de fantome.

Riquenes se uita la el.

— Cu atît mai mult, Rodolfo. O lovitură ca cea de la Boca de Pájaro dă vitalitate deterioratului „Plan Torres". Dacă obiectivul este să-i ţină uniţi şi în activitate pe cei din exil, ce altă modalitate mai bună există decît întărind imaginea publică a lui Torres printr-o acţiune ca cea de la Boca de Pájaro ?

— Poate că cele petrecute la Boca de Pájaro n-au făcut decît să scadă creditul lui Torres, domnule căpitan. Gîndiţi-vă puţin, Torres a adunat bani timp de un an şi jumătate... Cît spunea *Réplica* ?

— Două milioane...

— Două milioane. Nu poate apărea acum cu aşa ceva, după ce-a anunţat timp de aproape doi ani o invazie şi după ce a adunat bani ca s-o organizeze bombardarea, pe timp de noapte, a unui sătuc de pescari lipsiţi de apărare. Ce-l interesează pe el e să ameninţe cu rachetele lui, să anunţe iminenţa invaziei... şi să adune mai departe bani.

Riquenes îşi îndreptă din nou privirea spre strada L, cu zece etaje mai jos. Bărbaţi, femei, copii care mergeau şi veneau de la şcoală, de la lucru ; viaţa de toate zilele, oameni care, la drept vorbind, nu se gîndeau în clipele acelea la vreun pericol, ci să ajungă mai repede unde voiau să ajungă, să fie fericiţi...

— Bine, acceptă. Să admitem atunci că Torres nu-i amestecat deloc în afacere. De ce CIA neagă însă că ar fi organizat atacul ?

Riquenes aprinse o ţigară. Ochii locotenentului Sarduy urmăreau cu invidie fumul albastru care urca spre tavan. Lovi în palmă uşor de cîteva ori, cu pipa şi se uită în altă parte.

— Să pornim de la fapte concrete, domnule căpitan. Torres nu-i amestecat, CIA spune că nici ea ; dar noi bănuim că nu-i aşa şi că CIA este amestecată. Dacă-i aşa, ÇIA joacă murdar cu Torres. Cu ce scop ? Poate ca să întărească vreun alt grup, care să-l substituie eventual pe Torres cînd acesta va fi trecut în umbră.

— Dar nici o altă organizaţie nu şi-a atribuit atacul. Ziarele nu spun nimic. Nici măcar Torres n-a făcut vreo declaraţie.

— Lui Torres, de bună seamă, îi este frică să recunoască public că există alt grup, sprijinit de CIA, care-i face concurenţă, domnule căpitan. Probabil că a preferat să lase să plutească o îndoială în ceea ce priveşte Boca de Pájaro, dacă a fost chestiunea grupului sau nu. Cît despre CIA, poate că vrea să păstreze în mînecă o a doua carte. De aceea s-ar putea să-i fi interzis grupului celuilalt să facă deocamdată vreo declaraţie.

— Pare logic.

— Totuşi, domnule căpitan, trebuie avute în vedere şi alte eventualităţi.

— Care, de exemplu ?

— Că l-au dibuit pe Bruno şi că-i dau acum o falsă informaţie. Poate că-l fac să creadă că Miami n-are nimic cu toată chestiunea ca să ne dezinformeze. Sau poate că Bruno este, cum să vă spun, mort sau închis şi poate că un „muzicant" al Agenţiei e cel care transmite.

— Ar fi trebuit să descopere cifrul. Bruno nu li l-ar da.

— Sînt sigur de asta. Dar serviciile de descriptologie ale Agenţiei s-ar putea să fi aflat codul.

— Bruno nu li l-ar da, repetă Riquenes, de parcă n-ar fi auzit ce-i spunea Sarduy.

Cu ochii amintirii, Riquenes îl văzu limpede pe acel Bruno din 1957, care avea abia nouăsprezece ani şi care era deja şeful lui într-o celulă a mişcării „26 de julio".

Fața aceea un pic uimită și tinerească se șterse, și-n locul ei apăru fața tensionată, dar senină, a acelui Bruno de care, în 1964, își luase rămas bun într-o casă a DSE-ului din Tarará ; acel Bruno care rupsese cu tovarășii, cu trecutul, ca să se îndepărteze tot mai mult de Revoluție și pînă la urmă să plece la Miami într-o misiune lungă și grea. Acel Bruno care surîdea îl îmbrățișa pentru ultima oară, și care a plecat după aceea, lăsînd în urmă tot ceea ce iubea. Avusese apoi rapoarte asupra lui. Drumul, într-o barcă, la noroc, și-n cele din urmă, Miami. Știa cît de greu îi fusese să se cufunde în furnicarul lumii aceleia a exilului, să fie încă unul în masa aceea confuză, plină de ură și de contradicții. Vorbea bine englezește, de mic copil, dar nu fusese niciodată în Statele Unite. Așteptînd să se adapteze, Havana îl ținuse „adormit" vreme de aproape un an (acela al sosirii lui la Miami : 1964). A folosit lunile acelea ca să înceapă să lucreze, să se-nscrie la karate și să stabilească contacte importante cu una dintre organizațiile contrarevoluționare cele mai agresive : MNR-ul. În 1965 i-a venit legătura de la Havana. I-a dat aparatul de emisie și instrucțiuni. (Întîlnirea durase doar o jumătate de oră și a avut loc într-o cafenea din strada 8 ; Ricardo n-a aflat niciodată numele tovarășului care-i dăduse valijoara cu acel RT-48A, și care i-a urat, cu o strîngere de mînă, mult noroc.) Din acel moment au început transmisiunile lui cu radioul. A fost autorizat de către Centru să meargă mai departe cu regularitate la karate, pînă ce obținu categoria de centură neagră.

Timp de cinci ani, fără să comită nici o greșeală, deși întîmpinînd multe obstacole și trecînd prin multe primejdii, Ricardo ținuse Havana la curent cu o bună parte din planurile care se puneau la cale în exil.

Multe primejdii.

În februarie 1966, bomba care pusese capăt vieții lui Pedro Orosmán, șeful MNR-ului, l-a rănit și pe Ricardo. Fusese pusă la Cartierul general al Mișcării, în Sevilla Avenue, conectată la telefon. Orosmán avu nefericita idee să răspundă el însuși la telefonul ăla neașteptat... Nici

măcar nu şi-a dat seama, probabil, de ce i se întîmplase. Ricardo a stat o lună într-un spital, iar după aceea s-a văzut obligat să dea declaraţie într-un proces care a făcut epocă la Miami. Bomba nu l-a omorît doar pe Orosmán, ci a dezintegrat şi organizaţia pe care o conducea. Dar în noiembrie al aceluiaşi an, Ricardo reuşise deja să se integreze în rîndurile recent înfiinţatei „Falanga Cubana" care-l avea în frunte pe Winston *Macho* Barroso. La începutul lui 1968 reuşise deja să facă în aşa fel ca fracţiunea lui Barroso să se unească cu mişcarea condusă de Jaime Torres. La sfîrşitul lui 1968 Macho Barroso fu găsit mort în apartamentul său din Hialeah, iar Ricardo, fără să se aştepte la aşa ceva, deveni şeful „Falangei Cubaneze" şi unul din principalii oameni de încredere ai bătrînului Torres. Mai tîrziu a aflat că Torres fusese cel care dăduse ordin să fie lichidat Barroso. Acest Jaime Torres în mai puţin de un an formase cea mai mare organizaţie contrarevoluţionară pe care o cunoscuse exilul din 1959. Aşa-numitul „Plan Torres" reuni — exceptînd „Delta 99" — toate grupurile anticastrice. *Gusanii* din Miami credeau în Torres şi-şi puneau în el ultimele lor speranţe. Torres (un fost senator de-al lui Prío, care dădea asigurări că fusese în strînsă legătură cu Casa Albă şi cu Pentagonul) promisese să elibereze Cuba în 1970 şi toţi îl credeau orbeşte. Doar Ricardo (şi Walter) ştia adevărul Torres era un impostor, care se îmbogăţea pe seama poveştilor cu Casa Albă şi Pentagonul ; fabuloasele sale armate existau doar în imaginaţia lui febrilă. Ricardo însă reuşise să se infiltreze înăuntrul grupului select de colaboratori apropiaţi ai lui mister Torres Acum, în 1969, poziţia lui privilegiată îi îngăduise să verifice, într-o săptămînă, că atacul de la Boca de Pájaro nu fusese pus la cale şi nici înfăptuit de nimeni din Miami.

— Tovarăşe căpitan.

— Te-ascult, spuse Riquenes.

— Există un amănunt. Să ne-nchipuim că, într-adevăr, a fost unul dintre grupurile din New York.

Sarduy o luă spre birou. Ridică harta. Dedesubt erau trei dosare pe care scria : *Comando 16 de abril*, *Patria y Justicia* și *Acción Cubana*. Îl luă pe cel pe care scria *Patria y Justicia*.

— Dacă a fost unul din grupurile astea, de unde a plecat iahtul. Din New York nu, evident, spuse el surîzînd.

— Poate din Miami, spuse Riquenes.

— Nici din Miami. Ar ști oamenii lui Torres și ca atare Bruno.

Tăcură amîndoi cîtăva vreme. Locotenentul strîngea între dinți pipa stinsă ; Riquenes stătea cu fruntea sprijinită de geamul ferestrei.

— Ei ? spuse Riquenes, fără să se-ntoarcă spre Rodolfo.

Rodolfo Sarduy răsuci de cîteva ori pipa între degete.

— Cred, tovarășe căpitan, că nu putem face nimic pînă ce nu sosește mesajul lui Bruno, spuse el.

Riquenes închise pentru o clipă ochii obosiți. Îi deschise.

— Asta cred și eu, spuse în cele din urmă.

Zborul regulat al companiei Pan American sosi la aeroportul Kennedy la 10 și 25 a.m. Era joi, 8 octombrie. O jumătate de oră mai tîrziu Ricardo luase un taxi și la 11 și 30 de minute intră în holul hotelului St. Moritz-on-the-Park. Rezervase camera de la Los Angeles. Recepționerul îi dădu cheia (etajul IV, camera 303).

Era obosit. Făcu un duș călduț și ceru o sticlă de Courvoisier Reserve și-o friptură.

Mîncă cu poftă, se odihni puțin și, la 1 p.m., coborî în holul intrării. De la unul din telefoanele din hotel îl sună pe Roberto San Gil : TRAFALGAR 6-4678. Îi răspunse o femeie. San Gil nu era. Ricardo întrebă dacă vine înainte de 5 și femeia nu știu (sau nu voi) să-i spună.

— La telefon León Ortiz, spuse Ricardo în spaniolă.
— Ortiz ? răspunse femeia, vorbind și ea în spaniolă. O secundă, vă rog.
Ricardo surîse. San Gil *era* acasă.
— Bătrîne, îi spuse o voce răgușită, de cealaltă parte.
— Nu e Ortiz, San Gil, sînt Ramón Sierra. Dumneavoastră nu mă cunoașteți, Ortiz m-a trimis la New York anume ca să vă văd.
Ricardo îi explică în cîteva cuvinte, că Ortiz avea nevoie urgentă de o favoare din partea lui. Nu era vorba de bani, de ceva mai lipsit de importanță. Putea să-l vadă imediat ? Da, el, „Ramón“, avea adresa.
San Gil îi dădu întîlnire la cinci.

San Gil puse telefonul în furcă. După care ridică din nou receptorul și formă CHELSA 2-5693.
— Alo ? i s-a spus.
— Fico ?
— Nu, Pedritin.
— La telefon Roberto. Fratele tău e pe-acolo ?
— Da. Așteaptă puțin.
Roberto San Gil începu să bată în receptor cu unghia degetului arătător.
— Ce s-a-ntîmplat ? spuse după puțin timp o voce de cealaltă parte a firului.
— Ortiz vrea să mă vadă, spuse San Gil.
— E la New York ?
— Nu. M-a sunat un anume, San Gil răsfoi în agenda pe care o avea pe măsuța de lîngă telefon... Ramón Sierra. Îl cunoști ?
— Niciodată n-am auzit de numele ăsta, spuse Fico Tablada.
— Vrea să mă vadă, din partea lui Ortiz.
— Pentru ce ?
— Nu știu. Mi-a spus că era o treabă urgentă. Ce crezi ?

— Nu-mi trece acum nimic prin minte, spuse, în cele din urmă Tablada.

— Ciudat că Ortiz cere o favoare prin altcineva.

— Da, aprobă Tablada, e ciudat.

— I-am dat întîlnire la cinci.

— Unde ?

— Aici, la mine.

Fico Tablada se uită la ceas unu și douăzeci.

— Te sun de îndată ce pleacă tipul, spuse San Gil. Nu te mișca de-acolo.

Mai erau patru ore pînă la întîlnirea cu San Gil. Hotărî să vadă ceva din New York. Unica formă de a arunca o privire asupra orașului, în așa scurt timp, era să se urce în observatorul din Empire State.

Luă un taxi din fața hotelului și-i spuse șoferului unde voia să meargă. Nu era pentru prima oară cînd venea la New York, dar întotdeauna îl surprindea cumva mulțimea aceea copleșitoare care nu încăpea pe trotuare, fluviile umane care se topeau continuu în stațiile de metrou, traficul de nedescris al vehiculelor, zgomotul asurzitor al claxoanelor.

Pe măsură ce taxiul avansa spre bulevardul 5 colț cu strada 34, părea că intră în inima haosului. (Citise undeva că prin fața celor optzeci de mii de metri pătrați ai bazei Empire-State-ului circulau zilnic peste nouăzeci de mii de automobile și aproape trei sute de mii de persoane.)

Mașina își făcu drum încet prin oceanul de vehicule. În sfîrșit șoferul reuși să ajungă la trotuarul din dreapta, în fața intrării principale a uriașului acela cu o sută două etaje.

Cincisprezece minute după aceea, Ricardo urca spre nori cu unul din cele șaptezeci și patru de lifturi ale clădirii.

Ziua era senină. Fără vreo grabă se alătură — după ce plăti cinci dolari — grupului de vizitatori care invadau observatorul.

Ghidul începu să explice ceva despre Trade World Center — mai înalt decît Empire — care era în construcție, și după aceea vorbi cu o voce monotonă și lipsită de emoție despre acel B-25 care se lovise într-o dimineață cețoasă de clădire și despre o altă întîmplare cînd un stol uriaș de păsări migratoare s-a făcut praf lovindu-se de etajul nouăzeci.

Ricardo nu l-a mai ascultat și s-a întors cu fața spre oraș. De acolo, New York-ul părea omenesc. Durerea, lupta pentru viață a furnicarului aceluia care se mișca neîncetat pe arterele Manhattanului, diferențele abisale de clasă și de rasă dispăreau de la înălțimea aceea. Rămînea doar o urzeală uriașă de structuri de oțel și beton care se întrețesea de-a lungul insulei, fără întrerupere, de la Hudson River pînă la Harlem River, de la Brooklyn pînă la Queens.

Dar Ricardo văzuse — pipăise — magma vie care palpita acolo jos ; fusese în mijlocul lor, între bărbații și femeile acelea. Văzuse multe. Trăise. Luase pulsul acelei țări, bolnave de mînie, trufie și frică.

A ajuns la nr. 19357 de pe Park Avenue la ora 4 și 40, aproximativ. A lăsat să plece taxiul și-a mai așteptat zece minute. La 5 fără zece a urcat la etajul VI.

I-a deschis ușa soția lui San Gil (aceeași persoană care răspunsese la telefon, evident). O față vulgară, niște sîni moi sub capot. L-a poftit înăuntru și un miros de margarină l-a izbit pe Ricardo.

San Gil intră în salon înainte ca Ricardo să se fi așezat. Era un bărbat vînjos cu aspect de măcelar și cu o voce de-sergent ; asta și fusese în realitate în Cuba sergentul senatorului Alipio Collazo. Citi cu atenție scrisoarea de recomandare pe care Ortiz i-o dăduse lui Ramón Sierra (Ricardo).

Conversația n-a fost plăcută. San Gil vorbea măsurîndu-și, prudent, cuvintele. Era limpede că nu avea deplină

încredere în acel Sierra de care nu auzise niciodată vorbindu-se. Cînd Ricardo abordă tema (Ortiz voia să știe dacă era adevărat că afacerea de la Boca de Pájaro o organizaseră oamenii lui Jaime Torres din Miami) San Gil nu mușcă momeala.

— De ce crede León că eu aș putea ști ceva în legătură cu asta ?

— Nu m-a trimis să vorbesc doar cu dumneavoastră, se grăbi să spună Ricardo, ci și cu Mingolo Arteaga.

— Înțeleg, spuse, căzînd pe gînduri, San Gil.

— Mai e și altceva, spuse Ricardo. Să vedeți. La Miami toată lumea crede că tot tămbălăul îl pregătiseră oamenii lui Torres.

— Se crede asta ? întrebă plin de curiozitate San Gil.

— Toată lumea, spuse categoric Ricardo. Ortiz nu.

— Și ce crede León ? întrebă San Gil.

— Mă rog, spuse Ricardo, de parcă ar fi fost vorba de o întrebare stînjenitoare, domnul Ortiz crede că... în sfîrșit...

— În sfîrșit, ce ? întrebă San Gil.

— Domnul Ortiz crede că treaba au făcut-o oamenii lui Arteaga.

— Ai ăstuia ? spuse San Gil fără plăcere. Uite ce este, prietene, ultimul perdaf pe care l-a tras Mingolo Arteaga a fost în cincizeci și opt.

— Atunci cine ? întrebă cu candoare Ricardo. Oamenii lui Torres... ?

Fața unsuroasă a lui San Gil se lumină

— Dumneata îl cunoști bine pe Torres, domnule Sierra ?

— Nu foarte bine, într-adevăr, șopti Ricardo.

— Eu da, spuse San Gil. E-un fricos și jumătate.

Ricardo se gîndi amuzat că, cel puțin în privința asta, San Gil avea dreptate.

În clipa aceea cineva sună la ușă.

— Deschid eu, îi spuse San Gil neveste-si.

— Domnul San Gil, întrebă surîzînd Philip Pawelczak.
— E aici, da, spuse San Gil uitîndu-se pe rînd la cei doi bărbați.
— Dumneata ești ? întrebă Pawelczak.
— Și dac-ar fi așa ? întrebă San Gil într-o engleză cît se poate de stricată.
Fără ca surîsul să-i dispară de pe buzele-i fine, Pawelczak scoase din buzunarul hainei un Magnum, trase cocoșul și-i lipi țeava între sprîncene lui San Gil. Toate astea într-o secundă.
— În cazul ăsta v-am invita să stăm puțin de vorbă... Și adăugă în spaniolă
— Domnule...

Duke ar fi dat o sută de dolari ca să surprindă in ochii lui Mickey Normand o străfulgerare de victorie cînd îi predase, cu o zi înainte, cazul lui San Gil. Dar Normand știuse să-și ascundă bine jocul, de asta nu-ncăpea îndoială, și acum bătrînul Duke era, într-un fel, în mîinile lui. Se văzuse obligat să aibă încredere in el, dar avea, în ceea ce-l privește pe Normand, inima plină de rezerve.
Era trecut de opt seara. Se afla în salon, acasă, în strada Cold Spring, în nord-estul Manhattan-ului. La televizor dădeau un serial stupid de contraspionaj și cei doi nepoți ai lui Duke se zbenguiau în fața aparatului în vreme ce eroul ghiveciului ăluia de film se bătea pe o străduță din Harlem cu cinci sau șase negri.
Își aprinse cel de-al optulea trabuc din ziua aceea, dar de data asta fumul i se păru amar.
Nu s-ar putea spune că-l ura pe Normand. Deși era sigur că Normand îl ura pe el ; sau, ceea ce era și mai rău, îl disprețuia. Nu. El nu-l ura pe Normand. Nu-l ura, așa cum nu ura viperele, ori tarentulele. Sînt ființe care nu trezesc sentimente ; de ele se fuge, atîta tot. Dar iată că el, Duke, nu putea fugi de Normand. Dimpotrivă, avea nevoie de el.
Întotdeauna a avut bănuiala că pe Normand i-l puseseră ca secund pentru ca să-l supravegheze. Deși poate

nu exact asta. Părerea generală despre veterani în Agenţie era proastă ; erau văzuţi, în cel mai bun caz, ca niște piese inofensive de muzeu. În numai cincizeci de ani, Agenţia fusese luată în stăpînire de noua generaţie. Acea nouă generaţie avea, indiscutabil, un spirit mai flexibil ; era, adică, mai cinică.

Dar era oare Mickey un cinic ? Poate ceva mai rău încă.

Duke simţi fără să vrea un fior cînd își aminti de faţa ascuţită a lui Mickey Normnad.

Fu greu și dură mult.

Ricardo stătea întins, cu faţa în jos, pe parchetul ceruit, avînd mîinile legate la spate cu o cravată de mătase.

Mai întîi, unul din tipii aceia îl buși-n nas cu ţeava unui Browning.

— Da' ăsta cine-i ? spuse cel care intră în salon cu un Magnum, mergînd în spatele lui San Gil, care era livid la faţă.

— Tocmai a sosit, fu tot ce-i veni lui San Gil în minte să spună.

Celălalt tip îndreptă Browningul spre Ricardo și spre nevasta lui San Gil, care se făcuse albă ca varul.

— Oameni de-ai tăi ? întrebă cel care avea Magnum-ul, împingîndu-l pe San Gil spre un fotoliu.

— Nu-l cunosc, spuse San Gil.

— Nu-l cunoști, ai ? spuse cel cu Magnumul. După care, adresîndu-se celui cu Browningul Zice că nu-l cunoaște.

— La podea, întins, spuse cel cu Browningul.

Ricardo dădu să spună ceva.

— La podea, nemernicule, și-l lovi în obraz cu pistolul.

Ricardo căzu în genunchi, dar nu-și pierdu cunoștința. Un fir de sînge începu să-i curgă pe nas și picăturile pătară parchetul.

— Adu o sfoară sau o cravată, îi spuse cel cu Browningul nevestei lui San Gil. Ea nu se mișcă. Părea ţintuită

în podea şi ochi-i dilataţi priveau pe rînd cînd la San Gil cînd la cei doi bărbaţi, de parcă n-ar fi înţeles.

— Fă ceea ce ţi se spune, zise San Gil.

Ca un automat, femeia se-ndreptă cu spatele spre cameră.

— Şi să nu cumva să-ţi vină vreo idee genială, *miss.*

Un minut mai tîrziu femeia apăru din nou în salon, cu o cravată lată, roşu cu alb.

Cel cu Browningul i-a luat-o din mînă şi i-a spus lui Ricardo :

— Cu faţa-n jos, copilaş.

Ricardo făcu întocmai. Îl ustura îngrozitor faţa şi capul îi vîjîia.

Cîteva secunde după aceea simţi că-i legau strîns mîinile la spate.

— Pentru tine-i asta, spuse cel cu Browningul, adresîndu-se lui San Gil, scoase nişte cătuşe cu magnet, din acelea pe care le folosesc poliţiştii în Bronx.

— Întoarce-te.

San Gil se-ntoarse. I-au pus cătuşele la mîini.

— Iar dumneavoastră, *miss*, spuse cel cu Browningul, veniţi cu mine.

Femeia refuză, dar tipul o împinse spre cameră.

— Ce vreţi să-i faceţi ? gîfîi San Gil.

— Linişte, spuse cel cu Magnum.

Acolo înăuntru, cel cu Browningul o închise pe femeie într-un şifonier. După care bătu la uşă şi spuse :

— Fără gălăgie, ne-am înţeles ?

Femeia nu răspunse.

— Bine, spuse cel cu Browningul. Începem ?

Cel cu Browningul deschise cu grijă valiza pe care o pusese pe sofa. Scoase magnetofonul şi o cutiuţă de metal cu fiolele de LS-140. Ca şi cum ar fi pregătit instrumentarul pentru o operaţie, puse magnetofonul aproape de fotoliul în care cel cu Magnumul îl obliga pe San Gil să se aşeze. După care începu să pregătească o seringă din plastic.

— Ce vreţi să-mi faceţi ? spuse San Gil.

— Moare de frică, comentă cel cu Magnumul.

— Ascultă, îi spuse cel cu Browningul, care umpluse cu un lichid albastru seringa.

— Mai trebuie să vină cineva ?

San Gil nu răspunse.

— Bine, spuse cel cu Browningul, nu cred că-mi spui adevărul. În orice caz, dacă bagă cineva cheia în ușa asta, îți zbor creierii. E clar ?

Îi făcură injecția lui San Gil. Așa-i era de frică că se supuse docil în fața acului. Corpul lui de taur tremura ca o gelatină.

— Nu mă omorî, șopti el.

Nici unul din cei doi n-a catadicsit să-i răspundă.

Ricardo se întoarse ușor, ca să-ncerce să vadă ce se petrecea. Văzu că cei doi se așezaseră în fața lui San Gil, fumînd. Așteptau ceva, era evident. Cu siguranță că așteptau ca injecția să-și facă efectul.

— Nemernicul ăsta se droghează, spuse cel cu Magnumul. Cu siguranță. Te pomenești că nu-i face nimic. O fi imunizat.

— Dar ăsta-i drog pentru elefanți, spuse celălalt.

Cine erau ? Întrebarea revenea întruna în mintea lui Ricardo. Dar nu și într-a lui San Gil, el știa cine erau. Căci știa că grupul lui acționase singur, fără să anunțe Agenția, în atacul făptuit cu cinci săptămîni în urmă ; erau de la CIA.

San Gil simți ceva ca și cum ar fi avut o muscă închisă în cutia craniană. Un zumzet, un gîdilat ușor. După care începu să respire cu greutate și să transpire.

Ochii lui începură să vadă lucrurile, mobila din salon, de altă culoare, de altă mărime, după care... *îi apăru o salivă amară pe limbă, o amețeală tot mai puternică, o spirală care urca după el, din străfundul masei păstoase și albastre în care începu să plutească, și simți că venea cu capul în jos, avea senzații reci, calde și umede și, foarte departe, o față prelungă parcă văzută într-o oglindă de bîlci, o față care se chircea, se-ntindea de parcă era de*

cauciuc și o voce tot îndepărtată care începea să-l întrebe și...

Fu greu și dură mult. Ricardo recunoscu îndată simptomele drogului adevărului ; fața lui San Gil păli, începu să transpire : închise ochii iar capul îi căzu pe piept.

Începu interogatoriul.

Era totuși ceva de care cei doi tipi nu ținuseră seamă limba.

Sub efectul drogului, San Gil începu să răspundă la întrebări în spaniolă.

9 și 30 p.m.

Mickey Normand bău o înghițitură de gin & tonic și aprinse un Tareyton cu filtru. Stătea la o masă, în barul hotelului Phoenix, care subvenționa revista „Playboy". Cîteva *bunnys*[1] fîșnețe umblau încolo și-ncoace printre mese, parfumate și aproape goale, cu urechile lor lungi de pluș și cu pămătufurile albe la fund.

La unsprezece avea să știe dacă, într-adevăr, San Gil era omul *lui*. Dacă nu era San Gil, atunci rămîneau alte opțiuni cele două nume care erau pe lista pe care i-o dăduse Duke Mingolo Arteaga și Tatica Romano, șeful „Acțiunii Cubaneze" și, respectiv, al celeilalte organizații *Patria y Justicia*. De-ar fi San Gil ar cîștiga timp.

Și se gîndi, surizînd ușor, la plăcuta surpriză pe care i-o păstra pentru marele final bătrînului Duke.

— Cred că asta-i tot, spuse cel cu Browningul.

San Gil adormise, dar pe sofa erau două benzi de 3/4 pline cu o poveste lungă și interesantă.

Ricardo își contractă mușchii cînd auzi vocea unuia dintre cei doi (cel cu Browningul ?).

[1] Animatoare.

— Și cu ăsta ?

— Dezleagă-l, spuse celălalt (cel cu Magnumul ?). Îmi place cravata asta.

Creierul lui Ricardo înregistrase pînă la ultimul cuvînt confesiunea incoerentă a lui San Gil. Și-acum, pirogravate parcă, nouă litere îi zvîcneau în pulsațiile sîngelui *Stigmatul*.

Spaniola cît se poate de stricată a unuia dintre cei doi — cel cu Browningul ? — fusese de-ajuns ca să-l poată interoga pe San Gil. Dar nici unul dintre ei n-avea o idee limpede despre ceea ce ascultaseră. Cu toate astea, auziseră (și Ricardo odată cu ei, cu sufletul la gură) planul complet al operațiunii *Stigmatul*, al cărui prim pas fusese făcut la Boca de Pájaro și al cărei ultim pas avea să se facă chiar în duminica aceea (patru zile mai tîrziu) în portul Cienfuegos.

— Ridică-te, îi spuse unul dintre cei doi lui Ricardo.

Încet, Ricardo se ridică-n picioare. Sîngele i se uscase pe nas și avea un colț al buzei umflat.

Cel cu Browningul îi desfăcu nodul cravatei și mîinile lui Ricardo rămaseră libere.

— Nu s-a șifonat. E de mătase, spuse. Frumoasă.

Ricardo începu să-și frece mîinile. Cei doi tipi țineau pistoalele îndreptate spre el.

— Cu care-ncepem ? spuse cel cu Browningul, punîndu-și cravata în buzunarul dinăuntrul hainei.

— Cu Frumoasa Adormită, spuse cel cu Magnumul.

Luă geanta, puse-năuntru magnetofonul, banda și fiolele care rămăseseră ; seringa și-o băgă în buzunar. După care scoase un tub de metal negru, lung de vreo 10 centimetri și-l înșurubă încet la țeava Magnumului.

— Gata, spuse surîzînd.

Se-ntoarse spre San Gil.

Ricardo nu auzi împușcătura, dar văzu cum corpul lui San Gil zvîcni brusc spre spate, tîrînd după el telefonul. La doi metri căzu o marionetă grăsană dezarticulată, c-o jumătate de craniu zburat de un glonte 44. Pe pereți, pe perdele, pe covor, se vedeau bucăți de masă encefalică și cheaguri de sînge înnegrit.

— Următorul, spuse cel cu Magnumul.

Ricardo se uita în ochii lui, dar ochii aceia erau goi, în ei era tot atîta emoție cîtă putea fi în ochii omului care duce cărucioarele, în tunelul iubirii dintr-un bîlci.

Să moară ?

Așadar, în felul acela, într-un apartament din West Side din New York avea să moară ? Paradoxal era că avea să moară nu ca Ricardo Villa, și pentru că era cine era, cu adevărat, ci într-un război murdar de bande, în chip de complice al lui Roberto San Gil. Iar *Stigmatul* n-avea s-ajungă nicicînd la Walter. Ricardo Villa, fără să plece ochii, așteptă împușcătura.

Și se-auzi o împușcătură.

10 și 25 p.m.

Normand ceru cel de-al treilea și ultimul gin & tonic și aceeași *bunny* blondă care i-l adusese în celelalte rînduri i-l aduse într-un pahar care-avea pictat pe el un alt „iepuraș" blond (dar ăsta într-adevăr complet gol).

Cînd fata se aplecă deasupra mesei ca să pună paharul și să-l ia pe celălalt, Normand își agăță privirea ochilor lui cenușii de sînii ei.

— Te-am văzut undeva ? întrebă fără să surîdă.

— „Playboy", numărul din martie, din '65, pagina centrală, spuse ea.

— Și cu mult mai puține haine decît acum, adăugă Normand.

— Oh, da, domnule, cu mult mai puține.

Îi întoarse spatele și plecă legănîndu-și șoldurile.

A murit în picioare.

Glontele îi intră prin spate și-i străpunse inima.

Căzu cu toată greutatea, fără un geamăt.

Cel cu Browningul se-ntoarse și trase de două ori, așa cum trag profesioniștii. Primul glonte se-nfipse-n perete ; al doilea deschise în umărul nevestei lui San Gil o floare de carne și sînge.

Ricardo văzu totul *au ralenti* [1], ca într-un film.

O văzu ieșind din cameră, scăpată știe dumnezeu cum din șifonierul unde fusese închisă ; o văzu ridicînd cu ambele mîini un pistol 45, care probabil că era al lui San Gil și-o văzu trăgînd ; auzi împușcătura și-l văzu căzînd pe tipul cu Magnumul, străpuns de plumb.

Cel cu Browningul se-ntoarse două-mpușcături și nevasta lui San Gil căzu, doborîtă, pe covor.

Dar cel cu Browningul nu avu timp să se mai întoarcă și spre Ricardo, cu o lovitură de karate, seacă și fără pic de zgomot, acesta îl puse la podea, fără simțire.

Rămase un minut în picioare, încercînd să-și ordoneze ideile. În sfîrșit se aplecă, deschise geanta și scoase banda de magnetofon. După aceea luă Magnumul pe care mortul încă-l mai ținea strîns în mînă, și se apropie de tipul cu Browningul, care zăcea fără cunoștință. Îi dădu două palme zdravene peste obraji.

Încet de tot acesta deschise ochii. La un centimetru de nas avea silențiatorul, lung și negru. Simți mirosul pătrunzător de praf de pușcă.

— Cine ești ? spuse Ricardo.

---

[1] Cu încetinitorul (fr.).

Omul nu răspunse.

Ricardo trase cocoșul revolverului.

— Cine naiba ești, nemernicule ? spuse strîngînd din dinți.

— CIA, gemu omul, după care-nghiți în sec.

— Nu-i adevărat ! spuse Ricardo.

— Jur că da.

— Ce-a fost cu San Gil ? De ce toate astea ? întrebă Ricardo.

Ochii dilatați ai tipului priveau fix țeava Magnumului.

— Nu știu. Am îndeplinit ordine, murmură.

— Ba știi, spuse Ricardo.

— Jur că nu. Nu știu.

Ricardo coborî revolverul și-i băgă silențiatorul în gură.

— Nu știu, bîigui acela.

Nu se-nțelegea aproape ce spune ; simțea probabil pe limbă gustul iute al pulberii.

— Dă-mi o dovadă că ești de la CIA, spuse Ricardo acceptînd.

— Drogul, spuse tipul și avu o icnitură (ca și cum i-ar fi venit să vomite).

Ricardo îi scoase silențiatorul din gură.

— Ce-i cu drogul ? LSD. Acid lisergic. Povestea asta să i-o spui altcuiva.

— Nu-i LSD. E LS-140. Doar Agenția îl are.

Ținînd pistolul îndreptat mai departe spre fața celuilalt, Ricardo scoase din valiză, cu o singură mînă, cutiuța de metal care mai avea încă două fiole. Scoase una din ele și-și aruncă repede privirea pe ea, într-adevăr, LS-140. Nu se pricepea prea mult la toxicologie. I-o fi spunînd adevărul tipul ?

— Cum te numești ? întrebă Ricardo.

— Milton Kaufmann, minți acesta.

— Ai vreun document ? Carnet ? Portofel ?

— Doar o batistă și niște bani. Cum se obișnuiește. Caută dacă vrei.

Ricardo se gîndi că, într-adevăr, tipul n-avea să umble cu un carnet al Agenției la el.

— Bine, spuse Ricardo ridicîndu-se-n picioare.

Omul se ridică și el în picioare. Tremura tot. Își acoperi fața cu amîndouă mîinile.

— Nu fi laș, îi spuse Ricardo. N-am să te omor, doar dacă nu cumva, cînd am să plec, îți vine-n minte să ieși imediat pe culoar. Ai înțeles ?

Ricardo o luă încet, cu spatele, spre ușă. Tipul de la Agenție își ținea mai departe mîinile la față.

— Dacă ieși înainte de 5 minute, ia-ți adio de la viață.

Închise ușa și făcu cîțiva pași pe culoar. După care coborî în fugă cele șase etaje.

Era 10 și 30 noaptea. Locotenentul Sarduy era la el în birou și tocmai stinsese lumina ca să se ducă acasă și să-ncerce să-și ostoiască puțin oboseala din ziua aceea.

Închise ușa după el și se-ndreptă spre ascensor.

După cinci minute era în stradă. Volkswagenul lui era la mai puțin de zece metri de clădire.

O jumătate de oră după aceea se-ndrepta, cu 60 km la oră, spre Bauta, unde locuia.

Timpul zboară, își zise. Da, timpul aleargă vertiginos. Cinci ani nu-s nici mult nici puțin, totul depinde de ceea ce se cheamă viață : cît ai făcut, cum ai stors fiecare minut, ce-ai cîștigat și ce-ai pierdut. Din acest punct de vedere cinci ani erau aproape o veșnicie pentru Ricardo Villa.

S-o fi schimbat ? Întrebarea era superfluă, pentru că el nu-l cunoștea pe Ricardo ; doar pe Bruno, care pentru el, care începuse să lucreze cu căpitanul Riquenes cînd Bruno transmitea deja de un an, era doar niște cifre, un semnal de joasă frecvență în fiecare săptămînă, un dosar

plin de referate deosebit de importante asupra activității contrarevoluționare din Miami.

Asta era Bruno.

Dar dincolo era un om, o față, un sacrificiu uriaș. Dincolo erau niște nervi încordați pînă la durere, o voce, inima unui tovarăș care-și punea viața în primejdie. Dincolo era Ricardo Villa, pe care nu-l văzuse niciodată.

Nici măcar o fotografie de-a lui n-a văzut. Și nu-i știa nici povestea. Sistemul natural și logic de compartimentare cu care se lucra, nu prevedea ca el, Sarduy, să știe ceva despre trecutul lui Ricardo Villa. Așa se numea în realitate ? Nici de asta nu era sigur. Pentru el era Bruno, pur și simplu.

Dar omul acela, atît de departe — singur precum cosmonautul în cel mai absolut gol al spațiului tăcut —, luptătorul acela anonim și el erau uniți prin ceva mai mult decît niște semnale de joasă frecvență îi unea aceeași credință în victorie, aceeași iubire pentru pămîntul care-i văzuse născîndu-se, aceeași fidelitate față de sîngele vărsat pentru ca pămîntul acesta să fie cîndva locul frumos în care să alerge liberi fiii comunismului.

Săptămînă după săptămînă, ascultase semnalele care-i veneau prin eter. Era ca și cum i-ar fi simțit zvîcnirile pulsului ; era ca și cum ar fi știut că era viu. Dacă zvîcnile acelea ar tăcea, dacă lui Bruno i s-ar frînge cîndva viața, și el, Rodolfo Sarduy, ar muri puțin.

Sîngele îi făcuse frați. Legăturile de neînvins ale sîngelui aceluia roșu.

Fără să-și dea seama, apăsase pe accelerator și acum Volkswagenul lui alb alerga în goană pe Quinta Avenue.

Deodată senzația aceea dulce de putere pe care o avusese în barul hotelului Phoenix dispăru. Ceea ce-i strîn-

gea acum, lui Mickey Normand, ca într-un cleşte inima, era o senzaţie îngheţată şi dură de mînie şi de neputinţă. Dinaintea lui, în holul hotelului, era Charlie Melton care-i spunea că San Gil era mort, de-adevăratelea ; dar nu numai el, ci şi nevasta lui, şi mai ales Pawelczak, împrăştiaţi cu toţii pe covor, într-un apartament din Park Avenue, ca un fel de măcel al Sf. Valentin din vremurile de demult. Şi-i mai spunea că un cretin de bitang necunoscut fusese martor la măcel şi că, doamne, luase banda cu mărturia lui San Gil.

Buzele subţiri ale lui Normand tremurau şi mîinile lui albe ca de ghips se vedeau crispate pe braţele fotoliului.

Balanţa se înclina în mod periculos în favoarea lui Duke.

În ciuda urîtei amintiri a ţevii Magnumului în dreptul ochilor, Charlie reuşi să surîdă uşor.

— L-am fotografiat, şopti el.

— Ce spui ? zise încet Normand.

— Că l-am fotografiat. Micronikonul montat în aparatul meu Rolex i-a luat cel puţin zece instantanee frumuşele.

Şi Charlie îşi acoperi faţa aşa cum făcuse în apartament cu cîteva clipe înainte ca Ricardo să fi ieşit cu revolverul într-o mînă şi cu banda în cealaltă. Într-adevăr, Normand văzu că, aşa cum ţinea mîinile, cadranul Rolexului GMT al lui Charlie Melton se afla în dreptul feţei lui.

S-a ridicat în picioare dintr-un salt.

— Hai, spuse şi ieşi în stradă, urmat de Charlie.

Ricardo nu stătu decît o jumătate de oră la „St. Moritz-on-the-Park", cît să-şi ia geanta, să restituie maşina, să plătească ce avea de plătit şi să plece ca din puşcă în căutarea unui taxi care să-l ducă pînă la aeroportul Kennedy.

Ajunse la aeroport la unu fără un sfert, dar nu era nici un zbor spre Miami pînă la şase dimineaţa. Ce putea face ? Treaba era urîtă şi nu era deloc indicat să rămînă în New York nici un minut în plus. Dacă închiria o maşină la Hertz şi se ducea la Miami pe şosea ? Nu, prea mult timp pierdut. Nu i se părea bună — nu putea spune de ce — nici cealaltă variantă să ia un avion către orice alt oraş şi de-acolo să se-ntoarcă la Miami. Dacă tipii care-l omoriseră pe San Gil erau într-adevăr de la CIA, îi întindeau deja cursa ca să-l prindă. Poate că cel mai bine ar fi să facă ceea ce vor crede că n-o să facă să rămînă patru ore la New York şi să plece la şase dimineaţa la Miami.

S-a hotărît pentru această ultimă variantă. Cumpără un bilet pentru zborul de la şase după care luă un *yellow cab* din aeroport.

— Încotro, îi spuse şoferul.

— Du-mă undeva unde se mănîncă bine.

VINERI

La 2 şi 30 dimineaţa fotografiile făcute cu micronikonul lui Charlie Melton erau deja developate în laboratorul de la etajul II al clădirii 1 a Agenţiei (Sheraton Building). La 2 şi 45 erau gata copiile pentru instalaţiile de radiofoto IBM de la etajul V. La 2 şi 55, în bunkerul din Langley, se primea semnalul de la New York. La 3 şi 5 memoria de imagini a instalaţiei Digitronics transforma în fotografii semnalele primite. La 3 şi 10, computerul Benson-Lehner stabilea, cu o viteză de sub 0,03 secunde la mie codul 010110001110101001O, pe baza trăsăturilor din fotografie. La 3 şi 20 analiştii din centrul de acţiune al PGP-ului (Profil Global al Personalităţii) stabiliseră că

este vorba de dosarul lui Ricardo Villa Solana. La 3 şi 25 acest dosar, clasificat cu CONFIDENŢIAL şi cu cifrele de serie CUB—12364—3838, intra în procesul de radio-foto IBM. La 3 şi 30 se primeau la etajul V din Sheraton douăzeci şi şase de semnale rapide, corespunzînd celor 26 de pagini ale dosarului. La 3 şi 50 erau developate negativele. La 4 şi 15, într-un mic birou, destinat anume unui asemenea scop, la etajul III al clădirii, Mickey Normand studia dosarul omului care luase banda şi plecase cu ea.

Ricardo Villa Solana. În dosarul, care fusese trimis de la Langley, apărea ca avînd legătură cu activităţile anticastriste din Miami şi Key West, ca propagandist al fracţiunii celei mai recalcitrante a MRC-ului. Dar din 1968 devenise unul din cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Jaime Torres. Lucra ca traducător pentru editura Diamond & Meyer din Miami, specializată în cărţi de autori spanioli şi hispano-americani în tipografiile Diamond & Meyer se edita, în afară de asta, pentru Florida, ziarul „Alerta", al lui Gustavo Montes, un adept fără rezerve al lui Jaime Torres. În rest, Villa Solana, treizeci şi doi de ani, un metru nouăzeci, păr castaniu, ochi cenuşii...

Mickey Normand aprinse un Tareyton şi se uită din nou la fotografiile lui Ricardo cele care erau în dosar (două, de carnet făcute în 1965) şi cele pe care le făcuse Charlie cu micronikonul — în astea apărea privind spre aparat (fără să ştie) cu un Magnun cu silenţiator în mîna stîngă.

Ce făcea acest Villa Solana la Roberto San Gil ? Charlie spunea că San Gil îl asigurase, pe el şi pe Pawelczak, că nu-l cunoştea. Atunci ?

Dar ceea ce era sigur era că o ştersese cu banda, trebuia găsit. Se uită la ceas : 4 şi 20. O mai fi încă la New York sau o fi plecat deja la Miami ?

Ridică receptorul şi-i ceru centralistei să-i dea legătura cu aeroportul Kennedy. Două minute mai tîrziu ştia că nu era nici un zbor spre Miami pînă la şase dimineaţa.

— La ce oră a plecat ultimul avion spre Miami, *miss?* o întrebă pe fata de la Informaţii.

— *Just a minute, please.*[1]

Consultă listele şi după o jumătate de minut răspunse:

— 11:40, *sir.*

— *Thanks.*[2]

Puse receptorul în furcă şi-l sună pe Charlie Melton, acasă. Răspunse chiar el.

— Normand la telefon.

Vocea păstoasă a lui Charlie se învioră.

— V-ascult.

— La ce oră a plecat tipul ăla de-acolo?

Charlie avu la dispoziţie doar zece secunde ca să se trezească de tot, să descopere că „tipul ăla" era tipul care-o ştersese cu banda, şi că „acolo" era apartamentul lui San Gil.

— După 11, cred.

— Crezi, sau eşti sigur?

— Mă rog, sînt sigur, spuse el, fără să fie foarte sigur.

— Bine. Stai lîngă telefon. Te sun peste zece minute.

Normand închise telefonul fără să-şi ia rămas bun.

Mai era încă o posibilitate. Sună iarăşi la aeroport şi ceru din nou să i se dea legătura cu Informaţiile.

— *Miss*, spuse cu cea mai dulce şi mai amabilă voce posibilă, sînteţi atît de drăguţă să-mi spuneţi dacă un anume domn Ricardo Villa Solana a luat avionul de Miami, Florida, de la 11 şi 40? Ştiţi, sînt agent de asigurări şi... oh, dar e-o poveste lungă şi plictisitoare. M-aţi putea ajuta să-mi găsesc clientul?

— *Just a minute, please.*

---

[1] Un minut, vă rog (engl.).

[2] Vă mulţumesc (engl.).

Fata puse receptorul între umăr şi obraz şi sună la ghişeul pentru zborurile naţionale — National Airlines — de la unul din telefoanele pe care le-avea în faţă. După două minute îi spuse lui Normand

— Nu este nici un Ricardo Solana, domnule.

— Mulţumesc, *miss*.

— *You'are welcome, sir.* [1]

Normand închise telefonul. Acum avea mai multe cărţi în mînă una, că Ricardo Villa n-a părăsit New York-ul şi că o va face în zborul de la şase ; a doua, că va părăsi New York-ul peste trei zile, poate săptămîna următoare ; a treia, că a luat, sub alt nume, avionul de la 11 şi 40 (deşi, dacă stăteai bine să te gîndeşti, asta era cel mai puţin probabil, căci din Park Avenue pînă la aeroport nu era mai puţin de-o oră de drum şi după Charlie, Villa ieşise din apartamentul lui San Gil după unsprezece) ; a patra, că ar fi luat un avion spre altă localitate (Orlando, Jacksonville, în sfîrşit...) a cincea, că a plecat din New York cu autobuzul sau cu maşina...

În primul caz totul era hotărît. Ar fi de-ajuns să fie aşteptat la 6 la aeroport şi să fie invitat cordial să facă o plimbare. În cel de-al doilea caz, chestiunea se complica, deoarece ar trebui să-l caute prin tot New York-ul şi să-l găsească, ceea ce n-avea să fie uşor fără autorizaţie de la Duke (sau, de mai sus, de la Kaplan) datorită numărului de oameni care trebuiau mobilizaţi ; rămînea încă, fireşte, acţiunea cea mai pasivă să-l aştepte la aeroport. Dar dacă pleca cu *Greyhound*-ul [2] sau cu maşina ? În schimb, în cel de-al treilea şi-al patrulea caz trebuia să-l caute la Miami.

Stinse ţigara apăsînd-o cu putere în scrumiera de aluminiu care se afla pe birou. Bine. În orice caz nu pierdea nimic dacă-l trimitea pe Charlie la aeroport şi...

---

[1] Bine-aţi venit, domnule (engl.).

[2] Firmă de autobuze.

Rămase cu privirea fixă la scrumieră. Ochii îi sticliră şi buzele i se întredeschiseră într-un surîs. Îi venise o idee. Poate...

Sună din nou la aeroport, la Informaţii. Aceeaşi voce de femeie spuse

— *Information, good morning.* [1]

— Sînt persoane care au sunat şi s-au interesat de zborul spre Miami de la 6 a.m., vorbea dinadins cît putea de repede. Şi uitaţi nu-l găsesc pe clientul meu Ricardo Villa Solana la... Cred că v-am explicat ceva în legătură cu nişte asigurări şi nişte bunuri... În sfîrşit, vă deranjez mult dacă mi-aţi putea spune... Ar fi greu să vedeţi dacă Mr. Villa a rezervat bilete pentru avionul de la 6 spre Miami ?

— Mai spuneţi-mi o dată numele, *please*.

— Ricardo Villa Solana. Ricardo, *like* [2] Richard, Villa, *with double l* [3], Solana.

— *One moment, please.* [4]

Normand numără nerăbdător secundele. Ţinu telefonul cu umărul şi-şi aprinse altă ţigară. Trase, nervos, de două sau de trei ori din ea.

— *Sir ?*

— *Yes ?*

— *Correct, sir, Mr. Richard Villa Sowlana Flight number 505 for Miami, at 6 o'clook.* [5]

— Ce noroc ! spuse Normand.

— Mă bucur că v-am fost de folos, spuse fata.

Vînătoarea începuse.

---

[1] Informaţiile, bună dimineaţa (engl.).

[2] Ca (engl.).

[3] Cu doi de l (engl.).

[4] Un moment, vă rog (engl.).

[5] Exact, domnule, Mr. Richard Villa Solana ; Zborul cu numărul 505 către Miami, la ora 6 (engl.).

...şi atitudinea sa consecventă...

Dar mai-nainte de-a sfîrşi
toată această fericire, pierde-o-nfruntînd-o,
i-ai măsura, ca nu cumva să-ţi depăşească firea : întrece-o,
vezi dacă-ncape întinsă în tot cuprinsul tău.

CESAR

ANII

Miami, Fla. Bine Richmond Uts la sud-vest, Biscayne Bay la est, Opa-Locka la nord-est... Şi mai ce ? În centru Flagler, tăiat de Bulevardul 47. Flagler, artera vitală a „oraşului de jos" o stradă largă, dreaptă, iluminată în timpul nopţii de jocul multicolor al reclamelor luminoase. La stînga Foam Rubber Center la dreapta Billy Temple Motorcycle Co. ; la stînga : Loans $30,00—600,00 *(on your signature only* [1]*)* ; la dreapta Sholtz Insurence Agency la stînga : Masters of Miami (Featuring High Fidelity) la dreapta : Peacks : Studies of Dancing (Tap Modern Ballet Acrobatic Hawaian Modern Jazz Son Styling) ; la stînga... Bănci, agenţii de asigurări, pompe funebre, marochinării, cinematografe, baruri, case de amanet, garaje, magazine de fierărie, farmacii, restaurante, studiouri fotografice, discoteci. Dar Flagler e mai ales strada marilor magazine din Miami : Kress, Burdine's, Baker's Richard's Flagler. Refugiaţii cubanezi umblă zi şi noapte pe strada asta curată şi mîndră. Ochii se dilată ; inimile bat mai repede ; gurile se deschid ca să dea drumul ah-urilor uimite, oh-urilor involuntare ; nasurile se turtesc de vitrinele magazinului Burdine's blănuri somptuoase, ro-

[1] Numai cu semnătura dumneavoastră (engl.).

chii strălucitoare (model exclusiv), pantofi eleganți. Luminile albastre, verzi, galbene, pe care decoratorii le-au așezat cu abilitate ici-colo, pun și mai mult în evidență luciul pantofilor de lac, smulg sclipiri ireale mătăsurilor... Să se uite la vitrinele de pe Flagler a devenit una din puținele distracții pe care le au cubanezii exilați care n-au făcut rost de-o slujbă, care trăiesc încă din cei șaizeci de dolari pe care li-i dă *Cuban Refugee Center Employee*, care se îngrămădesc claie peste grămadă în chichinețele insalubre de lîngă rîu sau din zona căreia cineva i-a spus — cu evident umor negru — Paradisul. Cu mîinile băgate în buzunarele goale, bărbații străbat Flagler-ul încet, însoțiți de nevestele lor palide. Să vadă. Să vadă. Să-și umple ochii de picupuri, magnetofoane, aparate pentru bucătărie, frigidere, arme de foc, echipamente sportive, mașini de spălat vase, cosmeticale, covoare, flori artificiale, ceasuri, mobilă, iahturi, perdele, jachete, jucării, automobile, detergenți, conserve, biciclete, genți. Să viseze la lumea aceea de obiecte făcute pentru toate comoditățile, pentru toate gusturile, pentru toate orele, pentru toate uzurile, pentru toate capriciile. Obiecte în mii de culori și forme și mărimi obiecte din plastic, din sticlă, din porțelan, din aluminiu, din lemn, din aur, din ghips, din argint, din oțel, din crom, din piele, din platină, din cositor, din lînă, din bronz, din tablă, din cauciuc. Obiecte pentru mîini, pentru brațe, pentru picioare, pentru păr, pentru față, pentru urechi, pentru ochi, pentru spate, pentru sex, pentru gură. Obiecte fragile, obiecte rezistente, obiecte eterne, obiecte pliante, obiecte incasabile, obiecte ductile. Obiecte de auzit, de văzut, de gustat, de mirosit, de pipăit. Obiecte care nu numai că se vînd ci se pot și închiria, se pot ipoteca, se pot da cu comision, ori cu o rentă, se pot scoate la licitație ori se pot schimba pe altele. Prin spatele celor care privesc (în vreme ce degetele pipăie, în fundul buzunarelor, puținul mărunțiș, cei doi sau trei dolari mototoliți) trec mașinile iuți și silențioase ale celor care cumpără, de toate mărcile, de toate culorile, de toate prețurile, de toate mărimile. La volan va fi întotdeauna un floridan, a cărui privire batjocoritoare se va opri, o clipă doar, asupra acestor spinări

care se încovoaie în fața vitrinelor ticsite cu produse de primă, secundă, terță, cuartă, cvină, sextă necesitate.

Miami. Fla. Bine. Strada refugiaților cubanezi (pe care au luat-o aproape cu forța, dîndu-i afară pe yankei) este strada 47. Acolo se simt mai în elementul lor. Au înflorit acolo, în mai puțin de doi ani, copii spălăcite ale magazinelor care existau în Havana anului 1958. *La Primera de Muralla, La Casa de los Tres Centavos, La Antigua Chiquita, La Gran Vía, J. Vallés, Los Reyes Magos, El Oso Blanco.* Voci cubaneze, rîsete cubaneze, mustăți cubaneze, dosuri cubaneze — băgate ca într-o teacă în pantaloni pescărești culoarea pielii —, gesturi cubaneze. În strada 47 e cu putință *ligar un punto, sacarse un terminal, darse el corte cuadrado, echarse un láguer, amarrar un bisne, meterse un café, ponerse en onda, organizar un guiro, hacer la media, picar un chester, meter un tacle, correr una bote, pegar un tarro, dar un sablazo* [1]. În discoteci se ascultă Olga Guillot, Fernando Albuerne, Celia Cruz ; la radio se aud comentariile vitriolice ale lui Artalejo, glumele răsuflate ale lui Trespatines și Nananina ; la televizor apare fața plină de pudră a lui Norman Díaz. Barurile se umplu de conversații gălăgioase și de zgomotul zarurilor jucătorilor de *cubilete*. Uneori spiritele se încing, cuvintele devin mai acre, intră în scenă mamele și se aude de îndată o voce pițigăiată care cere scatoalce, și-o alta care spune, cu ton împăciuitor „aici nu s-a petrecut nimic, oameni buni“. În strada 47, *hamburger*-ul a fost înlocuit cu pîinea cu *bisté*[2] *pop corn's*-urile de *chicharrones de viento* [3], *Coke*-ul de *malta* [4] cu lapte. Acolo nu se vorbește englezește, deși se

---

[1] În argou cubanez a agăța pe cineva, a cîștiga la loterie, a se tunde drept, a bea o bere, a face o afacere, a bea o cafea, a se pune la curent, a organiza o petrecere, a aștepta pe cineva sau ceva, a cere o țigară, a spune o minciună, a bîrfi, a pune coarne, a da o lovitură.

[2] Biftec (sp.).

[3] Jumări din porc sau din altceva (langustă etc.) (sp.).

[4] Malț (sp.).

spune *cofitera* [1], *dawtanear* [2], *hamanhuevo* [3]. Nu există cămăşi cu palmieri şi plaje goale, ca în vremurile în care Miami era a floridanilor ; apar pantofii cu vîrf ascuţit, pălărioarele cu pană, şepcile tip Lasserie, pantalonii de dril culoare natur, *guayeberas* [4] scrobite, caninii de aur, şorturile cu o jumătate de număr mai mici (iar bărbaţii întorcînd capul ca să strige „Mamă, ce picioare !"). Aerul se umple de strigăte, de palme date cu putere în spate, de fluierături. O masă eterogenă, în care se amestecă trădătorul cu *chulo* [5], demodata fată cuminte cu tîrfa din Colón, doctorul fără diplomă cu malagambistul de treizeci de ani, batistianul cu autenticul [6], cîntăreţul mediocru cu politicastrul, şarlatanul cu mercenarul, aventurierul cu găinarul, gogomanul cu şmecherul, fosta doamnă Pérez cu iubita lui Rodríguez, catolicul cu dinţii în afară cu gangsterul. O ciudată fuziune de eşecuri şi patimi, de speranţe şi uri ; un chist în pămînt yankeu ; un furnicar de organizaţii care-şi dispută firimiturile pe care le împarte guvernul ; un du-te-vino de lideri care „acuma chiar că o să schimbe destinele..." ; o luptă pe viaţă şi pe moarte între vechii impostori ai Cubei de ieri şi noii impostori ai „Republicii în exil" un „dă-te la o parte să m-aşez eu" între două beri şi o partidă de domino în maiou ; o presimţire neagră că unica şi ultima ocazie s-a pierdut în nisipurile de la Girón ; o credinţă alimentată doar cu ediţiile săptămînale ale „Patriei" şi programele „Vocii" pe care nimeni nu le ascultă ; o scîrbă de-a trăi ; o ranchiună surdă faţă de ţara care-i ţine de-o parte, care-i alungă de lîngă ea de parcă ar fi întruchiparea tropicală a ciumei ; şi, în afară

---

[1] Cafetieră.

[2] A flana.

[3] Omletă cu şuncă.

[4] Jachetă confecţionată dintr-un material subţire (sp.).

[5] Întreţinut al unei prostituate (sp).

[6] Membru al Partidului Autentic.

de asta, certitudinea îngrozitoare că doamna aceea dintr-o familie atît de bună prețuiește mai puțin decît un negru, că domnul acela reputat nu-i bun decît ca să distribuie benzina în garajele din Coral Gable. O alterare a vechilor valori — pentru că Pérez Hernández nu era nimeni în Havana, iar acum nu-l salută pe Hernández Pérez care avea o fabrică de cîrnați în Santiago de Las Vegas — un dor straniu de mîncare cu iz cubanez. Și-n amintire, imaginea unei Cube pe care o jinduiesc, dar care nu mai există. Se duc și vin, de pe un trotuar pe altul, bărbații și femeile acelea fără chip, fără identitate. Falsa veselie ascunde o groază de nespus că a greșit cumva drumul, o poftă teribilă să vorbească de la balcon la balcon cu vecinii, să joace o partidă de *cubilete* la băcănie, să-ntrebe ce-a ieșit la Castillo, să pună pariu la colțul străzii pe numerele de mașini, să-ntrebe ce știu de bărbatul celei de la 23, să se uite pe gaura cheii cînd se dezbracă aia de la parter, să fie cu fundul în două luntri, să ia autobuzul de noapte și să-i dea un sfanț orbului care cîntă, să-și dreagă mahmureala cu o supă chinezească în Plaza del Vapor, să fie din nou „Pepe en La Habana", să joace o partidă de biliard în casa de joc de pe Consulado, să-și „curețe sabia" în Pila sau la Tanti Nena, să-l șperțuiască pe polițist ca să nu-l atingă cu o amendă, să-i ia caimacul... servitoricii proaspăt sosite de la Camajuaní, să tragă o marihuana în garajul de autobuze din Vibora, să-l ungă pe judecător, să aibă un post fictiv la Ministerul de Finanțe, să-nșele la cîntar cu două uncii, să tipărească bancnote false, să treacă mărfuri de contrabandă la vamă, să bea Hatuey, să danseze la Cazinoul Spaniol, să vislească în Miramar, să cumpere la El Encanto, să joace bingo la Tropicana, să citească *Cavalerul Cutezător*, să joace la loterie, să meargă la cinema Capitolio, ca să vadă filme deochiate, să-și caute ibovnic, s-agațe bărbați pe Galiano, să-l escrocheze pe *guajiro*[1]

---

[1] Țăran cubanez alb (sp.).

să fure găini, să meargă la Vedado Tennis ca să se pipăie pe-ntuneric cu cea mai mică dintre fetele Tarafe.

Miami. Fla. Bine. Ghiveci de obiceiuri din Llegayoón, Las Yaguas și Los Pocitos cu cele din Nuevo Vedado, Miramar și Biltmore. Fuziune de speranțe vagi, vise rele, revanșe, tranzacții, escrocherii, matrapazlîcuri, fanfaronade, minciuni, vitejie de doi bani, învîrteli, afaceri proaste și frică. Și-n vîltoarea uraganului de hîrtii, muiate în ură, în fiecare lună curg rîuri de cerneală care anunță că a apărut omul indicat, noul lider, adevăratul șef, căpetenia mult așteptată, vajnicul căpitan, conducătorul incoruptibil, adevăratul *caudillo*, acela cu har. Se iscă o mișcare spasmodică în masa derutată a exilului și, pentru o clipă (o lună, o săptămînă, poate o zi), renasc speranțele de-a se-ntoarce pe poarta cea mare. Dar speranțele se risipesc, omul dispare și totul revine la ce-a fost : aceeași implacabilă luptă între bande, același schimb de insulte între pamflete, aceeași concurență între fracțiuni, grupuri, comandouri, brigăzi, sectoare, totul pe un fundal tulbure de împușcături în noapte.

Bine : Miami, Florida, unde am sosit la 12 martie 1964, după ce am navigat în derivă aproape o săptămînă într-o șalupă de 15 picioare.

Trei zile după greva din aprilie 1957 am plecat de-acasă și-am părăsit lucrul. Bătrînul mi-a dat o sută de pesos, și-am făcut rost de-o cămăruță într-o pensiune din strada Benjumeda. Așa am reușit să scap. Mulți dintre tovarășii de celulă muriseră ; alții se izolaseră și vreo cîțiva, foarte puțini, reușiseră să ajungă în Sierra Maestra. În Havana rămăseserăm mai puțin de cinci, în mijlocul cercului polițienesc ce se strîngea tot mai tare.

Lavastida a fost cel care-a aranjat totul pentru ca să mă pot alătura gherilei. Era singura mea șansă. Într-o marți mi-a spus că vineri aveam să plecăm la Santiago de

Cuba cu maşina tatălui lui. Trebuia să ducem o mică încărcătură de ceasuri elveţiene şi mostre de pînzeturi. Aparent mergeam să vindem ceasurile şi pînzeturile unor negustori cu amănuntul din Santiago, Holguín şi Tunas.

În noaptea aceea am sunat-o pe Yolanda. Ne-am dat întîlnire în parcul din San Marino, ca întotdeauna.

Ne-am întîlnit la opt seara.

6,00 p.m.

— Ce spui ?

M-am aplecat puţin spre ea ca s-o pot auzi.

— Ziceam : e mult de cînd nu mergi acolo ? spuse, încercînd să ridice vocea peste zgomotul asurzitor.

— La Fomento ? aproape am strigat. Da, de mult.

— Ah... întoarce... dată...

Vîntul şi zgomotul motorului au înghiţit ultimele cuvinte. Ea surîdea acum, iar eu am dat din cap că da, fără să ştiu în realitate ce voise să-mi spună. Vreme de cîteva minute m-am făcut că mă uit la cer după stolul de pescăruşi care cu o clipă înainte se învîrteau în jurul şalupei. Fără nici o nevoie — căci soarele atingea linia orizontului — mi-am pus mîna, streaşină, la ochi. Cerul era roşu şi gol.

M-am uitat la ea. Se întorsese cu faţa spre apus.

5,10 p.m.

— Mă bucur că te-am întîlnit.

Îşi alunecă una din mîinile ei subţiri pe nisip degetele lăsară, încet, cinci brazde uniforme.

— Şi eu, am spus, privindu-i mîna, care se oprise deodată.

O ridică brusc şi-şi prinse pe cap pălărioara de foaie de cort albastră pe care vîntul era cît pe-aci să i-o zboare.

Încercă de mai multe ori să-şi strîngă sub ea cîteva şuviţe rebele de păr castaniu, în vreme ce eu o priveam — pentru prima oară după atîta vreme — cu atenţie.

— Cîţi ? Cinci ani. „Nu-mă-uita", aşa i se spune în Pinar del Rio plantei care face florile astea lila.

— Ce-i asta ? am întrebat-o.

— O floare de „nu-mă-uita".

Stăteam pe bancă în părculeţul din San Mariano, la cîteva zeci de metri de Edison. Se făcuse întuneric. Floarea aceea lila dormea între filele cărţii ei de Fizică III. Mi-o arătase, poate, ca să-i poată pronunţa numele : „nu-mă-uita", „nu-mă-uita".

Nu fusese uşor. Primele dăţi în care o condusesem pînă acasă refuză repetatele şi insistentele mele invitaţii la cinema.

O cunoscusem la băcănia chinezească a lui Luis Estévez, unde mergea toată şcolărimea de la Edison să mănînce îngheţată de fructe.

„Cum te cheamă ?"

„Lucreţia Borgia", mi-a spus, mîncîndu-şi cu poftă îngheţata, cred că de tamarind.

„Eu sînt Papeye Marinarul, încîntat".

Am urmat-o vreo cîţiva zeci de metri.

„Stai pe-aici ?"

„Da, nu foarte departe".

— Atunci, îi spun acum, n-ai vrut să-mi spui cum te cheamă.

— Eu în schimb ştiam cum te cheamă.

— Ştiai ? Dar cum ?

— Aşa, Aşa...

— Ce-nseamnă asta „aşa, aşa" ?

Ea rîse

— Mi-au spus spionii mei, dragă.

Amîndoi am rîs.

Atunci, în sfîrşit, o sărut. Un sărut stîngaci, înecat, umed, în vreme ce cartea de Fizică se rostogoleşte pe iarbă iar mîinile mele îi caută sînii prin bluză.

—

5,25 p.m.

Cînd a terminat complicata operaţie, pălărioara îi rămase fixată bine pe cap şi nu-i mai cădea pe frunte nici o şuviţă de păr castaniu. Îşi puse cu grijă ochelarii cu lentile de culoare închisă şi se uită la mine.

Surîse.

— Am îmbătrînit ?

— Eşti la fel, am şoptit.

— Să nu exagerăm.

A stat cîteva clipe şi s-a uitat la mine prin sticlele fumurii, dar surîsul i se şterse încet de pe buze pînă ce acestea se uniră din nou. Am privit iarăşi spre mare. Am luat un pumn de nisip şi-am lăsat să-mi curgă încet printre degete.

— Te-ai căsătorit ? am întrebat eu, uitîndu-mă la moviliţa de praf auriu care se forma sub mîna mea.

Se auzi zgomotul stins al şalupei cu turişti din Bacuranao, care se apropia încet de chei.

— Mai bine povesteşte-mi de tine, îmi spuse.

„N-am multe de povestit", spuse ea. „Am optsprezece ani, studiez la Institut, m-am născut la Fomento, La..."

Am izbucnit în rîs.

„Nu se poate"

„Ce ?" a întrebat ea.

„Şi eu m-am născut tot la Fomento. Eram mic cînd am venit la Havana"

Izbucni şi ea în rîs. Aruncă cornetul de la îngheţată. M-am grăbit să-i ofer batista ca să se şteargă pe degete.

„Pot să te conduc pînă acasă ?"

„Pînă la colţ"

„Unde stai ?"

„Acosta colţ cu Juan Dalgado."

„Eu pe Heredia colţ cu Libertad."

„E departe."

„Nu contează. Te conduc pînă acasă", i-am spus.

7,00 p.m.

— Ce-i asta ? am strigat către bătrînul care conducea şalupa.

Se-ntoarse spre mine cu faţa lui roşie de strălucirea soarelui la apus.

— N-avea nici o grijă, sînt veteran...

Ne-am uitat unul la altul şi-am surîs amîndoi. M-am adresat din nou bătrînului, strigînd :

— Ascultă, te întrebam ce-i aia care se vede acolo.

— A, sînt corali, răspunse bătrînul fără să se mai întoarcă de data asta spre mine, n-avea grijă, n-o să ne ciocnim de ei.

Erau nişte umbre cu nişte forme complicate care ieşeau la suprafaţa apei. Părea coca unui vapor scufundat.

— Sînt corali, am spus eu, ca şi cum ea nu l-ar fi auzit pe bătrîn.

Sufla un vînt puternic, uscat. Începu să-şi lege peste pălăria de foaie de cort un batic imprimat. Cum era cu braţele-n sus, sînii îi tremurară o clipă sub pulover. Sfîrşi

de legat baticul sub bărbie. Colțurile libere fluturau în vînt și-i biciuiau fața. Trăsăturile feței începeau să se estompeze, să se șteargă sub umbrele înserării. Soarele dispăruse complet și acum nu ne mai lumina decît o strălucire albă care venea dinspre orizont.

— Ne-ntoarcem ? am șoptit eu, aplecîndu-mă pînă aproape de obrazul ei.

Nu mă auzea.

— Prietene, hai să ne-ntoarcem, i-am strigat eu bătrînului. Adevărul e că nu merită să mergem mai departe, nu se vede nimic.

Nu știam de ce spuneam asta. Dincolo de mare, de apus și de coasta care se zărea departe — unde străluceau cîteva lumini — ce trebuia să vedem ?

Șalupa începu să se-ntoarcă cu greutate, pînă ce se îndreptă cu prora spre coastă.

Ea stătea mai departe nemișcată, privind spre mare. Viziunea fugitivă a sînilor ei tari îmi întîrzia în memorie.

— Îți place marea ? i-am spus eu la ureche, știind că spuneam ceva prostesc.

Se-ntoarse brusc cu fața spre mine. Gurile noastre au fost, pentru cîteva secunde, aproape de tot.

„Da" spuse, și n-am mai auzit-o, am văzut doar mișcarea imperceptibilă a buzelor ei, și pînă la mine ajunse, deodată, răsuflarea dulce a altor vremi.

„Îmi place marea."

— *Passport* ? îmi spune funcționarul de la pașapoarte.

Surîse. Am o barbă de cinci zile, sînt ars de soare. Nimeni nu i-a explicat că am fugit din Cuba într-o barcă de apă dulce, că eram să mor de sete în Marea Caraibilor, că m-a dus pînă la coastă un grănicer US Navy ? Sau trebuia cumva să fi fugit cu pașaport în regulă ?

— *Sorry*, spune omul.

Un tip bun pentru reclamele de bere obraji rubiconzi, păr alb, și puternic ca un taur. Mi-a spus că-i pare rău. De ce anume-i pare rău ? Că am sosit în Statele Unite sau de aventura mea în apele Golfului, pline de rechini ?

Se uita la mine cu simpatie. Dacă nu mă-nșel, s-a scuzat pentru prostia lui. Cum poate avea un naufragiat pașaport ? Scoate dintr-o cutie de metal un cartonaș alb. Îmi explică că-i fișa de *Parolee*. Începe să mi-o completeze (cu *capital letters*, cum cer instrucțiunile).

— *Family name ?*

— Villa.

— *Given name ?*

— Solana.

— *With one L ?*

— *Yes, just one.*

— *United States address ?*

Adresa din Statele Unite ? Ce adresă pot da ? Îi spun că n-am rude în S.U.A.

— *Friends ?*

Prieteni ? Nu, nici unul.

Funcționarul nu are nici o reacție. Sînt mulți cei care vin în Statele Unite fără să aibă nici cea mai mică idee unde o să locuiască. Măcar eu vorbesc bine englezește și sînt tînăr. Bănuiesc că asta i-a trecut prin minte, căci îmi face cu ochiul.

— *All right, Mr. Villa. Have you money ?*

Bani ? Da, am reușit să scot din Cuba trei sute de dolari.

O jumătate de oră mai tîrziu, cu fișa de *Parolee* în mînă, ies de la Oficiul de Imigrație. Trebuie să mă prezint a doua zi la Cuban Refugee Center-Employee (mi-am notat adresa) să cer legitimația de *refugee* care-mi va da

dreptul la şaizeci de dolari pe lună, o factură şi... Şi mai ce ? Nimic altceva, cred.

Acum important e să mă bărbieresc, să mă spăl, să-mi cumpăr ceva haine şi să caut un hotel ieftin. O iau pe strada 26. Nimeni nu se uită la mine în ciuda înfăţişării mele. E drept, hainele nu-mi sînt rupte, doar un pic şifonate. Trebuie să fie vreo frizerie pe aproape.

La vreo treizeci de metri mai încolo, Carl's Barber Shop. Intru. Sînt trei scaune, dar numai unul e ocupat.

— Pe-aici, domnule, îmi spune într-o englezească cu ceva piper mexican un frizer îmbrăcat într-un halat alb, imaculat, chel şi cu nişte mustăţi negre şi dese.

— Tuns şi ras, spun în spaniolă, ca să tatonez.

Se uită la mine cu o expresie care mi se păru de neplăcere. Pesemne că vreun cubanez a plecat fără să-i plătească.

— Mexican ? întreb în vreme ce el îmi pune la gît un şervet alb scrobit.

— *Yes, sir*.

Mi-a răspuns în englezeşte, ceea ce e un indiciu clar că nu vrea să vorbească cu mine. Nu mă dau învins.

— Sînt în căutarea unui hotel ieftin, spun, în timp ce el, cu o mişcare cam bruscă, lasă pe spate scaunul.

— Pe-aici pe-aproape nu e nici unul, răspunde, de data asta în spaniolă.

A început să-mi săpunească barba un miros delicios, de spumă de cacao (dacă se poate spune aşa).

— Nu trebuie să fie neapărat pe aici pe-aproape. Mi-e totuna unde e.

O bună bucată de vreme nu face decît să-mi frece faţa cu săpunul.

Închid ochii.

— Este unul destul de bun în strada 47. Hotel Silvia.

Vocea pe care o auzisem acum nu era a frizerului mexican. Era o voce cubaneză. Deschid ochii, întorc capul

și-l văd pe cel care-a vorbit : e un bătrîn proaspăt bărbierit care sta în celălalt scaun.

— Mulțumesc, spun. E departe de-aici ?

— Oarecum, răspunde omul.

Mă-ntreabă c-o ușoară strîmbătură :

— Proaspăt sosit ?

— Azi-noapte.

— Spania sau Mexic ?

— Cu șalupa.

Lasă să-i scape un fluierat.

— A fost greu ?

— Destul de greu.

Frizerul a pierdut patruzeci de minute cu bărbieritul și tunsul meu. Bătrînul isprăvise de mult, dar l-am văzut că se-așază pe unul din scaunele rezervate celor care așteaptă, ca să fumeze o țigară. Evident, voia să-mi vorbească.

— Cît ? i-am spus mexicanului, uitîndu-mă-n oglindă.

— Trei optzeci, plus *tax*, domnule.

— Cît în total ?

— Patru dolari.

I-am dat patru dolari, exact. Pe ceilalți trei sute îi aveam în portofelul de piele.

Nu mi-a mulțumit.

Bătrînul s-a ridicat în picioare și amîndoi am ieșit în strada 26. Am pornit-o în direcția traficului.

— Mergeți încolo ? i-am spus.

— Îhî.

Ca să-i satisfac curiozitatea a trebuit să-i povestesc aventura mea. I-am explicat că am plecat noaptea, prin Varadero, într-o șalupă cu un motor afară de bord. Am vîslit pînă n-am mai putut. Cînd am socotit că m-am îndepărtat suficient de coastă am pus motorul în funcțiune.

Am navigat timp de două zile, mulţumită rezervorului de benzină pe care avusesem precauţia să-l iau cu mine. A treia zi s-a terminat combustibilul şi-am rămas în derivă. A patra zi mi s-a terminat apa. Noaptea, aproape de Andros, m-a găsit un grănicer din marina americană. Am dormit la închisoare. A cincea zi, dimineaţa, m-au interogat cei de la FBI şi mi s-au făcut fotografii. A şasea zi am fost pus în libertate (după ce au verificat că sînt „solvent" — căci aveam trei sute de dolari). A şaptea zi n-am putut face ca Dumnezeu (să mă odihnesc) : a trebuit să mă prezint — aşa mi s-a spus la Poliţie — la Oficiul de Imigraţie.

— A şaptea zi e azi.

— Înţeleg, îmi răspunse. Şi unde-ai dormit în a şaptea zi ?

— Într-un parc, i-am răspuns surîzînd.

Am mai mers vreo două sute de metri.

— Poţi lua un autobuz de-aici, pînă la strada 14 şi acolo...

— Am să iau un taxi.

Mi-a dat mîna şi mi-a spus că-l cheamă Ernesto Travieso şi că venise la Miami în 1960. Nu mi-a spus din ce trăia, dar judecînd după haine nu-i mergea rău.

— Ricardo Villa Solana, i-am spus. Ştiţi unde mă puteţi găsi : Hotel Silvia, dacă sînt camere.

O aşteptam în fiecare zi cînd ieşea de la Institut. Mă lăsa s-o conduc pînă la barul Victoria, la zece metri de casă, dar nu voia să se oprească să stăm de vorbă şi nici să meargă la cinema.

Prima noastră escapadă a fost cea din parcul de pe San Mariano. (Floarea liliachie de „nu mă-uita", cartea de Fizică, sărutul lung, tulburător...) Începînd de-atunci ne-am văzut aproape în fiecare seară ; acum mi se amestecau în

minte locurile și datele, dar cred că am fost pentru prima oară la ea acasă în mai 1956.

Ne iubeam, cred, dar nu ne cunoșteam. A trebuit să vină greva din Școlile Medii din Vibora pentru ca eu să aflu cu adevărat cine era ea iar ea să afle cu adevărat cine eram eu.

A fost într-o marți. Deși a trecut atîta timp, n-am uitat că a fost într-o marți, 17 noiembrie, pentru că în ziua aceea am împlinit eu nouăsprezece ani.

Se crease un Comitet de Grevă și Mișcarea „26 de julio" a numit un delegat pentru fiecare școală. Am fost însărcinat să merg ca reprezentant al liceului Edison la o ședință care urma să aibă loc acasă la Papo Molina, cel de la școala Maristas (Papo Molina a fost torturat și asasinat în 1958, în ajunul Crăciunului).

Am sunat-o pe Yolanda și m-am scuzat, deși era foarte, foarte greu de acceptat o asemenea scuză, dat fiind că era ziua mea. Dar m-a crezut. Nu-mi aduc bine aminte, dar cred că i-am spus că trebuia să mă duc la nașă-mea Margot care era bolnavă. (În paranteză fie spus, nașă-mea era sănătoasă tun în ciuda celor șaptezeci și cinci de ani.)

La opt seara am ajuns la nr. 179 al străzii Juan Bruno Zayes, unde locuia Papo Molina.

Am bătut la ușă.

Amîndoi eram cît pe-aci să scoatem un țipăt de surpriză. Mi-a deschis Yolanda.

5,30 p.m.

Șalupa se apropia tot mai mult de chei.

— Te-ai căsătorit, Yolanda ? am întrebat din nou, scuturîndu-mi nisipul care-mi rămăsese lipit de palme.

Nu reușeam să-i văd ochii pe după ochelari, dar știam că mă privea fix.

— Da, m-am căsătorit.

Se ridică, sprijinindu-se cu mîinile pe nisip, şi merse pînă la malul mării. Îşi ridică fusta peste genunchi şi intră cîţiva paşi în apă. Avea coapsele bronzate şi rotunde. M-am ridicat în picioare, mi-am dat jos tenisii şi-am luat-o spre apă. Foarte aproape se afla o bucată roşiatică de scoică. Am ridicat-o.

— Da, spuse, hai !

Mi-am strîns cămaşa şi, legănîndu-mi pantofii în mînă, am pornit-o alături de ea spre chei.

— Cu cîţi ani sînt mai mare decît tine ? am întrebat.

Am aşteptat cîteva secunde, făcîndu-mă că cercetez cu luare aminte bucăţica aceea strălucitoare de scoică.

— Am douăzeci şi cinci de ani. Nu asta voiai să ştii ? Iar tu douăzeci şi şase, aşa e ?

Nu m-am uitat la ea. Am aruncat cu putere bucăţica de scoică spre apă. A ieşit pe mal şi-a început să-şi stoarcă pe nisip marginea udă a fustei.

— Dăm o raită cu şalupa ?

Şi-a scuturat puţin nisipul de pe picioare şi şi-a pus papucii de cauciuc.

După marţea aceea, nu ne mai ascundeam unul altuia activităţile revoluţionare. Cum e firesc, am lucrat mai departe în grupuri diferite şi, uneori — cînd îmi cerea ea —, o însoţeam cînd ducea vreun bon de colectă la Institutul din Havana sau la cel din Marianao. Ea nu participa niciodată la misiunile pe care le îndeplineam eu. Lucrul nostru era altfel mai riscant, mai periculos. O singură dată mi-a ţinut la ea acasă nişte exploziv. Acela cu care a fost aruncată în aer staţia telefonică a Companiei de Telefoane de pe Santos Suárez.

Eu terminasem bacalaureatul în septembrie, în acel an (1956), dar nu intrasem la Universitate. Aveam nevoie să lucrez şi-am obţinut prin părinţii mei un post de 100 de

pesos pe lună, ca auxiliar de comerț la Publicidad en Transporta S.A.

Yolanda și cu mine făceam planuri. Cine nu face cînd e tînăr ? Voiam să ne căsătorim, să avem copii, să fim fericiți. Dar cine nu se gîndește să se căsătorească, să aibă copii, să fie fericit ? Mai tîrziu aveam să aflu că fericirea este doar una din fețele vieții, la fel ca suferința și îndeplinirea datoriei. Fericirea, așa cum ne-o închipuiam atunci, nu există.

7,20 p.m.

Cînd șalupa începu complicata manevră de tragere la țărm era de-acum întuneric. Am sărit pe chei și-am ajutat-o să coboare.

— Șefule, spuse bătrînul cînd dădeam să plecăm, sînt cinci pesos.

Yolanda și cu mine ne-am uitat unul la altul și-am izbucnit în rîs.

— Așa e viața, spuse ea.

Am scos o bancnotă de cinci pesos din buzunarul cămășii și i-am întins-o bătrînului. Am reluat drumul pe cheiul acela mic în penumbră, călcînd cu grijă pe scîndurile umede și inegale.

Sus pe cer era o lună tulbure, decupată în noapte. Am mers prin nisipul care păstra încă din căldura soarelui. În depărtare clipeau luminile restaurantului din Bacuranao. Plaja era goală. Deodată m-am oprit și-am luat-o pe Yolanda de după mijloc. Am tras-o ușor spre mine și-am strîns-o-n brațe. Lăsă miinile-n jos, pe lîngă trup. Privea-n pămînt.

— Dă-mi drumul, șopti ea.

Am dat s-o sărut, dar și-a ferit obrazul.

— Nu, te rog.

Luna s-a ascuns în spatele norilor grei, întunecați. Am rămas așa, față-n față, sub noapte.

— Haide ! spuse.

Am lăsat brațele-n jos și ne-am îndepărtat. Am luat-o spre restaurant.

Erau camere la „Silvia". Proprietarul se dovedise a fi un cubanez destul de șmecher ca să-și scoată banii la timp după 1959. A trebuit să plătesc anticipat pe-o săptămînă : 56 de dolari, 8 dolari pe zi.

Hotelul se afla foarte departe de centru, era mic și deloc comod, dar prețul nu era prea ridicat. Mi s-a dat o cameră la etajul II (hotelul avea treizeci de camere, dar pe a mea scria pe ușă un exagerat 209). Era cît se poate de mică : pereți cu tapet de hîrtie bej, un pat îngust, un scaun, un paravan de aluminiu, o noptieră, tot de aluminiu, și o veioză cu lumină de neon la capul patului. Ca unică podoabă o ramă aurită cu o reproducere a tabloului lui Remington : *Jefuirea unui tren de mărfuri.*

Am făcut un mic inventar al finanțelor pe care le aveam : îmi mai rămîneau 210 dolari. Nu era mult, dar măcar nu trebuia să am grija chiriei pentru o săptămînă. Mai trebuia să-mi cumpăr niște îmbrăcăminte, să merg la Cuban Refugee, iar după aceea să caut de lucru.

Chiar proprietarul hotelului mi-a indicat un loc, nu departe, unde se mînca destul de bine și la prețuri relativ mici : restaurantul Hong-Kong, pe strada 47 colț cu Bulevardul 2, la vreo cincizeci de metri de hotel.

Era ora 12 și mi-era foame, dar am hotărît să mă duc mai întîi să-mi cumpăr ceva de îmbrăcăminte.

Nu foarte departe am dat peste o prăvălioară a unui polonez, plină de hanorace pentru schi și costume de baie, umbrele de plajă și umbrele de ploaie. După ce ne-am tîrguit o bucată bună de vreme am ieșit din prăvălie cu două perechi de pantaloni, trei cămăși, lenjerie de corp, ciorapi,

o pereche de pantofi cu talpă de cauciuc, o geantă, un jerseu şi-o haină de sport ecosez (ceva demodat) pe care am plătit mai puţin de cincizeci de dolari. M-am întors la „Silvia", am urcat în cameră şi m-am schimbat. Mîncarea la Hong-Kong era destul de proastă, dar ieftină. Cu trei dolari am mîncat de prînz (*arroz frito* special, *chopsuey* şi-o bere).

M-am întors din nou la „Silvia" şi m-am aşezat pe una din cele două sofale vechi din hol, ca să răsfoiesc un exemplar, nu mai puţin vechi, din „The Miami News". Am început să caut vreo ofertă de serviciu care mi-ar fi putut conveni deşi, la drept vorbind, orice îmi convenea, avînd în vedere că din capitalul meu îmi rămîneau doar vreo sută cincizeci de dolari.

Era aproape patru după-amiaza. În holul hotelului nu se afla nimeni şi dincolo de tejghea căsca zgomotos Felix Martinez, proprietarul. Era un tip deosebit. Părea mai degrabă spaniol decît cubanez obraji roşii, păr de culoarea paiului, ochi deschişi. Am lăsat exemplarul din „The Miami News" unde-l găsisem (adică pe covor) şi m-am apropiat de el.

De dimineaţă văzusem că lîngă stelajul cu chei era o fotografie a lui Kennedy şi lîngă ea un anunţ tipărit în spaniolă şi-n engleză NU NE INTERESEAZĂ POLITICA. INTERESUL NOSTRU ESTE SĂ VĂ SERVIM. M-am sprijinit în coate de tejghea şi l-am întrebat

— Puteţi face o excepţie cu mine ?

Se uită la mine fără să priceapă. Zîmbind, i-am arătat anunţul

— Cînd cineva caută de lucru la Miami vorbeşte inevitabil de politică, nu crezi ?

Aprinse o ţigară ca să se mai trezească puţin, după care, ochii lui albaştri şi inexpresivi se uitară la mine. Ca vîrstă putea avea vreo cincizeci probabil, judecînd după pungile care i se formau sub pomeţi.

— Vrei să-ţi dau un sfat ? îmi spuse tărăgănat.

— De bună seamă, am replicat.

— Nu lucra cu cubanezi. Lucrează cu americani.

— De ce spui asta ?

— Eu ştiu ce spun, răspunse.

— Nu eşti cubanez ?

— Eram, spuse. La trecut... cum se zice ?

— Pur şi simplu la trecut...

— Acum sînt american.

— Văd.

Am simţit deodată o poftă nebună să fumez, dar cutia de Camel pe care mi-o dăduseră la Postul de Poliţie mi se terminase.

— De cîtă vreme eşti în Statele Unite ?

— Din 1959. Am plecat de-acolo în iulie.

— Şi de ce mă sfătuieşti să lucrez doar cu yankeii ?

Se uită cu asprime la mine.

— Eu nu ţi-am spus „yankei", prietene, eu ţi-am spus americani. Nu-i totuna. Ascultă, cînd ai sosit ? Nu-s nici două zile, îmi închipui.

— Într-adevăr, două sau trei zile.

— Încă nu ai timpul necesar ca să-ncepi să-i vorbeşti de rău pe americani. Aici o fac mulţi. Nerecunoscătorii. Dac-aş fi eu în locul lui Johnson, ştii ce-aş face ? Păi i-aş trimite înapoi în Cuba. Aşa aş face. Ne vorbeşti de rău după ce-am făcut ce-am făcut pentru tine ? Păi, zdup în Cuba cu tine !

Scutură din cap.

— Aşa că vezi. De-aia nu vreau să discut politică.

— Înţeleg, am spus.

Stinse ţigara într-o scrumieră de sticlă care se afla pe tejghea.

— Ai rude aici ? mă întrebă.

— Nici una.

— Dar prieteni ?

— Asta m-a întrebat și cel de la Imigrare. Cunoscuți da. Oameni care au venit înaintea mea. În sfîrșit, dar nu prieteni. N-am de gînd să-i sun.

— Faci foarte bine, îmi spuse el. Știi ? Ai avea o mare surpriză cînd ai afla cît de repede își pierde aici lumea memoria. Nimeni nu vrea să-și amintească de nimic. Fac pariu că dacă îl suni pe unul dintre cunoscuții ăștia îți întoarce spatele.

— Tot ce se poate, am spus.

— Cu siguranță, a precizat.

Am mai vorbit încă vreo jumătate bună de oră. Am întrebat despre grupurile de acțiune din Miami.

— Mulți șarlatani, mulți neobrăzați, mulți impostori. Oameni de curaj, foarte puțini, ăsta-i adevărul. Se-ntîlnesc la hotelul McAllister, dau banchete, promit și nimic. Mie mi-e totuna la urma urmei, n-am de gînd să mă-ntorc de-ar fi să fie la președinție chiar mulatrul, cu cocorul [1]. Treaba mea e-aici, în Statele Unite.

— Dar nu toate grupările sînt la fel. Adică, mă gîndesc, am comentat eu. Trebuie să fie vreunul care să aibă niște legături solide cu guvernul.

— Toți zic că au porțile deschise la Casa Albă, toți se văd cu amirali, iau prînzul cu funcționari de stat, se culcă cu fiica șefului CIA... Pur și simplu bla, bla, bla, bla. După părerea mea singurul care are ceva concret în mînă este șchiopul de Orosmán, știi, cel cu M.N.R.-ul.

— Movimiento Nacional Revolucionario ? Fac mult și vorbesc puțin. Îmi place felul ăsta de oameni. Unde-l pot găsi ?

Omul zîmbi.

— Ascultă, mergi cam repede.

---

[1] Cocorii erau păsările preferate ale lui Batista.

— Sînt grăbit, am spus.

Cîteva clipe n-am scos nici o vorbă.

— Nu-i uşor să-l vezi pe şchiop. Are un restaurant aproape de Lummus Park în Ocean Drive, Miami Beach.

— Dumneata îl cunoşti ?

— Oarecum, răspunse omul evaziv.

— Suficient ca să...

— Nu, mi-o tăie. Nu suficient.

Am rămas tăcut cîteva clipe. Am coborît privirea, după care am făcut un gest de dezamăgire.

Hazardul sau destinul ? Nici unul nici altul : doar viaţa. Ea ne-a despărţit în aprilie 1958. Eu am plecat în Sierra, iar trei luni după aceea Yolanda pleca în exil. În Venezuela. N-am mai ştiut unul de altul pînă în după-amiaza aceea de septembrie a lui 1959. Nu-mi amintesc unde ne-am întîlnit. Cred că-n dreptul cinematografului Radiocentro. Îmi amintesc, asta da, lacrimile curgîndu-i prin barba mea şi degetele agăţate de uniforma mea verde-oliv. Ea venise din Venezuela în aprilie şi mă căutase cu tenacitate. Nu ştia că eu mă căsătorisem în martie, cu o fată din Placetas, pe care o cunoscusem în Sierra de Gibara Irmina. Nici azi nu pot spune de ce ne-am căsătorit. Căsătoria a durat cam un an, ne-am despărţit aşa cum obişnuiam s-o facem în Sierra înainte de vreo bătălie cu o strîngere de mînă şi-o privire tristă.

— M-am căsătorit, am spus.

Faţa ei nu trăda nimic.

— Mă bucur.

Am rămas tăcut. Am invitat-o să bem ceva, dar n-a vrut să accepte. A plecat şi nu ne-am mai întîlnit pînă în ziua aceea, în 1963, la Bacuranao.

5,35 p.m.

Şalupa se apropia tot mai mult de noi. În urma ei, zece sau doisprezeçe pescăruşi zburau deasupra unui siaj de spumă, se aşezau pe valuri, făceau uuuuuigh, uuuuuigh, mişcau moale din aripi. Am aprins o ţigară şi-am aruncat chibritul în apa verzuie care spumega lovindu-se de pilaştrii cheiului. Am privit spre cer. M-am făcut că nu observ că ea se uita la mine cu multă curiozitate. Am scos batista, n-am făcut nimic cu ea. Am împăturit-o cu grijă şi-am pus-o din nou la loc.

Şalupa se lovi de chei, care se cutremură uşor. În faţa cîrmei, stătea in picioare un bătrîn cu bască şi şort.

— Asta nu lucrează decît pînă la cinci, spuse ridicînd capul spre noi.

Ea se uită la mine consternată, iar eu am ridicat din umeri. A început să bocănească cu papucii de baie pe scîn-duri. Vîntul îi zburli părul care îi ieşise din nou în şuviţe castanii ondulate, de sub pălărioara de foaie de cort. Surîse. Îşi scoase ochelarii, se apropie de marginea cheiului şi-i întinse bătrînului, care-o privi fără să priceapă, încercînd să-şi ţină echilibrul la pupa şalupei ce se legăna uşor.

— Ce vrei, fetiţo ?

— Ţi-i dau ca amintire dacă ne dai ca amintire o mică plimbare.

Bătrînul se uită la mine, iar eu n-am reuşit decît să schiţez un zîmbet vag şi să fac o mică strîmbătură de ne-dumerire.

— Da ? spuse ea.

Bătrînul işi scărpină fruntea cu dosul mîinii. Deodată, fără să se uite la Yolanda, întinse pînă la ochelari o mînă cu nişte degete aspre, îi luă şi-i făcu să dispară iute sub bască.

— Haidem, spuse.

7,45 p.m.

— Nici o grijă, spuse pipăind peretele în căutarea întrerupătorului. Am ceva de mîncare.

Aprinse lumina şi-am intrat în mica încăpere a căsuţei. Patul era nefăcut şi pe el cîteva piese de lenjerie intimă, pe care Yolanda le strînse iute şi le făcu nevăzute într-un geamantan.

Am închis uşa şi m-am aşezat pe pat. Am aprins o ţigară. Ea scoase un reşou dintr-un dulap în perete.

— Să te-ajut ? am spus.

— Acuma nu, spuse ea punînd reşoul pe noptieră.

Am scuturat scrumul pe jos. M-a privit o secundă.

— Nu te-ai recăsătorit, nu-i aşa ?

Am dat din cap în semn că nu.

— Îmi închipuiam.

— De ce ?

— Aşa ceva e firesc, spuse, arătînd spre scrumul de pe jos, la bărbaţii necăsătoriţi.

— Iartă-mă, oi fi vrînd să spui la burlaci.

— Burlac la douăzeci şi şase de ani ?

— O navă care se scufundă, am spus surîzînd.

— Mă rog, dacă tu spui asta.

Scoase din dulap o pungă de plastic plină cu ouă şi-o tigăiţă ; apoi o cutie cu biscuiţi săraţi şi două sticle de vin.

— Fii bun, pune reşoul în priză.

M-am aplecat pe lîngă noptieră, cu firul de la reşou în mînă, căutînd priza.

— Acolo, lîngă piciorul patului, spuse. Facem o omletă, dacă n-ai nimic împotrivă, nu prea avem grăsime.

Au mai trecut încă trei zile pînă să-l cunosc pe Tony Méndez, cel care-avea să-mi deschidă drumul către şchiopul Orosmán. Au fost trei zile lungi, apăsătoare, pe care le-am

folosit în diverse chipuri. M-am dus la Cuban Refugee Center-Employee (Bulevardul 1 colț cu strada 5, în NE). Mi-au făcut vaccinul antipoliomielitic, mi-au făcut radiografii, mi-au promis *waiver* [1]-ul pentru după două săptămîni, mi-au dat cartelușa albastră pentru factura magazinului din strada 26 NW colț cu 23 Court, iar Crucea Roșie mi-a dat o cutie cu vată, aspirină, o mașină de bărbierit din plastic și leucoplast. Cel mai important a fost, fără îndoială, cecul de șaizeci de dolari.

Am citit, cu o rîvnă teribilă, „Miami Herald" și „Miami News" ; dar nu era nicăieri o slujbă care să-mi convină.

Era într-o vineri. Se făcuse a șasea zi de cînd eram la Miami. La 8 seara, după ce-am mîncat la Hong-Kong (în paranteză fie spus, eram sătul de mîncarea chinezească) m-am așezat în holul hotelului să fumez o țigară. Nu mai vorbisem nimic cu proprietarul. Ne limitam doar la obișnuitul schimb de saluturi. După o jumătate de oră de cînd eram acolo sosi.

Să tot fi avut vreo douăzeci și cinci de ani ; era înalt, bine făcut și elegant îmbrăcat. Lăsa să se simtă o ușoară aromă de colonie bună și fuma un trabuc subțire, roșu pe dinafară, cu un țigaret de plastic.

Cu zece minute înainte de-a fi intrat în hotel, auzisem în stradă un zgomot aspru și răgușit de motor de mașină de curse. Se așeză în fața mea să răsfoiască un număr dintr-o revistă de automobilism, „Warm Road".

Norocul meu a fost dublu ; pentru că mi-a cerut foc și pentru că mi-a trecut prin minte să-i spun (în englezește) că „Miami Herald" anunța un Ferrari cu doar trei mii de dolari. Fraza fu magică. Cu siguranță că el nu citise rubrica de anunțuri cu atîta luare aminte ca mine în ultimele trei zile. Dar, evident, îl atinsesem la inima care funcționa ca un motor V-8, de mare putere.

---

[1] Dispensa (engl.).

— Într-adevăr ? mi-a spus cu un mare interes.
— Am citit ieri.
— Doar trei mii ?
Mi-a dat înapoi chibriturile și s-a așezat pe sofaua pe care stăteam.
— Cubanez ? mi-a spus.
— Da, i-am răspuns în spaniolă.
— Și eu.
Mi-a întins mîna :
— Tony.
— Ricardo.
— De cînd ești aici ?
Îmi vorbea la persoana a doua singular și mi s-a părut potrivit să fac la fel.
— Mai puțin de-o săptămînă.
— Pe unde ?
Am zîmbit :
— Pe mare. Am adaptat un motor de Chevrolet la o șalupă și, mă rog, iată-mă-s.
— De Chevy ?
— Îhî.
— Ce an ?
— '56. I-am coborît puțin capacul și i-am curățat tubul de benzină.
Mă pricepeam puținel la mecanică, dar nu atîta cît încercam să-l fac pe el să creadă ; de bună seamă, povestea cu motorul de Chevy era o scorneală, dar mușcă momeala.
Se tot uita la ceasul lui de mînă. Făceam eforturi să nu las conversația să lîncezească și treceam de la delcouri la Indianapolis, de la Le Mans la întîmplarea aceea cînd Fangio n-a putut să concureze, la Havana, pentru că fusese sechestrat. Am stat mai bine de-o oră de vorbă, pînă ce, deodată, spuse
— Nu mai vine. S-o ia naiba.

M-am uitat la el oarecum mirat. Surîse şi se crezu obligat să-mi explice că era vorba de-o „fetiţă", care-i dăduse plasă.

— Vin des aici, îmi spuse pe un ton confidenţial. Lui Martínez nu-i place să i se folosească hotelul drept casă de întîlniri, dar îl plătesc bine, ce naiba !

Tăcu.

— Bem ceva ? îmi spuse în cele din urmă.

— Îmi pare rău. N-am bani de cheltuit pe băutură. N-am încă slujbă.

— Invit eu.

— Dacă-i aşa...

Mi-a arătat cu mîndrie MG-ul lui decapotabil pe care a trebuit să i-l laud. Patru viteze, trei litri la kilometru, 220 pe şosea... Dacă oamenilor le-ar circula prin vene altceva decît sînge, lui Tony Méndez (acesta îi era numele de familie) i-ar curge benzină de înalt octanaj.

Într-un băruleţ din Miami Beach am consumat aproape trei sticle de ginebra. Tony s-a-mbătat ; eu am băut mai încet ca să nu-mi pierd de tot luciditatea.

Cînd era „bine făcut" i-am amintit din nou că n-aveam slujbă.

— Asta-i treaba mea, frate, îmi spuse cu limba grea şi moale, ca un spălător de vase, din cauza alcoolului.

Îmi explică cum putu că tatăl lui era proprietarul unui magazin de ocazie.

— Te-aranjez eu, cubanezule.

A trebuit să-l duc în spinare pînă la maşină şi-apoi să conduc eu. Tot drumul l-am făcut întrebînd în stînga şi-n dreapta şi cu frica-n sîn că poliţia ne opreşte şi mă prinde conducînd fără permis. Am ajuns la „Silvia". L-am trezit pe Martínez şi împreună am reuşit să-l urcăm pe Tony pînă în camera mea.

A trebuit să-mi petrec noaptea pe-un scaun, auzindu-l cum sforăie şi vorbeşte încet. Spre norocul meu, dimi-

neaţa, cînd s-a sculat, era tot atît de afabil ca şi-n timpul beţiei. Nu şi-a uitat promisiunea. Mi-a spus din nou

— Te-aranjez eu, a-ntîia, cubanezule.

4,10 p.m.

M-am apropiat. Trebuia să fie ea. Stătea pe plajă, cu braţele în jurul picioarelor strînse şi cu bărbia sprijinită de genunchi.

— Yolanda.

Se-ntoarse încet, îşi scoase cu vîrful degetelor ochelarii mari fumurii şi mă privi. Se ridică-n picioare aproape dintr-un salt. Rămase aşa fără să ştie ce să facă, cu ochelarii în mînă.

Se aruncă de gîtul meu.

Am stat aşa un minut, îmbrăţişaţi, fără să spunem nimic. Se îndepărtă uşor de mine. Lăsă să-i cadă ochelarii în nisip. Amîndoi ne-am grăbit să-i ridicăm de jos şi ne-am ciocnit uşor unul de altul.

— Ricardo, şopti perplexă, Ricardo.

8,05 p.m.

Sfîrşi de servit omleta în nişte farfurii de carton şi se îndreptă spre baie.

— Te rog pune reşoul în dulăpior şi destupă una din sticle. Fac un duş, în cinci minute.

Cînd s-a închis uşa de la baie, mi-am aprins o ţigară. M-am grăbit să pun reşoul în dulap pe raftul de sus. Am luat un cuţit şi m-am apucat să scot dopul uneia din sticlele de vin.

Am lăsat sticla pe noptieră, după care m-am aşezat pe pat.

— Te pot întreba ceva ? am spus eu cu voce tare de tot.

Dinăuntru ieși o voce înecată în zgomotul robinetului ce curgea.

— Ce spui ?

— Dacă te pot întreba ceva, am spus eu puțin mai tare.

— Mă rog.

M-am ridicat în picioare și m-am apropiat de ușă.

— De ce n-ai venit cu soțul tău ?

— Ce spui ?

— De ce n-ai venit cu soțul tău ?

Vreme de cîteva secunde n-am auzit decît sunetul apei.

— Pentru că e mort, spuse în cele din urmă.

M-am lăsat din nou pe pat. Aproape de mine era geamantanul ei. Am ridicat capacul încercînd să nu fac zgomot. Un miros proaspăt, greu de definit, m-a făcut să-mi dilat imperceptibil nările. Mirosea a curat, a ceva nemaipomenit de plăcut și de agreabil. Sunetul apei a încetat deodată. Am lăsat capacul geamantanului.

Ușa se deschise și Yolanda ieși, cu un capot gri închis pe ea, învăluită într-un parfum suav.

— Ai turnat vinul ?

— Nu, i-am răspuns, dar sticla e destupată.

Am umplut două pahare. Ne-am așezat unul în fața celuilalt, dinaintea noptierei, eu pe pat, iar ea pe singurul scaun, care se afla în căsuță.

— De cînd lucrezi ? i-am spus.

Ea s-a aplecat în față sprijinindu-și coatele pe noptieră.

— De mult. Am început să lucrez în 1960.

Sorbi puțin vin.

— Spune-mi un lucru de ce-ai divorțat de... Cum se numea ?

Am zîmbit :

— Irmina.

— Îhî, spuse ea. Irmina.

— A fost o greşeală că ne-am căsătorit. De ce a murit soţul tău ?

Evident, nu se aştepta la întrebare.

— Un accident ? am spus.

— Nu exact, Ricardo, răspunse ea, uitîndu-se în ochii mei. A plecat din ţară în 1960.

9,40 p.m.

Se ridică şi începu să adune farfuriile. Băusem o sticlă de vin şi-o începusem pe cealaltă. Eu îi urmăream mişcările cu privirea.

— Ei bine, spuse. Acum e rîndul tău.

Se-ntoarse cu spatele la mine şi-ncepu să aşeze lucrurile în dulăpior. Pe sub capot coapsele se zăreau tari şi bronzate de soare.

— De ce nu te-ai recăsătorit ?

— Chiar te interesează ? i-am spus. Dar tu, de ce nu te-ai recăsătorit ?

Se-ntoarse spre mine. Răspunsul fusese atît de brusc că eu însumi am rămas surprins.

— Iartă-mă, am şoptit. Am băut mai mult decît se cuvenea.

M-am ridicat în picioare şi m-am dus pînă la uşă. Am deschis : noaptea, afară, era în continuare umedă, pe cer nu era nici o stea, nu se vedea marea, se auzea doar pulsul ei senin.

— Poate, am spus eu fără s-o privesc, poate n-am întîlnit...

— La fel ca toţi, m-a întrerupt ea, un bărbat din doi spune acelaşi lucru. Iar cei care nu o spun o gîndesc şi ei.

M-am întors spre ea :

— Cred că te-nşeli.

Tony nu m-a aranjat a-ntîia, dar a reușit ca tatăl lui să mă angajeze ca vînzător, cu optzeci de pesos pe săptămînă. Am început să lucrez într-o luni, și-n vinerea aceleiași săptămîni am restituit legitimația de *refugee*. Eram de-acum solvent și nu voiam probleme cu FBI.

Prin Tony am cunoscut-o pe Wanda, o fată pistruiată, cu niște dinți mari de iepure și ochi frumoși albaștri. Era americancă. Wanda locuia într-un apartament din strada 65 în SW, îl împărțea cu fata lui Tony, Alice, o brunetă cu țîțe mari, dar cu niște picioare bicisnice, ca toate americancele.

În iunie — trei luni după sosire — cîștigam deja nouăzeci și cinci de pesos și puteam plăti un apartament de mărime obișnuită în SW. Am plecat de la „Silvia" și m-am instalat la nr. 18564 pe Bulevardul 92.

Porțile spre M.N.R. se deschiseră mai tîrziu...

Într-o după-amiază, cînd în parcajul de pietriș al Rouse Car's-ului, tatăl lui Tony mi l-a prezentat pe Jack Moreno, unul dintre oamenii cei mai apropiați ai șchiopului Orosmán.

Omul îmi dădu mîna. În ciuda acelui „Jack" părea scos cu două minute mai înainte dintr-o casă de biliard din Zanja. Favoriți mari, ochelari de-un verde închis ca cei pe care-i foloseau oamenii lui Orlando care voia ca toată lumea să știe că făceau parte din „Secreta", medalia Sf. Barbara, pantalon de dril, *guayabera* roz.

— Un bărbat întreprinzător, mă recomandă tatăl lui Tony.

Tipul surîse, arătînd o cantitate considerabilă de aur împărțită între canini și-un incisiv.

— În seara asta avem o întrunire la Viscaya, spuse.

— MNR ? am vrut să știu.

— Noi, da. Cine altcineva ?

În seara aceea m-am dus la Viscaya. La intrare m-a oprit un mastodont blond care vorbea o engleză a la Jorrin, de ți se făcea părul măciucă, dar l-am invocat pe Jack Moreno. Tipul a stat puțin pe gînduri și pînă la urmă m-a lăsat să trec.

Nu eram mai mult de-o sută de persoane. Ne-am așezat pe niște scaune pliante dinaintea unei mese prezidențiale care a rămas goală o bună bucată de vreme. La ora 9 seara a apărut Pedro Orosmán.

Îl înconjura un nor de adjuncți și gorile. Dar la masa prezidențială nu s-a așezat decît Orosmán, „Jack" Moreno, încă doi tipi pe care nu-i cunoșteam și un bătrîn care fuma pipă și care după aceea a fost prezentat ca fiind senatorul Victor Pipper.

În vreme ce Orosmán vorbea cu vocea lui aspră și așezată, mi-a venit o idee care mi s-a părut grozavă. Am scos un toc și în carnetul de telefoane am început să notez fraze din discurs. Timp de o oră Orosmán a atacat fără milă „pe toți ăia care-și zic antifideliști sau anticastriști și care în fond sînt antiamericani și antidemocrați". Menționă, cu nume și prenume, pe cîțiva din liderii fracțiunilor care se autointitulau de „ultradreapta" și-i califica drept „șarlatani de bulevard". „Noi, spuse în încheiere, nu promitem nimic. Vom face. Vom face. Vom face..." Înainte de a se fi terminat aplauzele am ieșit din Viscaya, am luat un taxi și mi-am făcut apariția în apartamentul Wandei. Era trecut de unsprezece noaptea și ea trebuia să se scoale de dimineață. Mi-a deschis somnoroasă, înfășurată într-un capot.

I-am dat un sărut și i-am spus aproape imediat :

— Ai mașină de scris ?

— Ce naiba ?

I-am astupat gura ușor :

— Ai... ?

— O vechitură...

Dinăuntru se auzi vocea lui Alice.

— *Who is it*, Wanda ?

— Richard, spuse Wanda.

— Dă-mi-o şi ţi-o aduc miine, am zorit-o.

Era o Underwood, destul de veche, dar putea fi folosită. Am luat un taxi şi m-am dus la mine acasă. La trei dimineaţa isprăvisem micul articol. Vreo patru pagini.

Am ieşit în stradă şi l-am sunat pe Tony : nu era acasă. M-am gîndit c-o fi la „Silvia". Am sunat. Nu mă-nşelam.

— E urgent, Martínez, i-am spus proprietarului.

— Bine. Îl anunţ.

„Silvia" nu avea telefon în camere. A trebuit să aştept ceva pînă să coboare Tony la recepţie.

— Tony ?

— Da, zi despre ce e vorba, spuse mahmur.

— Eşti în continuare în bune relaţii cu Savoy, cel de la *Las Américas* ?

Întrebarea l-a surprins.

— Şi la ora asta mă deranjezi pentru aşa ceva ?

— E o treabă cît se poate de importantă, Tony.

— Da.

— Bine. Am nevoie să-l suni chiar acum.

— La patru dimineaţa ? Eşti nebun ?

— Ai telefonul de-acasă ?

— Da, îl ştiu...

— Sună-l. Spune-i că am nevoie să bage în primul număr un articol...

— Al cui ?

— Al meu, am spus.

— Al tău ? Ascultă, eşti beat ?

— Nu-s beat. Trebuie să-mi faci favorul ăsta. Te sun peste cincisprezece minute. Articolul are patru pagini. Spune-i.

— Bine. Şi să te ia naiba.

Am închis.

După douăzeci de minute am sunat din nou.

— Ei !

— Să i-l duci la redacţie. După nouă. M-a întrebat dacă anunţi sfîrşitul lumii, pentru ca să-l suni la ora asta...

— Cam aşa ceva, i-am spus. Mîine îţi povestesc.

Nu anunţam sfîrşitul lumii. Făceam un scurt şi acid rezumat al discursului lui Orosmán, dar dres cu un sosuleţ de scandal.

La nouă şi jumătate m-a primit Savoy. A citit articolul. După care s-a uitat la mine fix.

— Nu-i nimic nemaipomenit...

— Dar acceptaţi că este...

— Da, e bun. Douăzeci de dolari ?

Nu intrau în calculele mele aşa că mi s-a părut că-i bine.

— Treci peste patru zile pe la casierie.

Şi-a notat numele meu într-un blocnotes.

Două zile am stat în aşteptarea articolului. În sfîrşit, marţi, 18 iunie, a apărut. Pagina a doua. Îl semna R. Villa Solana, se intitula „Marea speranţă : Pedro Orosmán şi-al său MNR."

A trecut o săptămînă pînă să am veşti de la şchiop. Într-o dimineaţă şi-a făcut apariţia un Mercedes negru în parcajul Rouse Car's-ului. Tatăl lui Tony a dat fuga să-i deschidă portiera lui Orosmán însuşi. Şoferul şi gorila îl însoţeau. L-am văzut apropiindu-se de mine. Tatăl lui Tony, radiind de fericire, a făcut prezentările.

— Aşadar, tu eşti Villa Solana, mi-a spus el privindu-mă prin ochelarii lui verde închis.

— Da, domnule.

— Foarte bun articolul.
— Mulțumesc, domnule.
Mă studia, zîmbind șmecherește.

10,30 p.m.

— Tata a murit, spuse ea.
— Și tata, acum doi ani, am spus.
— Ce-ai făcut în tot timpul ăsta ?
— Nimic important.
— Ce lucruri nemaipomenite ai făcut atunci ?
— Am lucrat. În sfîrșit.
— La ce ?
— Am terminat Academia Militară în 1961. După care am fost ici-colo.
— Și acum ce faci ?
— Îmi cîștig viața cum pot.
— Vii mult la plajă, îmi închipui.
— Să nu crezi asta. Sînt ani de cînd n-am venit. Dar tu ?
— Vin mereu cu fetița.
— Fetița ta ?
— Da. Are trei ani.
— Cum o cheamă ?
— Ca pe maică-sa.
— Mi-am închipuit. Și de ce n-a venit cu tine ?
— Voiam să mă odihnesc vreo două zile, singură.

11,45 p.m.

Stăteam pe nisip, cu spatele rezemat de căsuță.
— E-aproape douăsprezece, am spus.
— Începe să se facă frig.

M-am apropiat de ea puţin mai mult şi i-am trecut braţul pe după umeri. Ea se strînse puţin de parcă aş fi ars-o cu mîna.

Am rămas o vreme tăcuţi, ascultînd zgomotul monoton al valurilor.

— E-adevărat ce-am aflat, Ricardo ?

M-a surprins întrebarea.

— Ce ţi s-a putut spune despre mine ?

— Diverse...

— Ce ?

— Că te-ai îndepărtat de Revoluţie.

— Cine ţi-a povestit asta ?

— N-are importanţă. Prieteni comuni.

Am închis ochii. Altcuiva, altcuiva, i-aş fi spus ceva cam în felul ăsta, cum că „ nu era ceea ce credeam eu", sau orice altceva. Dar pe ea n-o puteam minţi şi nici nu-i puteam spune adevărul. Făcînd un efort, i-am zis

— Eşti de partea Revoluţiei, nu-i aşa ?

— Tu, nu ?

— Te-ntreb pe tine.

— Cum îmi poţi pune o asemenea întrebare ?

N-am răspuns. Mi-am retras uşor braţul de pe umerii ei şi m-am ridicat în picioare. Am ajutat-o să se ridice şi ea. Am luat-o de mînă.

— Vino, i-am spus, îndreptîndu-mă spre uşa căsuţei.

— Tu înţelegi că nu te iubesc ? a şoptit ea.

Am obligat-o uşor să intre. Am închis uşa şi-am stins pe pipăite lumina.

M-am apropiat de ea prin întuneric şi i-am spus la ureche :

— Ridică mîinile.

Încet, încet de tot, le-a ridicat. Atunci, aproape dintr-o singură mişcare, i-am scos capotul pe cap.

Cînd am îmbrățișat-o mi-am dat seama că, pe sub capot, ea fusese tot timpul complet goală.

În iunie am plecat de la Rouse Car's și-am început să lucrez într-un loc bine plătit de care-mi făcuse rost Orosmán ; traducător la casa editorială Diamond & Meyer. Am continuat să scriu, dar acum îmi publicam articolele în favoarea MNR-ului în „Alborada", săptămînalul organizației.

În momentul acela erau în Miami nici mai mult nici mai puțin de cincizeci de organizații contrarevoluționare, toate în luptă unele cu altele. În ansamblu, MNR-ul se evidenția nu numai ca gruparea cea mai activă, dar și cea mai tăcută. Mișcarea Națională Revoluționară organizase un atac împotriva Misiunii cubaneze la ONU, bombardase în Bahamas un vas comercial grecesc, ce se îndrepta spre Santiago de Cuba, și se pregătea — economicește și materialicește — să debarce o forță de cincizeci de oameni pe coasta din Las Villas. În afară de asta, MNR-ul avea un grup care opera în Escambray, sub conducerea lui Benito Parúa.

Nu mi-a fost greu, dar nici ușor, să-l determin pe Orosmán să facă din mine al său „consiglieri". Lucru care, cum e firesc, a stîrnit unele gelozii printre cei mai vechi și mi-a atras mai ales dușmănia lui Orlando Conde Santos, tipul care avea în cadrul MNR-ului misiunea de-a se ocupa de banda lui Parúa în Escambray.

În octombrie 1964, lucrurile ajunseseră, între Conde și mine, la asemenea stare de tensiune încît, unul din noi devenise de prisos. Orosmán nu se-nclina nici spre unul nici spre altul. Am decis să trec la atac.

În 26 octombrie s-a ținut la cartierul general al MNR-ului — o casă cu nr. 14 562, în Sevilla Avenue — o întrunire la care aveau să se hotărască amănuntele în legătură cu

acțiunea ce trebuia să sprijine grupul lui Parúa și care urma să pătrundă în Insulă prin Las Villas.

Înainte ca Orlando Conde să vorbească m-am ridicat și, întorcîndu-mă spre Orosmán, i-am spus :

— Mie mi se pare că nu merită osteneala să trimitem pe nimeni să sprijine un grup care nu mai există.

Zece capete s-au întors spre mine. Fața lui Conde păli.

— Nu te-nțeleg, Ricardo, spuse Orosmán.

— Ceea ce vreau să spun e că în Escambray nu mai e nimeni. Iar acest Parúa, dacă într-adevăr există, e mort sau e-n închisoare de multă vreme.

Conde s-a ridicat în picioare dintr-un salt :

— Ce dovezi ai că...

L-am întrerupt.

— Tu n-ai dreptul să vorbești aici, Orlando, pentru că nici nu știi ce se petrece în Escambray. Tot timpul n-ai făcut decît să-nșeli pe toată lumea ; cu Escambray-ul tău mă șterg la fund !

Conde era foarte puternic și, cînd au reușit să ne despartă, mie-mi curgea sînge din nas și aveam un ochi umflat, dar nici el n-a ieșit teafăr.

I-a fost de ajuns lui Orosmán. Era atît de prost că argumentele acelea i se păruseră satisfăcătoare. S-a pornit împotriva lui Conde. L-a înjurat de mamă și l-a dat afară din ședință. Conde nu l-a înfruntat pe Orosmán pentru că Racielito și Bombón Echevarría — cei doi mastodonți care nu-l pierdeau din ochi pe șchiop — l-au convins, doar cu cîteva priviri semnificative, să renunțe.

Cînd totul se potoli, Orosmán veni spre mine.

— Dar tu, Ricardo, ce sugerezi în legătură cu Escambray ?

Cîștigasem bătălia,

Experiența mi-a slujit în două sensuri ; mai întîi pentru că am urcat cîteva trepte în scara de valori a lui Oros-

mán ; apoi, pentru că mi-am dat seama că trebuia să mă pregătesc din punct de vedere fizic.

În ianuarie m-am înscris într-un *dojo* de karate din Purdy Avenue. Îl conducea un japonez născut la San Francisco, pe nume Ryo-Mond. Elevii îi spuneau Raymond, dar numai dincolo de *dojo ;* în timpul antrenamentului trebuia să-i spunem sensei. Lecțiile erau de trei ore pe săptămînă, seara, cîte patru ore și costau 150 dolari pe lună. Ieftin, dacă ținem seama că practica de karate era, în general, foarte scumpă în Statele Unite (poate exceptînd New York-ul unde înfloriseră sute de *dojo*-uri în Harlem și Bronx).

Faima mea de tip energic și bun de gură (dar și de acțiune) a crescut încet-încet printre cei din MNR. Poziția mea a început să se-ntărească, și-n februarie 1965 Orosmán însuși mă numi șef al operațiunilor în cadrul mișcării.

4,50 a.m

Am deschis ochii. Primul lucru pe care l-am văzut au fost doi ochi la cîțiva centimetri de-ai mei, care mă scrutau ; niște ochi cenușii, cu cîte-un punctișor roșu, ici-colo, în iris. Ea stătea întinsă lîngă mine și mă privea cum dorm. Am surîs și ea mi-a răspuns tot cu un surîs.

— Nu-ți place să fii privit ?

Am început s-o mîngîi pe spate ușor, pînă ce a simțit un fior.

— Locuiești singură ?

Ea a-nchis ochii.

— Cu fetița.

Acum o mîngîiam pe păr.

— De ce te-am intîlnit așa de tîrziu ? i-am spus.

Ea deschise ochii, se-ntoarse puțin și se culcă lîngă mine.

— Plec astăzi, spuse.

Nu i-am răspuns imediat.

— Păcat, am spus într-un sfîrşit.

— Ne mai vedem ? a întrebat ea.

— Nu ştiu.

M-am ridicat în coate şi-am sărutat-o pe buze.

A fost un sărut lung, liniştit.

— Tu iubeşti viaţa, Yolanda ?

— Asta-i ceva de care nu m-am lămurit încă, spuse.

A rămas tăcută. M-a privit brusc.

— Da, ascultă, de care viaţă vorbeşti tu ?

— De viaţă, am spus. De viaţa asta.

— Revoluţia, vrei să spui ?

— Să spunem că da.

— Da, o iubesc. Tu nu, aşa-i ?

Se ridică în capul oaselor şi se rezemă de perete. Îşi acoperi sînii cu cearşaful.

— Nu te superi dacă-ţi spun un lucru ?

M-am aşezat bine şi-am început să pipăi în jur căutîndu-mi cămaşa. Am scos pachetul de ţigări şi chibriturile.

— Eşti foarte naiv, ştii ?

Am aprins o ţigară. Miinile îmi tremurau puţin.

— De ce naiv ?

Am dat drumul fumului din gură şi-am privit spre tavan.

— Crezi că nu mi-am dat seama că eviţi să-mi vorbeşti de...

Nu găsea cuvintele.

— ... de Revoluţie ?

M-am uitat la ea. Faţa i se schimonosise puţin.

— Cum e cu putinţă, Ricardo ? I-am dat tinereţea; i-am dat totul. Cum e cu putinţă ca acum să-i întorci spa-

tele, aşa cum a făcut soţul... cel care era soţul meu ? De ce-ai luptat atunci ?

Îmi venea să plîng şi-am încercat s-o iau de mînă, dar ea şi-a tras-o.

— E ca şi cum ai fi murit, spuse şi-ncepu să plîngă amar.

— E prea tîrziu, am şoptit.

Am ridicat brusc capul. Simţeam o durere ascuţită, foarte ascuţită în piept. M-am ridicat în picioare şi-am început să mă-mbrac repede. Cu cămaşa încă descheiată, m-am îndreptat spre uşă. Ea s-a uitat la mine, cu faţa scăldată-n lacrimi.

— Ricardo.

M-am oprit în pragul uşii şi m-am întors s-o mai privesc o dată.

— Îţi foloseşte la ceva dacă-ţi spun că n-am încetat să te iubesc pînă astăzi ?

— Da, i-am răspuns. Îmi foloseşte. M-am întors cu spatele şi-am ieşit din căsuţă.

5,10 a.m.

Se lumina de ziuă. Bătrînul cu şalupa era pe chei, în picioare. Avea pe nas ochelarii pe care i-i dăduse Yolanda.

— Bună, i-am spus.

— Bună, a răspuns.

Înfăşura o frînghie veche şi destrămată în jurul unui piron îndoit care era bătut într-unul din malurile cheiului.

Pe coverta şalupei întinsese o bucată de foaie de cort udă. Dedesubt se mişca, ritmic, ceva.

— Ce-i asta ? i-am spus.

— Asta ? spuse, arătînd cu degetele spre pînză.

S-a urcat dintr-un salt în şalupă, s-a aplecat peste coverta prorei şi-a dat la o parte pînza. Sub ea era un *pargo*, nici mare nici mic, care agoniza.

— O porcărie, spuse, şi pentru asta am stat două ore în larg. De la patru.

Am rămas cu privirea la agonia lentă a peştelui. Respiraţia întretăiată producea un zgomot uşor, ca un fluierat. Peste ochi îi cobora o membrană, apoi se ridica repede şi apărea o cornee albă de tot, o pupilă albastră, fixă. Moartea veni; brusc peştele rămase liniştit. Ultima băşicuţă se sparse aproape în clipa în care pelicula membranoasă se închidea pentru totdeauna peste ochiul rotund, tare.

Am ridicat privirea spre bătrîn, care acum îşi aprindea o ţigară, cu spatele la vînt.

— Dumitale ţi-e frică ? i-am spus aşa, deodată.

— De ce ? a întrebat bătrînul, întorcîndu-se către mine.

Fraza era absurdă. Gîndisem cu voce tare.

— De moarte, am spus.

— Mă rog, răspunse bătrînul, ca şi cum i-aş fi pus o întrebare între altele, asta depinde.

— De ce ? am şoptit.

Bătrînul trase lung din ţigară.

— De multe lucruri, spuse în cele din urmă.

— Asta-mi ziceam şi eu, am şoptit după cîteva secunde. Depinde de multe lucruri.

Primul meu an în Statele Unite l-am sărbătorit într-un fel mai degrabă trist. Elisabeth şi cu mine (cred că nu v-am vorbit încă de Lizi, dar nici nu merită prea mult) ne-am dus să mîncăm la un mic restaurant din Miami Beach, iar după aceea am fost la cinema. Îmi cumpărasem un Buick '59, în stare destul de bună, şi asta ne-a permis să facem o mică plimbare prin împrejurimile Universităţii. Am făcut dragoste, fără prea mult entuziasm, pe ban-

cheta din spate a maşinii, într-o mică deviere a şoselei care duce spre aeroport.

Un an.

Şi fără nici o veste din Cuba.

Dar avea să vină în 20 aprilie.

Era aproape unsprezece dimineaţa. Mă sculasem cam tîrzior şi-mi puneam la zi lucrul de aproape o săptămînă pentru Diamond & Meyer. Erau nişte pagini plictisitoare de geometrie analitică.

There is a process called addition by which two vectors of the set can be combined, the result which, called the sum, is also a... [1]

Sună telefonul.

— Da ?

— Ricardo Villa Solana ? mi s-a spus în spaniolă.

— Da, am spus. La telefon.

— Aţi pierdut o canadiană tercot la cinema Capitol ?

Mi s-a tăiat respiraţia, în vreme ce asimilam faptul că ascultasem cu cîteva secunde mai înainte mult aşteptata parolă de la Havana.

— Într-adevăr, am spus încet, tercot, cu manşete negre.

— Vă aştept mîine la zece dimineaţa la Ace's Bar, în strada 8. Eu vă cunosc ; dumneavoastră nu. Aşezaţi-vă la o masă departe de bar şi cereţi un pahar de whisky. Am să fiu acolo.

— Mulţumesc, a spus.

— Mulţumesc, am gîndit.

Am îmbrăţişat-o.

— Cînd ? mi-a spus.

— Vineri.

---

[1] Este o operaţie numită adunare prin care doi vectori ai unei mulţimi pot fi combinaţi, rezultatul fiind numit sumă este de asemenea o... (engl.).

Eram în parcul din San Mariano.

— Peste trei zile, şopti ea.

— Da, peste trei zile.

Lacrimile îi cădeau pe umerii mei. Am strîns-o cu putere lîngă mine.

— Ea este mai presus de noi.

— Cine ? spuse înecată-n lacrimi.

— Ea, am răspuns, închizînd ochii, Revoluţia.

— Poate cînd totul va fi trecut...

I-am sărutat ochii înlăcrimaţi.

— Da, am spus. Poate atunci.

Aş fi vrut să-i semăn viaţa în pieptul meu, dar eram deja departe unul de altul, atît de departe cum numai o piatră şi o stea pot fi.

Şi-atunci vei auzi cum meditez
şi-atunci vei pipăi cum umbra-ţi e
umbra-mi dezbrăcată
şi-atunci vei mirosi cum suferit-am
VALLEJO

VIAŢA

VINERI

Cinci şi jumătate. Telefonul sună tare, prelung. Pe-ntuneric, o femeie întinse mîna spre noptieră pînă ce dădu de telefon. Ridică receptorul.

— Da ?

— Bună dimineaţa. Cinci şi treizeci, spuse telefonista de serviciu.

— Mulţumesc.

Puse receptorul, pe pipăite, în furcă.

Se-ntoarse puţin pe cealaltă parte. Începea să fie răcoare dimineaţa şi trebuiseră să se-acopere cu o pătură. Scutură uşor braţul bărbatului care dormea lîngă ea.

— Andrés... Andrés.

— Îi ?

— Cinci şi jumătate.

Pleoapele îi erau grele.

— Aprinde lumina, spuse.

Femeia se sculă. Aprinse lumina şi-şi puse un capot.

— Pun radiatorul ? spuse.

— Da, dar adu-mi cafeaua.

Ca prin ceață, înaintînd lent spre conștiință, grijile îi ieșeau la iveală tot mai limpede și somnul începu să-i dispară încet-încet. Căpitanul Andrés Riquenes se ridică în capul oaselor și se frecă la ochi.

Nu dormise decît patru ore. În noaptea trecută rămăsese cu Sarduy și stătuseră de vorbă îndelung despre cele petrecute la Boca de Pájaro, încercînd să vadă ce trebuie făcut înainte de sosirea mesajului lui Bruno.

Nevasta lui se-ntoarse-n cameră cu o ceașcă cu cafea.

S-a tot învîrtit prin Manhattan, pînă la 5. Șoferul era încîntat pentru că taximetrul arăta 22,80 dolari.

La 5 și 20 se dădu jos din taxi la aeroportul Kennedy.

Aeroporturile au și ele orele lor de veghe și de somn și, deși aeroportul Kennedy nu se trezește, pentru că nu doarme, este o oră, între 5 și 6 dimineața, în care-ți amintește de metrou : valuri de bărbați și femei care se duc și vin către toate locurile planetei : Atlanta și Singapore, Denton și Londra, Wisconsin și Oslo.

Megafoanele anunțau, la douăzeci sau treizeci de secunde, sosirea sau plecarea cîte unui avion. Ricardo se cufundă în furnicarul de oameni care se mișca dintr-o parte într-alta pe cei doi kilometri ai holului aeroportului. Se îndreptă spre ghișeul pe care scria National Airlines, ca să confirme locul în zborul de la 6 spre Miami.

Făcu coada, nu era mare. Cînd îi veni rîndul dădu biletul și funcționarul de la National îi puse ștampila.

— *Any baggage ?*

— Doar o valiză de mînă, spuse Ricardo.

Căută firma luminoasă a unui bărulet și-o luă într-acolo. În fluviul uman nu băgă de seamă imediat că un bărbat mergea foarte aproape de el, aproape umăr lîngă umăr.

Doar cînd se simți și de partea cealaltă strîns la fel, își dădu seama ce se întîmpla.

Doi bărbați mergeau lîngă el, strîngîndu-l ușor.

— Bănuiesc că-ți aduci aminte de mine, spuse unul dintre ei încet, fără să-l privească. Ultima oară cînd ne-am văzut țineai țeava unui revolver îndreptat spre mine. La fel cum fac eu acum. Mergi mai departe și nu-ncerca să faci pe deșteptul.

Ricardo îl recunoscu pe unul din cei care-l omorîseră pe San Gil în Park Avenue.

— Încotro mergem ?

— Ia-o spre ușa aia.

Dădură colțul și-o luară spre ușa de ieșire nr. 6, cea care dădea spre parcaj.

— Fără să te grăbești, îi spuse Charlie Melton.

Au ieșit.

Mașina se afla la capătul parcajului. Era un Mercedes Benz de culoarea lămîii. Au ajuns pînă acolo. În ziua aceea nu era aproape nimeni și Charlie își scoase 38-ul cu silențiator pe care-l avea înfășurat într-un ziar. Puse țeava în dreptul șalelor lui Ricardo.

— Urcă, drăguțule.

Celălalt deschise una din portierele din spate și Ricardo plecă capul, ca și cum ar fi vrut să intre în mașină.

Dar se-ntoarse pe călcîie și-i trase un pumn, cu încheieturile degetelor, drept în față, lui Charlie. Pistolul sări în aer iar Charlie căzu pe spate în pietriș.

Celălalt scoase un pistol dar n-avu timp nici să-l ridice. Ricardo îi aruncă valiza în piept acela se-nvîrti pe loc și căzu proiectat pe Mercedes. Din același impuls Ricardo o luă la goană printre mașinile parcate, coborînd, cît putea, capul.

Charlie fu acela care trase. În patru labe, luă pistolul de jos, îl ridică și trase două împușcături spre Ricardo;

care se strecura cu toată viteza afară din parcare. Silențiatorul înecă zgomotul împușcăturilor.

— Sarduy ?
— Da, tovarășe căpitan.
— Erai deja treaz ?
— Mă sculasem, da.
— Plec la birou. Ne vedem acolo la șapte fără un sfert.
— În regulă.

Riquenes puse jos receptorul.

Gloanțele nu-l ajunseră. Se opri din fugă și intră, mergînd cît putea de repede, în holul aeroportului. Aruncă o privire spre Seiko 5 și 59 de minute. Străbătu mulțimea fără să se oprească, lovindu-se de oameni și scuzîndu-se în șoaptă.

Căută din ochi ghișeul unde era National Airlines.

Se-ndreptă într-acolo.

Se uită o dată sau de două ori înapoi, dar în mulțime nu reuși să vadă pe nici unul dintre tipi. Era imposibil să-ndrăznească să tragă acolo. Nu mai avea valiza, dar ceea ce pierduse erau doar niște îmbrăcăminte și silențiatorul. Magnumul, banda cu mărturia lui San Gil, banii și actele le-avea în buzunar.

Îi veni rîndul la ghișeu.

— Este vreun zbor acum spre Los Angeles ?

Funcționarul consultă listele, sună repede în cîteva locuri, după care spuse

— Șase și un sfert, TWA, ghișeul treizeci și șase.
— Mulțumesc.

Ghişeul 36 era destul de departe. Incercînd să meargă tot timpul prin mulţime reuşi să ajungă pînă acolo. Ochii lui căutau cu nelinişte faţa lui Charlie sau a celuilalt tip : nimic.

Scoase un bilet pentru Los Angeles. Nici măcar nu se deranjă să ceară o reducere, pe baza biletului de la National pentru Miami.

— *Any baggage, sir ?*

— Nu, spuse. Nici măcar bagaj de mînă.

— Şase şi-un sfert, poarta de ieşire douăzeci şi trei.

— *Thanks.*

Se uită la ceas : 6 şi 8 minute. Mai avea încă şapte minute.

Se hotărî să meargă pînă la poarta 23. Işi pipăi Magnumul sub haină — deşi ştia că nici el nu putea trage acolo ; şi-apoi îi luaseră silenţiatorul.

Aprinse o ţigară şi-o porni amestecîndu-se într-un grup de călugăriţe care mergeau în direcţia aceea. Erau belgience ori franţuzoaice. Spre norocul lui au mers aproape pînă la poarta 23.

Se strecură printre pasagerii care aşteptau în faţa porţii de ieşire. Descoperi doi ofiţeri ai Forţei Aeriene care fumau şi stăteau de vorbă despre tenis de cîmp. Se apropie şi le ceru foc. Zăbovi puţin încercînd să-şi aprindă ţigara cu bricheta pe care i-o dăduse cel mai înalt dintre cei doi. Trebuia să cîştige cîteva minute.

Restitui bricheta cu un surîs şi întrebă :

— Are întîrziere ?

Unul dintre ofiţeri îşi aruncă privirea pe ceasul de la mînă :

— Nu cred. Ne încadrăm în timp. E şase şi unsprezece minute.

— E anunţat pentru şi-un sfert, nu ?

— Aşa au zis.

— Compania TWA e punctuală, spuse Ricardo. Totuşi National... Îmi aduc aminte că o dată, la Washington, a avut o întîrziere de două ore. Şi fără vreme rea. Nu, domnule.

Era una din conversaţiile acelea triviale din sălile de aşteptare şi Ricardo le purta de minune.

— Cumnatul meu lucrează la Forţa Aeriană. Germania. Poate că-l cunoaşteţi : Martin Gustin. Deşi, desigur, Forţa Aeriană e-atît de mare. Îl cunoaşteţi ? E căpitan.

— Martin Gustin ? spuse mai mult din politeţe unul dintre ei. Nu cred că-l cunosc.

Ricardo auzi, cu sufletul la gură, anunţîndu-se zborul la megafoane. Poarta se deschise şi pasagerii începură să iasă spre pistă. Ricardo rămînea încet în urmă. Mai exista o posibilitate : să tragă în el de pe terasă în clipa în care ieşea.

Mai erau doar cinci persoane. Nu mai stătu pe gînduri. Îşi făcu loc şi-o luă la goană cu toată viteza.

Şirul de pasageri care se îndrepta spre avionul turbopropulsat al companiei TWA se opri cînd văzu pe omul acela alergînd cît putea pe pista asfaltată. Alerga în zigzag, cît îl ţineau picioarele.

— Ascultă, dumneata ! strigă unul din funcţionarii traficului aerian.

Ricardo ajunse la scară şi urcă treptele de metal cîte patru deodată.

Stewardesa se uită la el uluită cînd, în sfîrşit, Ricardo intră, abia respirînd, în avion.

El surise către ea stupid, zicîndu-i cu accent din sud :

— I-am făcut-o lui Jerry ! Am pus pariu pe 10 dolari că mă urc primul în avion fiind ultimul care iese din aeroport.

— Am văzut, spuse fata fără să fi înţeles pe de-a-ntregul.

Ricardo îi făcu cu ochiul.

Riquenes se urcă în Volkswagen-ul lui. Era șase și un sfert. Îl dureau un pic mușchii gîtului, poate de-atîta fumat cu o noapte înainte.

Locuia în Carro. Urcă prin La Rosa, traversă Ayestarán și ieși în bulevardul Rancho Boyeros.

Îl aștepta o zi plină, nu glumă.

La 6 și 30 Charlie îl sună pe Normand. Îi povesti amănunțit ce se-ntîmplase. Inclusiv faptul că Ricardo o luase la goană pe pistă și că nici el și nici Kovak nu putuseră trage în el de pe terasă.

Furtuna care a urmat a fost groaznică. Nervii lui Normand au explodat și i-a strigat lui Charlie — care îndură totul în tăcere, neclintit — cele mai teribile insulte. Charlie l-a lăsat să se descurce.

Cînd tensiunea a încetat, Normand i-a spus mușcînd cuvintele

— Du-te chiar acum la Chang. Ai la tine fotografiile nemernicului ăluia. Dă-i-le lui Chang. Și dă-i bani. Destui cît să meargă la Miami pentru cinci zile. Nu cred că ăla o să stea mai mult la Los Angeles. Nu merită să sunăm să-l aștepte acolo. Merge la Miami cu siguranță. Dacă în cinci zile nu-i la Miami, spune-i lui Chang să-l caute pe Josef Devi din Miami. Am să vorbesc chiar mîine, ca să-i mai dea niște bani dacă are nevoie. Spune-i lui Chang c-o să-l sun după șapte.

Închise telefonul.

Formă numărul lui din Bronx.

•

Vineri, 9 octombrie, la șapte dimineața, trei oameni ai lui Normand percheziționară apartamentul lui San Gil din Park Avenue. Una dintre primele surprize fu să des-

copere că nevasta cubanezului era vie. Pierduse mult sînge, dar respira slab. Urmînd instrucțiunile lui Normand, unul dintre ei, Max Gruliow, sună de-acolo la poliție iar după aceea la serviciul de urgență al spitalului Jefferson Center ; la urmă telefonă la biroul lui Mickey Normand.

Un pic palid, nervos din cauza telefonului pe care îl primise cu cîteva minute înainte de la Charlie și din cauza lipsei de somn, Normand asculta în tăcere ce-i spunea Max de la celălalt capăt al firului.

— Ai anunțat poliția ?

— Da, domnule, și Jefferson Hospital.

— Ascultă bine, Max, zise Normand după cîteva secunde, spune-le tipilor de la Salvare s-o ducă la Westchester Hospital, în Queens. Cunoști locul ?

— Da, domnule. Spitalul Agenției.

— Exact. Mergi și tu cu ei în ambulanță. Aceeași poveste ca și pentru polițai Afacere CIA. *Top secret*. Ai înțeles ?

— Cred că da.

Normand se străduia să gîndească repede.

— Acolo vorbește imediat. Așteaptă...

Scoase un carnețel de telefoane dintr-un sertar al biroului și răsfoi în el. Îl deschise la K. Căută cu degetul arătător în șirul de nume. Găsi numele pe care-l căuta;

— Cu doctorul Willy Kluger. Ai reținut numele ?

— Doctor Willy Kluger, repetă Max.

— Exact. Aranjez eu ca să te aștepte. Altceva, Normand vorbea repede dar fără să încalece cuvintele, lasă pe unul din oameni cu cadavrul lui Pawelczak. Să nu răspundă la nici o altă întrebare în afara celor care sînt în programul pe care ți l-am dat. Afacere CIA, secția Newport, și din asta să nu iasă. Ai înțeles ?

— Înțeles.

— Dacă vreunul dintre poliţai vrea să rămînă şi el pentru că n-are încredere, de-acord. Dar omul tău să nu se mişte de lîngă cadavru. S-aştepte pînă vin eu. E clar totul ?

— Da, domnule.

— Dacă-l duc la morgă, postezi acolo omul şi mă suni. De rest mă ocup eu. Lasă-l să-şi îndeplinească formalităţile să-şi facă fotografiile, să ia amprentele, dar un om cu cadavrul lui Pawelczak iar tu cu femeia la spitalul din Queens. Fii atent la mine, Max, totul trebuie să iasă aşa cum îţi spun eu. OK ?

— În regulă, domnule, spuse Max.

Cînd puse receptorul în furcă Normand aruncă o privire către agenda lui şi-şi notă în ea imediat telefonul doctorului Kluger. În timp ce telefonul suna, Normand dorea din tot sufletul ca Kluger să nu fie acasă : asta ar însemna că era la spital.

Dar vocea somnoroasă a lui Kluger se-auzi în aparat :

— Kluger ?

— Da.

— Mike Normand la telefon. Ascultă-mă bine. Te-ai trezit ?

— Da, spune.

— În clipa asta chiar te-mbraci şi pleci spre Westchester. Ai înţeles ?

— Aud, aud, spuse Kluger suspinînd cu tristeţe.

— Peste vreo jumătate de oră o să fie acolo unul din oamenii mei, cu o femeie grav rănită sau pur şi simplu rănită. Nu ştiu, Fii atent la ce-ţi spun, Willy : nimeni nu poate vedea femeia asta. Trebuie s-o izolezi pînă ce-am s-o pot vedea. Un salon aparte sau aşa ceva. Te descurci tu.

— Înţeleg, spuse Kluger.

— Invocă numele lui Stuart Duke. E-o afacere de-a lui. Dacă e nevoie unul de mai sus, îl invoci pe Kaplan. Sau zi că-i vorba de un caz de-a lui J. J. Ai notat numele astea ?

— Îl cunosc pe Kaplan, spuse Kluger.
— Celelalte două nume... Notează-le. Acum.
— Aşteaptă, spuse Kluger.
Luă pixul care era pe noptieră şi notă pe coperta unui „News-week" ceea ce-i dicta Normand.
— Mai întîi îl invoci pe Stuart Duke. E important. Doar în caz că numele ăsta nu funcţionează îl invoci pe Kaplan, sau pe J. J. Pe mine nu mă poţi menţiona. E clar ?
— Clar, mister Normand.
— Nu te mişca de la spital pînă ce n-am sosit eu.
— Bineînţeles.
— Şi-un ultim lucru, Willy, femeia asta trebuie să vorbească. Ai înţeles ?
— Am să fac tot posibilul.
— Şi imposibilul, spuse Normand.
— *All right*. Şi imposibilul.
— Pleacă în clipa asta.
Normand puse telefonul în furcă.
Aprinse o ţigară. Transpira în ciuda aerului condiţionat pus la maximum.
Încet, ridică receptorul şi formă MONUMENT 3—8976. Sună o dată, de două ori, de trei ori. Formă din nou numărul. După primul apel, cineva răspunse.
— Chang ?
— Da. Aşteptam telefonul dumneavoastră.
— Ţi-a dat Charlie fotografiile, biletul şi banii ?
— Da.
— La nouă dimineaţa vei fi în drum spre Miami. Notează : strada 121 numărul 23 864, North East, apartamentul 12 A.
— La nouă. Peste două ore : 121, numărul 23 864 North East, 12—A.
— Ţi-a explicat Charlie despre ce este vorba ?
— Mi-a explicat.
— Chang...
— Da ?
— Am încredere în eficacitatea ta.

La 10 şi 40 turbopropulsorul TWA ajunse la Los Angeles. Ricardo nu trase nici la Keen's şi nici la Columbia ; alese un hotel de-a treia, departe de centrul oraşului. La 5 dimineaţa o sună pe centralistă şi-i spuse să-l sune la 7 a.m. După care stinse lumina şi adormi îndată.

N-a fost un vis ciudat ; poate c-a fost cel mai firesc dintre coşmaruri, avînd în vedere evenimentele din ajun. S-a văzut pe sine într-o străduţă întunecată şi singuratică din Brooklyn (da, era Brooklyn şi mirosea a abator). Sîngera abundent din nas şi mergea greu, trăgînd, aproape secătuit de forţe, de-o sfoară de care era legat cadavrul unui bărbat.

După aceea peisajul se schimbă acum era pe una din şoselele din Vestul Mijlociu, şi-alunecă printre coline dulci şi păşuni nesfîrşite. Era ziua, ploua şi el era întins pe asfalt, iar apa îi şfichiuia, rece, obrazul. Voia să se ridice, dar nu reuşea decît să mişte degetele şi să deschidă şi să-nchidă ochii. O să treacă peste vreun minut sau două vreun camion ori vreo maşină, şi-o să-l calce fără doar şi poate.

Deodată, nu mai era în şoseaua aceea din Vestul Mijlociu acum alerga ca-ntr-un film dat cu încetinitorul, printr-un peisaj care i se părea vag familiar era undeva în Cojimar, dar nu vedea marea. Şi ea era acolo, stînd pe resturile unui pilon vechi, la aproape o sută de metri de el. Surîdea şi-i făcea semne să se-apropie. El mişca braţele şi picioarele, dar avansa foarte încet, de parcă ar fi alergat împotriva unui vînt de gelatină. Probabil că era Yolanda şi-l striga cu un surîs pe buze. Era mai, mai s-o ajungă ; întindea degetele ca să-i atingă faţa cînd ea se pierdu şi-n locul ei apăru un tip cu pistol. L-a împuşcat drept în faţă.

Se trezi transpirat tot. Telefonul suna insistent. Ridică receptorul era centrala care-l anunţa că era deja ora şapte. Bombăni ceva şi puse telefonul în furcă.

Îl durea tot trupul și se simțea sfîrșit de oboseală. În baie își privi fața în oglindă — avea buza umflată și o vînătaie întunecată aproape în dreptul nasului. Făcu un duș, își puse din nou aceleași haine și-și ascunse revolverul sub sacou. Coborî în hol, bău o cafea cu frișcă și de la Recepție sună la aeroport. Primul zbor spre Miami era anunțat pentru ora 2. Era vineri. Sîmbătă, la 8 și 30 Havana avea să primească textul cifrat cu informația asupra atacului de la Cienfuegos.

Doar că n-avea să fie așa de simplu cum credea el.

Era 8 a.m. La aceeași oră, la New York, Yen Chang lua un avion al companiei National Airlines, îndreptîndu-se spre însoritul oraș floridean.

La douăsprezece fără un sfert, în aceeași vineri, 9. Normand stătea în anticamera biroului lui Stuart Duke. Secretara bătea în liniște la mașină, cu spatele la el. Hotărîse să ia taurul de coarne. Oricum, bătrînul avea să afle, mai devreme sau mai tîrziu.

De dimineață, la 8, trecuse pe la spital și doctorul Kluger, cît se poate de ursuz și cu ochii roșii de nesomn, îl informase că nevasta lui San Gil era în afară de orice pericol (și mai ales în afară de circulație — reușise s-o mute, după ce i-a scos glontele din umăr, într-unul din saloanele din aripa de est, partea din spital destinată rudelor membrilor Agenției). Kluger mințise la Internări în legătură cu identitatea femeii — o înscrisese ca fiind cumnata lui și asigură că-și trăsese un glonte cu o pușcă de vînătoare. Normand îl liniști spunîndu-i că în seara aceea chiar femeia avea să fie transportată la o clinică particulară din Queens.

— Va fi în stare să vorbească în seara asta ? întrebă Normand.

— Va fi în stare să vorbească de îndată ce va trece efectul anesteziei, spuse Kluger.

— Bine, Willy, trebuie s-o faci să doarmă din nou dacă se trezește. Dar am nevoie de ea să-mi vorbească la opt, înțelegi ?

Afacerea era urîtă, dar Kluger îi datora atîtea lui Mickey Normand că nu putea refuza.

— În jur de șapte și jumătate, am să fiu aici s-o iau. Nu te mișca din spital.

Kluger dădu să protesteze vag, dar Normand îi întoarse spatele și plecă.

La zece fu la morgă unde dădu peste omul pe care Max Groliow îl trimisese ca „valet" pentru cadavrul lui Pawelczak. Directorul morgii din East Manhattan era un omuleț insignifiant, cu o față ștearsă sub niște ochelari mari bifocari și cîteva fire de păr blond ici-colo pe craniul lucios. Era extrem de impresionat de toată mișcarea aceea misterioasă de oameni ai CIA, și se închipuia pe sine însuși în vîltoarea unei complicate trame de conspirații și secrete de stat. Mai să-i piară glasul atunci cînd „valetul" i-l prezentă pe Normand ca fiind „șeful cel mare".

Lui Normand nu i-a fost greu să-i explice omului afacerea, mai ales că nu i-a explicat nimic. S-a limitat la a-i vorbi în termeni cît se poate de vagi asupra „securității naționale" și omulețul fu cît pe-aci să-i facă drepți. Normand l-a asigurat că la patru după-amiază aveau să sosească corpurile lui San Gil și Pawelczak și-l autoriză (aproape îi ordonă) să le facă autopsia.

La 11 și 30 Normand îl sună pe Charlie Melton și-i spuse să se ocupe de tot ce era în legătură cu Pawelczak : s-anunțe familia, să-l depună la o casă mortuară bună, să aibă grijă de toate amănuntele înmormîntării. De asemenea, chestiunea nevestei lui San Gil : să vorbească la o clinică particulară din Queens și să fie la 7 și 30 cu o ambulanță la spitalul Agenției.

Acum era douăsprezece fără cinci. Normand stinse o țigară exact în clipa în care un bîzîit ușor îi indica că Duke îl suna din biroul lui.

— Puteți trece, mister Normand, îi spuse secretara.

— Sonia nu apare, spuse Joseito Menocal, cît se poate de nervos.

— Ce-ai mai putut afla ? întrebă Fico Tablada, dînd drumul fumului de țigară pe nas.

— Ce naiba, Fico, Roberto a fost ucis. Asta interesează acum.

Tablada derulă în minte conversația pe care o avusese cu o zi înainte cu Roberto San Gil.

„Ortiz vrea să mă vadă."

„E la New York ?"

„Nu. M-a sunat un anume... Ramón Sierra. Îl cunoști ?"

„N-am auzit niciodată numele ăsta."

San Gil rămăsese să-l sune după șapte, dar nu-l sunase. La 10 Fico era deja impacientat și i-a telefonat lui Joseíto Menocal, spunîndu-i să dea o raită prin Park Avenue. La douăsprezece, Joseíto l-a sunat : nu i-a deschis nimeni ușa la San Gil.

A doua zi dimineața, devreme de tot, Joseíto s-a dus din nou în Park Avenue și a văzut atunci toată tevatura de polițiști și ambulanțe. Amestecat printre toți cei ce ce se-ngrămădeau la ușa blocului, văzuse cînd scoteau pe targă trupul sfîrtecat de gloanțe al lui San Gil și pe acela al unui alt tip, a cărui față nu-i era cunoscută.

A zburat pînă la Fico Tablada.

Marea necunoscută era acum Sonia, nevasta lui San Gil : unde se afla ?

— Cred că grăsanul de Ortiz va trebui să ne dea unele explicații, bombăni Fico. Cît e ceasul ?

— Nouă și treizeci, spuse Joseito.

— Te-aștept la douăsprezece la aeroport. Dacă ajungi tu mai întîi scoți două bilete pentru Los Angeles.

Era 12 fără cinci. Stuart Duke era singur în biroul lui, morfolind în gură un trabuc și gîndindu-se la ce avea să-i spună Mickey Normand. Ceva grav, fără îndoială, pentru

că Normand telefonase de foarte devreme cerind un *meeting* supra urgent cu el pentru ora 12.

Se lăsă pe spate în scaunul lui turnant, cu speteazǎ înaltă și puse degetul pe butonul de emisie, fără să apese însă pe el.

Se simțea ușor neliniștit de cînd secretara îi comunicase, la prima oră, că Normand va fi acolo la prînz, pentru o chestiune de maximă urgență. Și neliniștea asta, pe care nu reușise s-o controleze, îl supără. De ce să se simtă așa de încordat ? Odinioară nu s-ar fi gîndit la *meeting*-ul urgent decît în clipa în care ar fi apăsat pe buton pentru ca secretara să-l invite pe cel care dorea să vorbească cu el. Dar asta era odinioară ; acum își petrecuse toată dimineața în meditații tulburi. Da, siguranța și stăpînirea de sine rămăseseră undeva în urmă. Și nu pentru că el, Duke, ar fi îmbătrînit prea repede (deși e-adevărat îmbătrînise), dar lumea se schimbase prea repede, lăsîndu-l undeva în urmă.

Se hotărî.

Înfipse dinții în trabuc și apăsă pe butonul roșu de emisie.

Un minut după aceea — un pic palid și solemn — Mickey Normand intra în birou.

Zburau pe deasupra unui covor alb de nori. Avionul se cățărase la peste cinci mii de metri înălțime și-acum (era 12 și 40 de minute) traversau, probabil, Munții Stîncoși. Avea să aterizeze la Miami la 2 p.m.

Ricardo începu să răsfoiască un exemplar din revista „Time“ pe care o cumpărase la aeroportul din Los Angeles, dar ochii lui priveau fără să vadă ; mintea îi era în altă parte.

Pînă la ce punct era adevărat că tipii aceia care-l interogaseră și-l asasinaseră pe San Gil erau de la CIA ? Puteau fi la fel de bine niște ucigași plătiți de-o altă bandă

din New York pe care San Gil o fi trădat-o, poate. Dar dacă, într-adevăr, erau de la CIA, asta însemna că Agenţia fusese ţinută „de-o parte“ de către San Gil. Ricardo ştia că Agenţia — aflată în relaţii strînse cu Torres şi cu planul lui — juca acum războiul psihologic cu Cuba. Strînseseră şurubul.

Dăduseră chix cu acţiunile armate şi încercau acum cu disperare să strîngă tot exilul sub o conducere unică. Poate că lovitura lui San Gil şi-a alor săi venise să strice toată strategia asta. Ori, pur şi simplu, voia să dea prin persoana lui San Gil o mică lecţie pentru ca nimeni să nu mai „deraieze“ Dar exista un fapt semnificativ în mărturisirea sa, San Gil nu menţionase cituşi de puţin Agenţia. Planul *Stigmatul* — avînd ca bază Puerto Cabezas, Nicaragua — părea să fi fost creat numai şi numai de San Gil şi-ai lui, cu capital de la ITT, după cîte mărturisea San Gil, dar fără asistenţa organizaţiei CIA. Desigur, indirect o avuseseră : San Gil însuşi urmase un curs de antrenare într-o şcoală CIA — în 1966 — în practica demolării şi explozive ; dar, după cum arătau faptele, de data asta şoarecele o luase înaintea pisicii.

Era vineri. Trebuia să mai aştepte încă pînă sîmbătă la 8 şi 30 seara, ca să pună Havana la curent cu ceea ce se pregătise pentru duminică, la 6 şi 30 a.m. în portul Cienfuegos. Havana nu va avea decît zece ore pentru a pune la punct capturarea şalupei lui San Gil, pregătită pentru atac, care avea să plece (probabil că n-au aflat încă de moartea lui San Gil) vineri, la 10 şi 30 din Puerto Cabezas. Dar zece ore ar fi de-ajuns pentru Walter.

Zece ore.

Normand tăcea acum, aşteptînd ca Stuart Duke să vorbească.

Dintr-o suflare şi fără să şovăie o clipă, îi povestise bătrînului o versiune cît se poate de fantastică a afacerii San Gil. Oamenii lui (ai lui Normand) descinseseră în apar-

tamentul cubanezului și-ncepuseră o percheziție minuțioasă în căutarea vreunei evidențe. Acționaseră în conformitate cu informațiile pe care i le puseseră la dispoziție dosarul PGP-ului și referatul lui Harry Tertz (și-aici Duke a coborît ochii o clipă) ; adică, lucraseră în concordanță cu orarele lui San Gil. Dar, în mod inexplicabil, acesta s-a-ntors acasă cu două ore mai devreme decît de obicei și i-a surprins pe cei de la Agenție. Închipuindu-și probabil că sînt hoți, a tras într-unul din ei și l-a omorît ; celălalt, în legitimă apărare, l-a eliminat la rîndul său pe San Gil. Asta era tot. O greșeală de calcul.

Desigur, pe lîngă faptul că mințea în legătură cu percheziția și tot ce-a urmat, trecu sub tăcere prezența nevestei și, mai ales, a cubanezului ăluia, Ricardo Villa, care-o ștersese cu banda de magnetofon în care era mărturia lui San Gil ; cubanezul ăla care era, pe deasupra, un martor ocular a tot ceea ce se petrecuse în realitate. Dar astea erau cărțile victoriei, pe care Normand le ținea de-o parte.

Duke morfoli în gură, gînditor, trabucul.

— Foarte rău, spuse în cele din urmă.

— E-adevărat, domnule. Foarte rău. Hazardul.

Normand interpreta de minune rolul de băiat silitor surprins pentru prima oară în greșeală ; ba chiar reușise să și roșească puțin.

Dar Duke nu înghițea ușor o pilulă așa de mare.

— Ți se părea o modalitate potrivită aceea pe care ai ales-o ca să obții informația ? îl întrebă Duke.

— Percheziția, ziceți, domnule ?

— Exact, spuse Duke.

— În realitate, da, domnule. Mi se părea potrivită. Deși mai aveam una, în rezervă.

— De exemplu ?

— Să-l conving pe San Gil printr-un „interogatoriu forțat", domnule.

Duke ştia prea bine ce însemna „forţat" ; drogurile adevărului, hipnotism electronic sau, chiar, torturi. Primele două mijloace nu existau în epoca lui aurită ; cel de-al treilea, da.

— Aş fi început cu asta, spuse Duke.

— Mi s-a părut, domnule, mai prudent să-ncep de jos. Şi să urc miza, apoi, încet-încet.

— Înţelegi toată seria de probleme pe care asta o atrage după sine ?

— Perfect, domnule. M-am şi gîndit la toate astea.

— Şi ?

— Într-un anume mod, domnule, ar fi bine să lăsăm totul „în aer". Vreau să spun să lăsăm să se-nţeleagă că-i vorba de-o afacere între cubanezi, dar în aşa fel ca aceştia să poată bănui (fără să confirmăm, desigur) că am fost noi. Nimeni n-ar mai cuteza să facă pe grozavul, domnule.

— Dar cu agentul dumitale, mort, ce s-a ales ?

— Nu există nici o dificultate, domnule. Am vorbit cu Dunn, omul nostru de la biroul de Omucideri de la Poliţia oraşului. O să se-arunce cîteva camioane de pămînt peste afacere. El îmi garantează.

— Cum ar arăta în cazul acesta panorama ? întrebă Duke.

— San Gil ar fi fost, chipurile, executat de nişte grupuri cubaneze rivale, lăsînd totuşi o breşă deschisă ; să se bănuiască că am fost noi.

Duke îşi aprinse trabucul. Dădu încet drumul fumului pe gură.

— Există o mică problemă, Normand, spuse bătrînul. Aproape insignifiantă. Dar mă-ntreb ce-am să-i spun lui Kaplan.

— În legătură cu afacerea asta, domnule ?

— Exact. Nu pot apărea în faţa lui spunîndu-i că n-am reuşit să verific dacă organizaţia lui San Gil a fost sau nu cea care a atacat la Boca de Pájaro, pentru că, mă rog, pentru că unul din oamenii mei l-a omorît „prin accident", pe San Gil. Îţi dai seama ?

— M-am şi gîndit la asta, domnule,

Pe Duke nu-l suprindeau prea tare, cînd era vorba de Normand, acele dovezi palpabile de eficacitate.

— Să vedem...

— O să vedeţi, domnule. Cred că încă ne rămîne timp ca să verificăm dacă a fost grupul lui San Gil sau nu. E de-ajuns ca unul dintre ziare să facă speculaţii în legătură cu moartea lui, cum că s-ar datora faptului că a trădat o altă bandă, rivală, atacînd Boca de Pájaro pe cont propriu. Atunci n-ar trebui decît să strîngem puţin cu uşa pe unul dintre oamenii lui, mă înţelegeţi, să-l facem să înţeleagă că *ştim* pozitiv că ei au fost cei care au atacat Boca de Pájaro...

Duke păstră tăcerea pentru o clipă.

— Atunci, domnule, prin eliminare, am putea ajunge la concluzia că e vorba de una din celelalte două bande. În special aceea a lui Arteaga ăla.

•

Peste cincisprezece minute avionul o să fie deasupra Miamiului. Vecinul său de loc — un uriaş rubicond care dormea de cînd avionul îşi strînsese trenul de aterizare la Los Angeles — avea probabil vreun coşmar, pentru că făcea nişte strîmbături caraghioase, şi gemea surd. Poate visa că aparatul cădea în picaj învăluit în nişte flăcări albastre îngrozitoare.

Nu-i era foame, dar simţea o poftă grozavă să bea cafea. De bună seamă, nu lichidul acela insipid cu care era obişnuit cerul gurii american (nu şi-al său, din fericire), ci cafea cafea, adevărată, dulce de tot, ca cea făcută în... Unde ? În Cuba, bineînţeles, dar de cine ?

Mamei lui îi ieşea întotdeauna gustoasă, deşi puţin amară. Dar mama lui murise în 1959 şi era greu ca amintirea aceea pe care o simţea acum prinsă de limbă, să fi fost a cafelei făcute de ea trecuseră atîţia ani, la urma urmei. Poate cafeaua pe care-o făcea Yolanda duminică, la ea, în Vibora, în acel 1957 de neuitat ; foarte dulce, da,

dar nu foarte tare. Sau aceea pe care o bea lîngă cinema Rex, sau cealaltă pe care-o făceau la cafeneaua de la casa mortuară Rivero. Şi, mergînd cu amintirea mai în urmă, cafeaua aceea nemaipomenită din Monserrate colţ cu Empedrado.

Amintirile acelea vechi, şterse, îl invadau brusc, ca o aromă îndepărtată şi uitată de cafea bună. Amintirile bune şi rele ale celeilalte vieţi a lui, a singurei lui vieţi.

Nu el, pentru că el se va-ntoarce, mai devreme sau mai tîrziu, dar ceilalţi, cei care vor veni să continue cele făcute de el, cei care-l vor înlocui în sarcina de a face tot posibilul ca Insula să nu fie asasinată pe la spate, cînd vor trăi propria lor viaţă ? Vor trebui să stea acolo atît cît va fi necesar, şi încă o oră ; ani mulţi, şi încă unul, da, pînă ce pericolul extern care ameninţa Revoluţia va fi dispărut. Cîtă vreme acest lucru nu se-ntîmpla, cîtă vreme ţara nu putea respira în pace şi nu-şi putea dedica toate forţele ieşirii din refluxul înapoierii — ca o floare care s-ar deschide scăpînd din închisoarea de sînge şi lut — vor trebui să fie acolo, vor trebui să opună curajul, isteţimea şi credinţa lor uriaşei maşini de ură care se-nalţă dinaintea florii, gata s-o secere. Curajul, isteţimea şi credinţa : asta îi făcuse puternici invulnerabila libertate a patriei se sprijinea pe acele trei cuvinte. Altfel ar fi fost imposibil. Un punct de pămînt fertil în Marea Caraibilor, o ţărişoară săracă, nu putea învinge decît prin asta curaj, isteţime şi credinţă ; curajul de a şti să moară în picioare, fără vaiet ; isteţimea de a lupta în condiţii de-a dreptul monstruos de dezavantajoase ; credinţa în Fidel, în Revoluţie, în viitor. Mii de milioane de dolari, zeci de sute de oameni de ştiinţă din toate ramurile cunoaşterii umane, arsenale de arme cu tehnică ultrarafinată, zeci de institute şi universităţi în care se experimentau noi unelte de distrugere şi moarte, tone de sofisticate echipamente pentru

subversiune și spionaj, armate de computere... iar de cealaltă parte, doar o mică țară gata să reziste ; doar curajul, istețimea și credința micii lui țări. Se va scrie cîndva istoria acelei bătălii inegale ; și se va istorisi în ce chip inteligența naturală a cubanezilor — pe care îi disprețuiseră, pe care-i credeau bisicnici, incapabili de ceva, niște simpli dansatori de *guaracha*, gata să-și vîndă sufletul pentru o înghițitură de rachiu — s-a încordat toată pentru ca să învingă și a învins. De exemplu, el, Ricardo, nu avusese în Statele Unite altceva decît un radioemițător RT-48A, un radioemițător fabricat de Rank Corporation pentru CIA, trimis în Cuba clandestin pentru contrarevoluția internă, capturat de DSE-ul cubanez și restituit în secret Statelor Unite, ca să-l doteze pe „pianistul" Bruno. Era un uriaș și tragic paradox pentru marea țară atotputernică și o victorie morală pentru mica țărișoară. Rodul acelui paradox — și al atîtor altora cu care era presărată istoria războiului aceluia era existența însăși a Revoluției, a acelei revoluții care era de pe acum de neînvins. Metafora cu David și Goliat era veche și uzată, dar de neînlocuit în adevărul ei cutremurător.

Sub avion, întinzîndu-se de-a lungul a sute de mii de kilometri, era uriașa și puternica țară care voise să strivească visele patriei sale.

Dar nu putuse.

Și nici nu va putea, de-ar fi chiar ca războiul să dureze în vecii vecilor.

— Am avut noroc, spuse Joseíto Menocal cînd luară un *yellow cab* din aeroportul din Los Angeles, la 4 și 30 după-amiază.

— Mult noroc, într-adevăr, confirmă Fico Tablada.

Avuseseră atîta noroc, încît la douăsprezece și treizeci de minute decolaseră din New York, într-un zbor al com-

paniei National Airlines, şi la patru avionul survola deja oraşul colinelor.

— Halifax Road 13486, Bakersfield, îi spuse Tablada şoferului.

Normand ştia să facă lucrurile acelea.

Femeia stătea culcată într-un pat Fowlder şi i se administra un ser. Umărul — zona unde fusese operată — îi era acoperit cu un clopot de plastic antiseptic. Femeia respira ritmic şi ochii-i fără strălucire priveau la doctorul Kluger şi la Mickey Normand, care stăteau pe nişte scaune de metal în faţa patului. Nu mai era nimeni altcineva în încăperea albă şi dezinfectată.

— Cum vă simţiţi ? întrebă Normand.

Femeia dădu din cap afirmativ.

— Aşadar mai bine ?

Femeia dădu din nou din cap.

— Grozav, spuse Normand. Puteţi vorbi ?

Femeia nu răspunse. Se uită la Kluger şi acesta îi făcu un gest cu capul, dîndu-i parcă curaj.

— Cred că da... spuse ea, cu o voce slabă şi nazală. Jocul începu.

Mickey Normand ştia foarte bine cum să manevreze astfel de lucruri, şi-i dădu de-nţeles că se afla într-o situaţie cu totul compromiţătoare şi că putea ieşi la suprafaţă doar dacă coopera un pic. Cu puţine cuvinte simple şi precise, Normand îi explică ce voia de la ea. După aceea, cu multă răbdare, o puse să repete. La urmă îi arătă o colecţie de cincisprezece fotografii, ale unui bărbat de vreo 65 de ani, cărunt şi cu o privire uşor pierdută.

— Acesta este omul, spuse. Aţi înţeles bine ?

— Da, spuse femeia.

— Nu uitați că ați omorît un ofițer al Agenției Centrale de Spionaj (CIA), îi repetă încă o dată. Vom putea uita acest lucru în măsura în care îndepliniți ceea ce ne-am învoit. Pe lingă asta, vă vom da, în trei rate, cinci mii de dolari. Soțul dumneavoastră va fi înmormîntat mîine. Serviciu de categoria întîi. Nu cred că e potrivit să asistați, în starea în care sînteți, la înmormîntare. Sînteți sigură că soțul dumneavoastră nu avea alte rude în Statele Unite ?

Femeia dădu din cap că da.

— Foarte bine, spuse Normand. Acum odihniți-vă. V-am mutat, în timp ce dormeați, la o clinică particulară. Una din cele mai bune din New York. Doctorul Kluger răspunde de sănătatea dumneavoastră. Nu vă faceți nici o grijă e foarte bun medic.

Normand puse fotografiile la loc, în portofelul lui de piele, și el și Kluger ieșiră din încăpere.

În încăpere, femeia închise ochii. Îi apăru dinainte, foarte clar, bărbatul cărunt pe care-l văzuse cu cîteva clipe-nainte în cele cincisprezece instantanee. Normand îi spusese de mai multe ori numele pînă ce-l reținu.

Iar acum, fără să-și dea seama, buzele ei palide și reci ca gheața, îl pronunțară Stuart Duke.

Trase la Biscayne Terrace Hotel, pe Biscayne Boulevard. Plăti pe trei zile-nainte și se-nchise în cameră pînă la șase după-amiaza. Atunci comandă o jumătate de litru de ceai și trei fripturi la grătar.

Mîncă după vechiul rit de la Shaolin cu un corset strîns pe corp, direct pe piele, și stînd foarte drept pe scaun. Mînca încet de tot și bea, în sorbituri mici, ceaiul fără zahăr. Nu zăbovea niciodată mai puțin de două ore

la mîncat şi ingera doar carne de vacă şi ceai. După ce mîncă se eliberă din corset şi se-ntinse zece minute pe covor, mişcind alternativ mîinile şi picioarele, ca şi cum ar fi înotat pe spate. La urmă făcu un duş rece. Cînd ieşi din baie se simţea ca şi cum n-ar fi mîncat nimic făcuse digestia în vreme ce ingera alimentele. Îşi puse nişte haine comode (cămaşă sport, pantaloni de flanelă, pantofi de pînză cu talpă de gumă), nişte ochelari fumurii, şi coborî în hol.

Comandă prin telefon o maşină la Avis. Plăti anticipat două zile, inclusiv cei cincisprezece dolari, comisionul pe care Biscayne Terrace îl incasa pentru faptul că se oferea drept creditor clienţilor săi. Un angajat de la Avis aduse pînă la hotel, la 8 şi 40 un Buick '69 vopsit în alb.

Se aşeză la volanul maşinii.

Urcă pe strada 20 spre North East. O luă la stînga, pe strada 37 şi apoi, întoarse la dreapta, pe Flagler. Dădu două-trei raite prin zona comercială, după care o luă pe strada 42. Ricardo locuia pe strada 121 din North West, după Hialeah.

Opri maşina în faţa blocului de şase etaje cu numărul 23864. Stinse motorul.

Douăzeci de minute mai tîrziu şperaclul lui Chang deschisese uşa apartamentului 12A, acela al lui Ricardo Villa Solana.

Nu aprinse luminile. Alese un scaun — nu un fotoliu — şi se aşeză pe el drept de tot.

Ochii lui mici, întunecaţi şi oblici, scrutau întunericul ; mîinile începură să se mişte lent, ritmic, exersîndu-se pentru moarte. Aştepta.

Ortiz nu putu spune o frază de felul „cărui fapt datorez cinstea acestei vizite" sau „mă bucur că vă văd", între

altele pentru că Fico Tablada îi puse țeava pistolului drept în piept.

— Intră, spuse Tablada, și-l împinse cu țeava armei.

Ortiz se dădu încet înapoi cu fața desfigurată și-un tremur ușor în buzele groase.

— Mai e cineva în casă ? întrebă Joseíto.

Ortiz dădu din cap că nu.

Joseíto închise ușa.

— Ești sigur, León ?

— Pe mama care m-a născut, fu singurul lucru care-i veni să-l bîlbîie, cu voce tremurîndă, grăsanul.

— Verifică, îi spuse Fico lui Joseíto, fără să înceteze să țină pistolul îndreptat spre Ortiz.

Joseíto scoase un revolver 32 și urcă în grabă scara care ducea la dormitoare.

— Noi doi avem multe de vorbit, spuse Tablada.

— Ce se-ntîmplă, Fico ? gemu grăsanul.

Transpira de parc-ar fi fost într-o baie de aburi.

— Cine-i Ramón Sierra ? spuse Tablada răspicat.

— Ramón *what* ? bîlbîi Ortiz.

— Nu face pe prostul, León. Nu e spre binele tău, iar eu sînt grăbit. Hai, dă-i drumul.

— Îți jur pe ce am mai scump...

— Nimeni, strigă Joseíto de sus.

— Coboară și verifică în bucătărie și rest, îi spuse Tablada.

După care privi țintă spre fața băloasă a grăsanului de Ortiz.

— Aștept să-mi spui, León.

Ortiz înghiți în sec.

— Ce s-a-ntîmplat, Fiquito ? Să moară...

Fico Tablada nu-l lăsă să sfîrșească, îl lovi cu țeava pistolului în față și grăsunul se prăbuși, gemînd, pe covor. Podeaua răsună de parcă ar fi căzut un sac plin cu pietre.

Gura grăsanului se umplu de sînge ; începu să geamă în vreme ce făcea eforturi grotești de a se ridica-n genunchi.

— Fiquito, pe ce ai tu mai scump...

— O să-ți zdruncin burdihanul, strigă Tablada.

Îi dădu un picior în piept și grăsanul se rostogoli din nou pe covor.

Tablada făcu cîțiva pași spre el.

— Nu te juca cu răbdarea mea, León.

— Prea Sfînta Precistă... gîfîi grăsanul acoperindu-și fața.

— Gata cu jurămintele, nemernicule ! strigă Tablada. Cine e Ramón Sierra ? Cine ?

Ricardo hotărî să nu-l sune pe Torres pînă după duminică. Desigur, va trebui să stea ascuns în vreun hotel de la plajă și să-nchirieze o mașină de la Avis sau Hertz ; dar voia să rămînă departe de Torres pînă ce nu va fi reușit să se-așeze la „cutia cu muzicuță", sîmbătă, la 8 și 30, și să transmită la Havana.

Era trei după-amiaza. Ricardo se adresă birourilor Hertz de la aeroport și închirie un Ford Mustang pe un carnet de Dinners Club. Hertz avea un parcaj particular la vreo sută de metri de clădirea centrală a aeroportului. Acolo, un angajat al firmei îi dădu cheia și-i ură ședere plăcută la Miami.

La 3 și 25 Ricardo se îndreptă spre unul din motelurile din strada 185 on the Ocean Motel Thunderbird.

La 4 și 30 avea în buzunar cheia de la camera 109, în corpul dinspre răsărit al clădirii, lîngă piscină.

La 5 și 30, după ce făcu un duș, se urcă în Mustang și se duse în *down town*, pe Flagler. Dădu șaizeci și cinci de dolari pe un magnetofon Philips, cincizeci de dolari pe

nişte îmbrăcăminte şi-o valiză şi se-ntoarse la Thunderbird.

Luă masa de seară între 7 şi 20 şi 8 la restaurantul hotelului, iar la 8 şi 20, stînd în pat, începu să asculte banda cu mărturisirea lui San Gil.

La 9 şi 30 avea deja textul pe care urma să-l trimită la Havana. Era nevoie cam de douăzeci de blocuri de cifre.

Hotărî să se ducă să ia de la el, din apartament, registrul cu cifrurile şi „pianul", a doua zi de dimineaţă.

Puse magnetofonul şi banda în valiza pe care o cumpărase cu puţin înainte, închise uşa cu zăvorul, se dezbrăcă şi se-ntinse pe pat s-asculte puţină muzică la radioul de pe noptieră ; găsi un program de jazz. Aerul condiţionat era destul de puternic şi trebui să se dea jos din pat, ca să-şi pună un pulover.

Muzica nu reuşea să-l calmeze ; dimpotrivă.

Se plimbă puţin prin cameră, fumînd. În cele din urmă se hotărî : scoase Magnumul din valiză şi-l băgă sub pernă. Se culcă. Stinse lumina. Stinse radioul.

Adormi la 10 şi 20.

SÎMBĂTĂ

Era 1 şi 25 noaptea.

Totul era pregătit. Mai lipseau doar două lucruri unul, ca Chang să-l sune de la Miami şi să-l informeze că Ricardo Villa n-avea să-şi mai facă nod la cravată şi că, în consecinţă, el, Chang, avea banda de magnetofon. Al doilea, să dea peste „piesa" care-i lipsea ca să-l lovească pe Stuart Duke. În rest, avea în mînă toate cărţile mari ale jocului nevasta lui San Gil, Charlie, doctorul Kluger şi...

Nu se putea să dea greş.

— Nu se poate să dea greş, şopti Mickey Normand.

— Ce ? spuse fata din „Playboy" care stătea întinsă lîngă el în pat, goală.

— Nimic, spuse el, şi se aplecă s-o sărute pe sîni.

Ploua. Fico Tablada se uită la ceas 7 şi 25 dimineaţa.

— Hai să mîncăm ceva, spuse Joseíto.

Erau de zece minute la Miami. Şi Miami îi primise nu cu soarele strălucitor din reclamele ce se vedeau în vitrinele companiilor de aviaţie şi turism din New York, ci cu o ploaie torenţială.

Nici unuia dintre ei nu-i plăcea Miami-ul. Amîndoi locuiseră acolo (Fico, trei luni, şi Joseíto aproape un an). Miami semăna însă mult cu Havana, iar ei doreau altceva. De aceea hotărîseră să plece la New York. Şi nu le mersese chiar aşa de rău.

Au intrat într-unul din barurile aeroportului. S-au aşezat la tejghea şi-au cerut covrigi şi cafea neagră.

Ortiz mărturisise Ramón Sierra era în realitate Ricardo Villa Solana, unul din oamenii de încredere ai lui Torres, dar descrierea pe care le-o făcuse Ortiz nu coincidea cu tipul pe care-l văzuse Joseíto, cînd îl scoteau pe-o targă din blocul lui San Gil.

Oricum, cel mai probabil era că respectivul Villa Solana se afla încă la New York. Dar problema lor era cu Torres, cu capul gînditor ; dacă cineva putea fi interesat să-l scoată pe San Gil apoi acela era Torres, şi el era cel care trebuia să plătească pentru moartea lui San Gil. (Deşi, în treacăt, vor profita de faptul că Ortiz le-a dat adresa lui Villa Solana din Miami, ca să-i lase un suvenir pentru la-ntoarcere o cutie de ceai plină cu pulbere neagră — 250 de grame —, legată cu banda adezivă de o baterie de nouă volţi ; două-trei fire de cinci amperi, un mic detonator, şi gata darul cînd Villa Solana avea să deschidă uşa apartamentului, avea să meargă să-i ţină lui San Gil companie în iad.)

Terminaseră de mîncat și ieșiră din aeroport.

— Atunci ? spuse Joseíto.

— Eu mă duc să-l vizitez pe Torres. Tu du-te și pune luminărica la Sf. Barnara.

Luă fiecare cîte un taxi.

Jumătate de oră după aceea Fico bătea la ușa de sticlă a biroului de avocatură al lui Jaime Torres, din Bulevardul 50, în NE.

— Poftiți, spuse secretara.

Fața surprinzătoare a lui Tablada se arătă în tocul ușii.

— Pot intra ? spuse în engleză.

— Cu ce vă pot fi de folos ? spuse fata ridicîndu-se-n picioare.

Tablada intră în biroul acela rece ; aparatul de aer condiționat era pus la maximum.

— Mr. Jaime Torres este aici ?

— Aveți întîlnire cu el ? spuse fata.

În clipa aceea o ușă se deschise în dreapta. Un tip — cu o față de orice altceva minus de avocat ; un sacou ajustat pe corp și niște mustăți care crescuseră probabil în Luyano — se postă în fața lui.

— Pe cine caută ? îi spuse fetei, fără să-și ia însă ochii de la Tablada.

— Pe doctor, spuse fata.

— Cine-ntreabă ? spuse mustăciosul.

— Poftim cartea mea de vizită, spuse Tablada zîmbind.

Își pipăi buzunarele hainei ca și cum nu și-ar fi amintit unde își pusese portofelul.

— Aici, spuse deodată băgîndu-și mîna în haină.

Mustăciosul își dădu seama înainte ca el să fi scos mîna, că nu avea să apară nici o carte de vizită.

Dar Tablada fu mai iute.

— Fiți cît se poate de liniștiți, ne-am înțeles ? șopti, îndreptînd spre ei un Star 9 mm.

Sîmbătă dimineaţa ploua. Una din zilele acelea cîineşti, cu ploaie şi vînt şi cu un cer murdar şi trist. Ricardo se deşteptă la 8 şi 20 cu o durere îngrozitoare de cap, a cărei cauză erau desigur nervii şi excesul de ţigări din ultimele patruzeci şi opt de ore.

Făcu un duş cald şi se bărbieri. După care, îşi puse nişte pantaloni de tergal, un pulover pe gît şi nişte mocasini comozi. Cînd deschise uşa camerei îşi aminti că-şi lăsase Magnumul sub pernă. Se-ntoarse şi-l băgă în valiză. Îşi puse-n buzunar banda de magnetofon şi textul pe care trebuia să-l transmită în seara aceea la 8 şi 30.

Luă micul dejun frugal : suc de portocale şi cafea. Cumpără apoi un pachet de ţigări.

Trebui să se-nvîrtă într-o mică cursă de alergări ca să reuşească să străbată, fără să se ude prea tare, cei douăzeci de metri care erau între motel şi parcare. Se instală în Mustang, dădu drumul la motor şi, încet de tot, ieşi, în marşarier, spre strada 185.

Nici măcar nu aţipise. A fost de două ori la baie ca să facă pipi şi să se spele puţin pe faţă. Restul timpului şi-l petrecu aşezat pe scaunul acela incomod, simţind picurarea lentă a orelor.

Acum era aproape 9 dimineaţa, dar storurile de la singura fereastră a camerei erau trase şi totul era în penumbră.

Atunci l-a simţit.

A fost mai întîi un zgomot îndepărtat şi şters de degete care încercau uşa ce dădea în holul blocului.

Se ridică, încet şi uşor, în picioare. Cu paşi catifelaţi se strecură într-un colţ şi-şi ţinu respiraţia.

Auzi acum limpede un sunet vag metalic.

Zîmbi : cineva forţa uşa cu un speraclu, exact la fel cum făcuse el cu unsprezece sau douăsprezece ore mai

înainte. Doar că cel care se afla acum de partea cealaltă a uşii era mult mai puţin abil.

Un scrîşnet metalic şi broasca cedă.

Uşa se deschise încet şi o umbră se strecură în salon.

Chang aşteptă să-nchidă.

Cînd se-auzi ticăitul broaştei şi puţina lumină care venea din culoar spre cameră se risipi, Chang sări.

Omul n-a avut decît două secunde ca să-şi dea seama ce se întîmplase ; două secunde timpul care se scursese între prima lovitură, care-i frînse coloana vertebrală, şi a doua, care-i zdrobi craniul.

Nici măcar n-a scos vreun geamăt. Se prăbuşi la doi paşi de uşă.

Chang aprinse lumina.

Ochii larg deschişi ai omului care zăcea pe podea mai aveau încă în ei sclipiri de viaţă ; dar Chang ştia că, din punct de vedere clinic, era mort.

Se aplecă spre trup ; un gîfîit sugrumat ieşea din gîtlejul omului. Fără grabă, scoase fotografiile pe care i le dăduse la New York Charlie Melton. Compară faţa din fotografii cu faţa aceea albă şi crispată ; nu, nu era aceeaşi persoană.

Acela nu era Ricardo Villa Solana.

Se înşelase.

Căută în buzunarele mortului. O bombă confecţionată-n casă, un cleşte, o bandă de scotch, un revolver 32. Era şi-un portofel — cu vreo douăzeci de dolari, pe care Chang îi băgă-n buzunar — în care se afla carnetul de conducere.

Citi José A. Menocal — AF-3 9867NW8622.

La 10 şi 30 dimineaţa Ricardo opri Mustangul în faţa blocului lui din strada 121. Stinse motorul, închise geamurile şi coborî.

N-o să stea mult să ia doar geanta cu radioul, şi registrul cu cifrurile ; dar va trebui să piardă cel puţin

douăzeci de minute ca să le scoată din locul unde le ținea ascunse.

Urcă pe scări.

În fața ușii scoase cheia.

Se aplecă și păli ușor cînd descoperi că „sigiliul" era rupt. Jos, la nivelul solului, punea întotdeauna (între ușă și toc) un fir de păr, prins cu două biluțe minuscule de plastilină. Era garanția că nimeni nu intrase în apartament în absența lui.

Cineva fusese acolo. Sau mai era încă.

Scoase Magnumul, trase cocoșul și băgă fără zgomot cheia în broască.

Salonul era în penumbră.

Intră, dar nu închise ușa. Strîngînd revolverul în mînă pipăi pe perete pînă ce dădu de întrerupător.

Aprinse lumina.

Nimic care să-l fi putut neliniști. Totul era la locul lui. Poate în cameră, ori în baie.

Porni încet spre baie. Trase brusc perdeaua de plastic, dădu un pas înapoi   ochii fără viață ai lui Joseito Menocal păreau să-l privească din cadă.

Intră cît putu de repede în cameră.

Dulapul în perete era închis. Își aducea vag aminte că-l lăsase deschis înainte de-a pleca la Los Angeles.

Înainta, încet de tot, în timp ce simțea că sudoarea mîinii îi umezea prăselele Magnumului.

Numără pînă la trei.

Deschise cu putere ușa.

Nimeni.

Cine era omul acela mort din baie ? Cum ajunsese acolo ?

Întrebările acelea îi treceau dureros prin minte, o dată și încă o dată, în vreme ce dădea la o parte patul, ridica covorul și începea să scoată cîteva scîndurele din parchet.

Cinci. Sub ele era valiza și radioul ; în ea, registrul cu cifrurile.

Puse la loc scîndurile, întinse covorul și trase patul.

Ce putea face ?

Se uită la ceas 11 și 5.

Nu putea anunța poliția.

Trebuia să transmită la 8 și 10.

În clipa aceea sună telefonul.

Mickey Normand ridică receptorul și ceru legătura cu Sheraton Building. Era 12 fără 10 dimineața. Acolo ceru interiorul pentru personalul A, cu Melvin Weisz. Telefonista A i-l dădu pe Weisz la telefon.

— Ce s-a întîmplat, Mickey ?

— Nimic important, dragul meu. Doar că am nevoie de telefonul de-acasă al lui J. J.

— Știi ce-mi ceri ?

— Știu, bătrîne. N-am să-ți fac nici un pocinog. Trebuie să vorbesc cu el și nu e-n birou.

— Mă costă capul.

— N-o să știe că mi l-ai dat tu.

— Și cine ți l-a dat atunci ?

— Șeful meu, Stuart Duke. Fii pe pace lui J. J. o să-i placă telefonul.

Melvin cedă. Îi dădu telefonul lui J. J. din Farmingdale, la vest de Manhattan.

Zece minute mai tîrziu, Mickey Normand, foarte circumspect, vorbea cu J. J. în persoană. Îi ceru o întrevedere pentru a doua zi ; avea de discutat o chestiune extrem de delicată și de maximă urgență. J. J. îi spuse să fie la el la birou la 10 a.m.

— Mulțumesc, domnule, spuse Normand.

J. J. închise fără să-i răspundă.

Nervii lui Ricardo se crispară cînd auzi telefonul. Se ridică în picioare dintr-un salt şi rămase nemişcat, în tensiune, în vreme ce telefonul suna mai departe.

Aparatul era la cîţiva paşi de el, lîngă pat.

Cine putea fi ?

Poate că nimeni. Poate o bombă conectată la receptor, ca aceea care l-a omorît pe Pedro Orosmán.

Telefonul tăcu brusc.

Ricardo se apropie : fără să-l atingă, cercetă aparatul. Nu era nici un indiciu că ar fi fost *preparat*.

Dar încărcătura de plastic putea fi înăuntru

Telefonul sună din nou.

Cine ? Cine ? Cine ?

Închise ochii, strînse din dinţi şi ridică brusc receptorul.

Nu fu nici o explozie.

Doar o voce în cealaltă parte a firului.

— Tu eşti ?

Ricardo observă că mîna în care ţinea Magnumul îi tremura uşor.

— Alo, i se spuse mai departe. Joseíto, tu eşti ?

— Da.

— Ai terminat ?

Ce trebuia să facă ?

— Da.

— Şi eu, spuse vocea. Am terminat cu Torres şi cu un alt tip şi cu o tipă din alea care bat la maşină şi... Alo ? Eşti acolo ?

— Te-ascult, şopti Ricardo.

— Poţi fi într-o jumătate de oră la aeroport ?

— Cred că da, spuse Ricardo.

— Trebuie să te grăbeşti, miroase urît. Miami-ul e-al lui Torres.

Urmă o pauză.

— ...mai bine zis *era*.

Persoana care era la celălalt capăt al firului, schiță un rîs nervos.

— Într-o jumătate de oră. E bine ?

— OK, spuse Ricardo.

— Dar ascultă, spuse vocea, de ce... ?

Ricardo închise.

Cincisprezece minute după aceea alerga cu toată viteza în Mustangul lui spre motelul Thunderbird de pe strada 185 on the Ocean.

— Trei și-un sfert, spuse Sarduy.

— Bine, zise Riquenes. Haidem. Comandantul Ruiz ne-așteaptă la patru la Direcția Grăniceri.

La 3 și 20 Ricardo intră în barul motelului Thunderbird și ceru un whisky dublu.

Îl bău pe nerăsuflate și ceru altul.

Aprinse o țigară și-și trecu mîna peste frunte îl durea îngrozitor capul.

Încerca să-și ordoneze ideile, dar era în van. Murise Jaime Torres ? Cine era omul pe care-l asasinaseră în apartamentul lui ? Ce putea face ?

Acum n-avea dinainte decît un lucru *Stigmatul*. Faptul că *Stigmatul* trebuia s-ajungă la Havana la 8,30. Restul, o să vadă el. Avea încă multe de făcut cifratul mesajului nu-i lua niciodată mai puțin de două ore de lucru atent, cu răbdare.

Bău al doilea whisky și rămase cu ochii la bucățica de gheață care nu se topise încă pe fundul paharului.

Era ciudat, dar avusese senzația, cînd ieșise din apartament, că cineva îl urmărea. A făcut tot drumul pînă la

motel uitîndu-se în retrovizor. Nu văzuse nimic ce l-ar fi putut nelinişti. Dar senzaţia aceea stranie persista.

Şi nu se-nşela.

Yeng Chang intră în bar, se aşeză nu foarte departe de el şi ceru o bere neagră.

La 4 după-amiaza căpitanul Riquenes şi locotenentul Rodolfo Sarduy se întîlniră cu şeful secund al Direcţiei Grăniceri.

La 5 după-amiază, radiourile de campanie a patruzeci şi cinci de baze de grăniceri primiră textul cifrat al *Poziţiei 2*.

La 6 după-amiază, Riquenes şi Sarduy mîncară ceva în barul Wakamba.

La 7 fără 10 intrau în biroul 1H al centrului de recepţie al Direcţiei de Contraspionaj a DSE-ului.

Era în camera de la motel şi sfîrşise de copiat cele patrusprezece blocuri de cifre de cîte patru semne ; unul în plus faţă de cît prevăzuse.

Înainte de-a arde textul original, se uită din nou pe el

Operaţia Boca de Pájaro executată de Comando 16 Abril New York. Agenţia nu cunoştea planul. Oameni Agenţie interoghează şi lichidează Rob San Gil. Mîine duminică 6 am şalupa înarmată plecînd din Puerto Cabezas Nicaragua va ataca tunuri fără recul şi mitraliere grele instalaţii port Cienfuegos repet mîine duminică 6 am şalupa înarmată plecînd din Puerto Cabezas Nicaragua va ataca port Cienfuegos tunuri fără recul şi mitraliere grele. Agenţia ştie că cunosc plan grup San Gil probabil ştie aparţin organizaţiei Jaime Torres mort azi. Confirmare proximul contact miercuri 14 frecvenţa stabilită repet. E posibil Jaime Torres asasinat azi confirmare proximul contact Miercuri 14 frecvenţa stabilită.

Se uită la ceas: era 8 seara. Deschise valiza, scoase RT-48 A-ul şi-l puse pe noptieră. O să-l aprindă la 8 şi 25. Cu 5 minute înainte de transmisie.

Stătea cu spatele la uşă. Şi pentru prima oară în cinci ani nu pusese siguranţa cu magneţi: o neglijenţă gravă.

Nu auzi cheia expertă care aluneca uşor în broască. Cînd se-ntoarse, reuşind, dintr-un salt, să se ridice-n picioare, Chang era deja în cameră şi închisese uşa.

Căpitanul Riquenes se uită la ceas. Se plimba cu paşi mari prin încăperea 1H. Operatorul stătea în faţa tabloului de comandă cu căştile puse şi învîrtind uşor din manivela de la antena de direcţie.

Aşezat pe un scaun, lîngă operator, locotenentul Rodolfo Sarduy morfolea în gură pipa.

Sună telefonul verde, care se afla lîngă tabloul de comandă.

— Ordonaţi.

Ascultă cîteva secunde.

— O clipă.

Îi întinse receptorul lui Riquenes.

— E pentru dumneavoastră, tovarăşe căpitan.

Riquenes se grăbi să ia aparatul.

— Aici Riquenes. Da. Te-ascult.

Era de la Direcţia Generală a Trupelor de Grăniceri.

— Nimic deocamdată, murmură Riquenes. Nu pleca de-acolo. Te sun îndată.

Puse receptorul în furcă şi întrerupse comunicaţia. După care se îndreptă spre un mic interfon şi apăsă pe butonul de emisie.

— Ordonaţi, spuse prin aparat o voce de femeie.

— Miriam, spuse Riquenes. Sună la Cifru. Să vină

Gustavo. Să fie aici înainte de a intra Bruno. Nu vreau să pierd un minut, coborînd cu liftul pînă la sectorul lui.

— Bine, tovarăşe căpitan.

Yeng Chang nu avea nici o armă ; n-avea nevoie de ea.

Ochii lui Ricardo priviră fix în ochii mici, opaci şi inexpresivi ai chinezului, căutînd ceea ce profesorul lui de karate îl învăţase să descopere în pupilele adversarului : direcţia atacului.

Însă privirea rece a omului aceluia nu-i dezvăluia nimic ; cu nimic nu-i spunea nici poziţia complicată în care se afla. Era, evident, o poziţie de luptă. Dar nu era un kiba dashi, poziţia călăreţului de fier, nici zenkutu dashi, poziţia arcului şi-a săgeţii.

Nu, nu era karate.

Chinezul duse uşor înainte piciorul stîng iar mîinile, ca doi cleşti puternici, se mişcară cu o încetineală studiată pînă ce rămăseseră la înălţimea pieptului. În clipa aceea Ricardo reuşi să-i vadă antebraţele descoperi, marcate cu foc pe piele, figura tigrului şi figura dragonului.

Ca o vîlvătaie, cuvîntul îi apăru în creier ! Kun Fu ! Kun Fu, teribila artă chinezească de luptă fără arme. Arta marţială născută cu o mie patru sute de ani în urmă, cînd Bodhidaharma — întemeietorul budismului zen — părăsise India occidentală şi se dusese-n China ca să-mpărtăşească învăţăturile lui călugărilor din templul de la Shaolin. Kun Fu, artă marţială ale cărei secrete erau puţin cunoscute în Occident şi a cărei tehnică se transmisese în China, prin societăţile secrete, dintr-o generaţie într-alta, timp de patrusprezece secole. Kun Fu ai cărui practicanţi aveau ca insignă un dragon şi un tigru, marcaţi cu focul pe antebraţe.

Ani îndelungaţi, specialiştii în arte marţiale îşi puseseră o întrebare ce nu-şi găsise, din cîte ştia Ricardo, un răspuns categoric. Karate sau Kun Fu ? Sensie-ul lui îi spu-

sese odată „trebuie să cîştige karateka". Dar maeştri de Kun Fu cu siguranţă că spuneau contrariul. Karate sau Kun Fu ?

Acum, într-un motel din Miami, Ricardo avea să aibă răspunsul.

Mai erau doar cincisprezece minute, dar căpitanului Riquenes şi locotenentului Sarduy li se părea că timpul nu trecea. Ceasul arată ora 20,14 minute şi 40 de secunde.

Cincizeci de secunde.

Acul verde al minutarului se deplasă un milimetru 20 şi 15.

Se auzea zgomotul stins şi intermitent al aparatului de transmisie. Mîna operatorului se mişcă uşor, căutînd banda de 43 de metri.

Riquenes aprinse o ţigară.

— Daţi-mi şi mie una, tovarăşe căpitan, murmură Sarduy.

Riquenes se uită la el şi dădu să-i spună ceva. dar se limită să-i surîdă uşor, întinzîndu-i pachetul de ţigări. Sarduy luă ţigara de parcă ar fi fost un delicat obiect de sticlă care s-ar fi putut sparge cu uşurinţă. O duse la buze. Riquenes îi dădu chibriturile. Sarduy o aprinse şi trase adînc fumul în piept. Avea un gust ciudat, aspru, dar pentru nervii lui avu pe loc efectul unui balsam.

50 de secunde.

Acul verde al minutarului se deplasă un milimetru 20 şi 16.

Cineva bătu uşor la uşă.

Riquenes deschise el însuşi. Era locotenentul Gustavo, de la Cifru. Dădu mîna cu căpitanul şi intră. Avea sub braţ un dosar negru. Se aşeză lîngă operator, deschise dosarul şi scoase un pix. Extrase dintre hîrtii un indice de coduri şi registrul cu cifrurile.

Pe Sarduy îl ustură în gît, dar trăgea fumul în piept cu o plăcere agitată.

50 de secunde.

Acul verde al minutarului se deplasă un milimetru: 20 şi 17.

— O să intre la ora fixată, murmură Riquenes.

— Sînt sigur, spuse Sarduy.

În oscilatorul de frecvenţă începu să se audă un fluierat ascuţit şi continuu. Operatorul apăsă pe o clapă şi radioul începu să primească pe 900 kiloherţi. Acum se auzi, pe sub fluierat, şuieratul zgiriat al staticei.

50 de secunde.

Acul verde al minutarului se deplasă un milimetru 20 şi 18.

Ar fi fost o lovitură mortală fără nici un zgomot, Chang sări, şi-n aer, trase un picior în mandibula lui Ricardo. Lovitura ajunse o secundă mai tîrziu Ricardo se feri, cu iuţeală, spre stînga, şi contraatacă cu o mawashi, dar nici piciorul lui nu lovi în ţintă.

Chang ridică braţele deasupra capului şi rămase nemişcat, ca o statuie de piatră. La doi metri, Ricardo se puse-n gardă cu un zuki şi-şi duse cu grijă piciorul drept în faţă, ca să aibă echilibru.

Ochii lui Chang s-au contractat imperceptibil şi acum a putut într-adevăr, să-i citească în privire. Înainte ca acesta să atace, Ricardo lăsă să-i scape un ţipăt sec şi gutural, îşi impinse trupul înainte şi execută repede o lovitură „în tăiere".

Chang se cutremură sub lovitură, dar o asimilă şi făcu un salt înapoi. Ricardo avansă din nou spre el, căutîndu-l, dar piciorul lui Chang îi atinse umărul stîng şi-l proiectă, izbindu-l de perete.

De data asta Chang fu cel care căută lovitura de grație. Se deplasă iute, tîrînd piciorul, iar cele două mîini — contractate ca niște gheare — căutară, cu o lovitură adîncă, fața lui Ricardo. Nu întîlniră însă decît peretele, și-n impact săriră bucăți de cărămidă. Ricardo se dăduse spre dreapta și acum sărea ca să ajungă cu piciorul drept obrazul chinezului. Chang reacționă și el și o mișcare circulară a brațului său reuși să devieze piciorul lui Ricardo, care trebui să se încordeze bine ca să nu cadă.

Stăteau din nou față-n față, măsurîndu-se. Ricardo transpira și pumnii lui crispați erau albi ; Chang pierduse culoarea din obraji. Amîndoi simțeau dureri puternice : Ricardo avea cîrcei în braț, iar Chang o durere ascuțită în umăr, de parcă lovitura aceea „în tăiere" i-ar fi fracturat clavicula.

Ricardo avansă un pas și Chang se trase înapoi. Acum Ricardo se pregătea s-atace cu mîinile-n sus, dar avea de gînd s-o facă cu o yoco-gueri în testiculele chinezului.

Atacă, dar glezna lui nu reuși decît să atingă genunchiul stîng al lui Chang ; lovitura de picior fu însă de-ajuns pentru ca acesta să simtă o șfichiuire ce-l duru adînc. Răspunse la lovitură întorcîndu-se și proiectînd piciorul în spate, fără să-l ajungă însă pe Ricardo.

Cît timp era de cînd luptau ? Trei ? Patru minute ? Ricardo respiră adînc și porni din nou la atac.

Dar pumnul lui Chang îi întîlni pîntecul și-l opri brusc.

8 și 28 de minute. Mickey Normand ridică receptorul și formă LEhi 4-7593. La telefon răspunse chiar persoana cu care dorea să vorbească.

— Ai studiat propunerea ? spuse Mickey fără ocolișuri.

De cealaltă parte a firului fu o lungă tăcere. În cele din urmă o voce murmură

— Da.

— Și ce-ai hotărît ?

Mickey vorbea sec, brusc.

— Accept.
— Două mii, spuse Normand.
— Înainte ați spus...
— Acum spun două mii, i-o tăie Normand.
Din nou tăcere. Normand era nerăbdător. Se uită la ceas 8 și 29.
— Bine, spuse încet vocea. Mă dau bătut.
— Mîine la 10 a.m. la biroul pe care ți l-am indicat. Bănuiesc că știi bine tot ce trebuie să faci și să spui.
— Da, mister Normand.
— Ascultă, prietene, spuse Normand, parcă ar fi vorbit cu un băiat de cafenea ; aici sînt în joc multe vieți, vorbind pe șleau. E clar ?
— Clar, mister Normand.
— ...și-s de preferat două mii de pesos în buzunar decît o piatră pusă de gît, nu-i așa ?
— Așa este, mister Normand.
— Perfect. Atunci la 10. Ah, încă ceva : fă bine și bărbierește-te. Ultima oară cînd te-am văzut păreai un cerșetor.
— Înțeleg, mister Normand, spuse docil, amar, vocea de la celălalt capăt al firului.

Ricardo avu senzația absurdă că se scufundă în apă. Ochii i se încețoșară și simți o furnicătură în buze.
Pumnul lui Chang îl ajunsese în regiunea ficatului și acum cădea pe spate.
Totul dură o secundă.
Corpul lui se lovi surd de perete.
Chang înaintă ca să-i dea lovitura de grație. Ridică brațele și se pregăti să-i zdrobească tîmpla printr-o lovitură cu încheieturile degetelor.
Pumnul închis al chinezului își începu drumul ucigaș.

— 8 şi 30, spuse Sarduy fără să fie nevoie, căci toţi ochii erau fixaţi pe ceasul de perete.

Acele arătau 20 şi 30 de minute.

10, 12 secunde.

Doar zgomotul staticei.

N-ajunse să-şi dea seama de ceea ce făcea ; fu un gest instinctiv. Ridică braţul şi reţinu pumnul cu mîna dreaptă ; cu stînga dădu drumul unui zuki mortal în inima chinezului, luat pe neaşteptate.

Chang strigă. Făcu un pas înapoi, deschizînd şi închizînd gura, căutînd parcă aer, şi-şi duse mîinile la piept. Lovitura îi sfîşiase probabil inima, pentru că muri înainte de-a se prăbuşi pe podea.

Ca o gelatină vie, corpul lui se încordă o dată, sau de două ori, dar erau de-acum doar reflexe. În cele din urmă rămase nemişcat.

Ricardo se lăsă să cadă, alunecînd de-a lungul peretelui. Încercă să se ridice, dar îşi pierdu cunoştinţa.

Ora 20 şi 32 de minute.

Riquenes şi Sarduy se uitară unul la altul timp de cîteva secunde, după care îşi îndreptară privirea în altă parte, nevoind parcă să-şi spună nimic din ochi.

Degetele radiooperatorului se mişcau uşor, punînd aparatul cît mai exact pe lungimea de undă pe care trebuia să intre mesajul.

Acele verzi ale ceasului avansau inexorabil.

Sarduy îşi băgă mîinile adînc în buzunarele jachetei. Degetele mîinii lui stîngi atinseră pipa. O strînse cu putere, mai s-o rupă.

— O să transmită, spuse Riquenes. Ştiu bine că o să transmită.

Ceva se rupsese pentru totdeauna.

Îşi duse mîinile la buze avea sînge. Începu să tuşească şi tot trupul i se chirci de durere. Ceva se rupsese pentru totdeauna acolo înăuntru avea să moară.

Ridică cu greu braţul şi încercă să se uite la ceas un văl de umbre se punea între ochii lui şi cadran ; şi-l apropie de obraz ; ca prin ceaţă, reuşi să vadă numerele şi acele era trecut de 8 şi jumătate.

Se lăsă să cadă pe-o parte. O icnitură de vomă şi gura i se umplu de sînge gros, acru, cald. Se tîrî pe covor către pat. Încet-încet de tot trecu pe lîngă trupul lui Chang în urmă lăsă o dîră întunecată de sînge pe care covorul îl absorbea de îndată.

Din nas i se prelingea o şuviţă de sînge iar în jurul buzelor avea un colier de spumă roşiatică. Nu trebuia să-şi mai pipăie abdomenul ca să ştie că îngrozitoarea lovitură a chinezului îl rănise de moarte probabil ficatul. Îşi şterse faţa cu mîneca cămăşii, făcînd un efort ca să se ţină în sus pe celălalt braţ.

Se sprijini din nou cu ambele mîini şi, adunîndu-şi toate puterile, se lăsă să cadă cu tot trupul pe pat.

Întinse degetele pînă cînd dădu din butonul radioului. Îl aprinse. Aproape secătuit de forţe, învîrti butonul lungimii de undă căutînd 43 de metri. Beculeţul roşu care arăta că aparatul era pregătit pentru transmisiune clipi des. Lîngă radio se afla mesajul gata cifrat.

Avea să moară.

Lacrimile începură să i se rostogolească pe obraji, amestecîndu-se cu sîngele. Nu era frică ceea ce simţea.

Era o ciudă surdă, o senzaţie aspră de adîncă tristeţe că trebuia să moară aşa de departe.

Începu să transforme cifrele în impulsuri electrice. Trimitea, pe deasupra caldei şi albastrei Mări a Caraibilor, propria lui viaţă.

DUMINICA

„And you shall know the truth
And the truth shall make you free" [1]

(Inscris pe pereţele de marmură
din holul principal al Cartierului General al CIEI,
în Langley, Virginia)

— Toate evenimentele, spuse Mickey Normand.

J. J. îl privi satisfăcut pe deasupra ochelarilor lui cu rame metalice.

— E o acuzaţie foarte gravă, spuse.

— Repet, domnule, cu tot respectul : toate evidenţele. Chiar dumneavoastră aţi putut citi declaraţiile lui Charles Melton, ofiţer gradul III, din divizia New York. Roberto San Gil îl mituise pe Stuart Duke pentru ca să obţină de la Agenţie informaţia utilă. Soţia lui San Gil o confirmă, domnule. L-a văzut la ei în casă de mai multe ori pe domnul Duke şi a auzit conversaţii cît se poate de compromiţătoare. E gata să susţină acest lucru într-o confruntare.

J. J. se dădu pe spate. Şi el voia să se descotorosească de bătrînul Stuart Duke, dar trebuia acţionat cu prudenţă în treburile astea spinoase.

— De ce nu l-aţi informat pe Kaplan de toate astea ? întrebă el.

— Iertaţi-mă, domnule, dar mi s-a părut că, dat fiind importanţa problemei, era mai bine la nivelul dumneavoastră.

---

[1] „Şi vei cunoaşte adevărul
Iar adevărul te va elibera" (engl.).

— Adevărat, adevărat, murmură J. J. măgulit.

— Afacerea Boca de Pájaro a fost înfăptuită de grupul „Comando 16 de abril" al lui Roberto San Gil, domnule, fără știrea Agenției, dar cu avizul lui Stuart Duke, domnule.

— E greu însă de crezut, șopti J.J. pe care, la drept vorbind, nimic pe lume nu-l putea uimi.

— Mai am o dovadă, domnule, mai concludentă, dacă-mi dați voie să mă exprim așa.

— Da ? spuse J. J., încruntînd din sprincene.

— Omul care l-a pus în contact pe Duke cu Roberto San Gil, domnule. Intermediarul tranzacției.

— Cubanez ?

— American, domnule, și un om de toată încrederea. A lucrat pentru Agenție multă vreme, domnule.

— Cine e ?

— Numele lui probabil că nu vă spune nimic, domnule, dar mi-am luat libertatea de a-l aduce cu mine la întrevedere.

— Unde e ?

— Afară, domnule. Dacă ați avea nu mai mult de cincisprezece minute ați putea auzi din gura lui lucruri foarte interesante.

— E-n anticameră ?

— Da, domnule.

J. J. se plecă spre interfon. Apăsă pe butonul de emisie :

— Doris, spuse. E cineva în anticameră ?

— Cineva, spuse fata prin aparat. Da, domnule.

— Poftește-l să intre.

J. J. aprinse un trabuc și, pentru o clipă, Mickey Normand își aminti de trabucurile puturoase ale lui Stuart Duke ; dar J. J. era tînăr și elegant, lui îi ședeau bine trabucurile.

Se auziră niște bătăi ușoare în ușă.

— Intră, spuse J. J.

Ușa se deschise încet.

J. J. văzu apărînd o față abătută și albă, de parcă ar fi fost masca de pudră de orez a unei bătrîne paiațe.

O bătrînă paiață cu o cicatrice lungă pe obraz un stigmat oribil care puse capăt, c-o lovitură, tinereții lui.

— Pot intra ? întrebă în șoaptă Harry Tertz.

...postum la gradul de căpitan...

...locotenentul Ricardo Villa Solana...

EPILOG

DOSARUL „STIGMATUL"
(Fragmente)
02 — 7935
CONFIDENŢIAL
CĂTRE ŞEFUL

(...) drept care la orele 05:30 din 11/10/77 unităţile de suprafaţă şi de grăniceri ale MGR-ului au urmărit şi capturat la 40 mile de la nord-est de iahtul cu matricula M75694 B—SU cu numele „Stigmatul" de 75 de picioare lungime...

5 ...ambarcaţiunea avea la bord contrarevoluţionari...

s-au predat fără să opună rezistenţă. Au fost predaţi la DSE-Cienfuegos ofiţerilor şi
7 ...în afară de aceasta au fost sechestrate două tunuri de 81 mm, două mitraliere calibru 50 şi o bazooka de 311. De asemenea trei puşti M-16, 4 pistoale calibru 45, muniţii,

alimente, 2000 US dollars şi 25 000 cordobe nicaraguene şi un aparat de transmisiune micro-undă, PRC-10...

9 s-a aflat că obiectivul strategic al comandoului contra-revoluţionar era să atace cu tunuri, bazooka şi mitraliere grele instalaţiile portului Cienfuegos. Aceeaşi şalupă a atacat satul pescăresc Boca de Pájaro, prilejuind .

16

Această Direcţie propune ca, avîndu-se în vedere comportarea eroică şi atitudinea sa comunistă, să fie avansat postum locotenentul Ricardo Villa Solana, căzut la datorie...

19 Această Direcţie propune de asemenea, să fie luată în considerare cererea tovarăşului căpitan Andrés Riquenes Díaz de a i se înmîna Yolandei Robaina Luna, militantă a PCC şi tovarăşă de luptă a locotenentului Villa Solana, copia scrisorii pe care sus-numitul tovarăş a lăsat-o în grija celui care era locotenentul Riquenes, ofiţer operativ al canalului „Bruno", în ajunul plecării sale spre teritoriul inamic, şi care poate fi considerată ca fiind testamentul său...

Havana ziua luna
anul 19
Semnat

Şeful
Direcţiei

E două după-amiaza pe cer nu e nici măcar un nor. Ca să ne ferim de lumina orbitoare şi de căldura sufocantă

facem drumul de-ntoarcere la umbra pinilor ce străjuiesc coasta.

Comandantul Herrero și căpitanul Riquenes merg înainte, cu miinile virite adinc în buzunare, iar ochii triști privind fix nisipul ; în urmă mergem Yolanda și cu mine, la fel de tăcuți. In realitate am fi putut alege o altă zi și-o altă oră, pentru că orice zi și orice oră sînt bune ca să arunci cîteva flori în mare în amintirea celor care au ajutat cu sîngele lor ca viitorul să nu fie o groapă de băligar. Dar ni s-a părut că 10 octombrie — datorită acelei frumoase coincidențe de date — era ziua potrivită. Deși el a murit în 10 ? Sau în 11 ? Niciodată nu vom ști probabil.

Murmurul valurilor, cerul livid, soarele implacabil al amiezii : ăsta este după un an cel mai bun omagiu adus memoriei tale, Ricardo Villa. E ca și cum ți-am spune aici este sufletul Cubei, în care nu te-ai mai putut întoarce niciodată. Morții noștri se odihnesc în atîtea pămînturi că doar cerul deschis, nesfîrșit, poate însemna cu exactitate locul în care înfloresc mormintele lor.

Inițiativa de a veni să aruncăm florile a fost a căpitanului Riquenes. Comandantul Herrero încuviință cu un semn trist din cap. Eu am simțit că ideea era puțin și a mea. Cît despre Yolanda, ea știe de peste șase luni care a fost destinul adevărat al lui Ricardo și pînă unde s-a înălțat statura lui. A plîns mult, dar am avut impresia că, într-un fel, era în același timp fericită. Și-o înțeleg : pentru că nu există fericire mai mare — chiar și în mijlocul durerii — ca aceea de a ști că celor pe care i-ai iubit le-a ars inima focul gloriei. Cînd Riquenes a aruncat cei zece trandafiri în mare, în punctul acela singuratic al plajei de care ne îndepărtăm acum încet-încet, ea începu să plîngă și cu toții am simțit că pămîntul tremură un pic sub picioarele noastre. Colo, nu foarte departe, lumea venită să se bucure de soare, alerga prin nisip, perechile intrau în apă ținîndu-se de mînă, copiii se bălăceau la mal, străini de ceea ce făceam noi. Cîndva numele lui Ricardo — și alte nume, acum încă anonime — vor fi cunoscute. Și-atunci multe

miini vor lăsa să cadă flori în apa amară și multe inimi vor zvicni cu putere.

Acum ne ducem, mergînd pe sub umbra pinilor. Dar anul ce vine vom fi aici din nou. Poate pînă atunci vor fi murit alți tovarăși. De-i așa, din nou se va face pentru o clipă tăcere, ca să se-audă cu un imn vuietul mării, și va arde o dată mai mult soarele patriei pe un cer senin și liber ca acesta. Iar noi, cei care vom mai fi vii, vom pleca capul în fața stejarilor căzuți și le vom mulțumi încă o dată că ne-au înmiit puterile, că ne-au făcut nezdruncinate credința și curajul nostru. Și le vom cere să ne însoțească mai departe, din moarte, spre viitorul luminos.

(...) Iar dacă mîine am să mor să știe
tovarășii mei că am rămas credincios
idealului vieții mele ;
tovarășii mei să știe
că mi-am dat sîngele pentru patrie.
Dar dac-am să mor mîine, va fi pentru ca
să rămînă vie speranța
unui viitor frumos.

Scrisoare testament a locotenentului Solana — 1964 (fragment).

Lector : DIANA RADU
Tehnoredactor : ELENA DINULESCU

Bun de tipar : 25.02.1986
Coli de tipar : 10

Comanda nr. 50 542
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1 — București
Republica Socialistă România

